

ИЗВЕШТАЈ

Радна група за израду Нацрта закона о заштити ваздуха коју чине представници релевантних институција и представници организација цивилног друштва образована је дана 30. јула 2024. године.

Први састанак Радне групе је одржан 31. јула 2024. године.

Министарство је истог дана, односно 31. јула 2024. године, обавестило јавност путем своје интернет странице и портала е-Консултације о отпочињању израде Нацрта закона о заштити ваздуха и објавило полазне основе за израду Нацрта закона о заштити ваздуха (<https://www.ekologija.gov.rs/saopstenja/najave/obavestenje-o-pocetku-izrade-nacrta-zakona-o-zastiti-vazduha-sa-polaznim-osnovama>).

Рок за достављање писаних предлога и сугестија у вези са уређивањем области која је предмет Нацрта закона био је 16. август 2024. године. Све сугестије, примедбе, предлози и коментари достављени Министарству заштите животне средине закључно са 16. августом 2024. године прослеђени су члановима Радне групе 27. августа 2024. године и исти су сагледани и узети у разматрање као могућност интегрисања у текст Предлога Нацрта закона о заштити ваздуха.

Министарство је дана 23. августа 2024. године члановима Радне групе доставило и текст првог сегмента Нацрта закона о заштити ваздуха заједно са Записником са првог састанка Радне групе, са задатим роком од 10 дана за достављање коментара и сугестија путем електронске поште, али је рок продужен до 6. септембра 2024. године на основу молбе представника Београдске отворене школе.

Дана 12. септембра 2024. године чланови Радне групе су позвани да присуствују другом састанку Радне групе који је одржан 20. септембра 2024. године и на коме се дискутовало о првом сегменту Нацрта закона о заштити ваздуха и пристиглим коментарима.

Министарство је дана 4. октобра 2024. године доставило члановима Радне групе текст првог сегмента Нацрта закона о заштити ваздуха (чл. 1. до 24.) и текст другог сегмента Нацрта закона о заштити ваздуха (чл. 25. до 73.) са 21. октобром 2024. године као задатим роком за достављање коментара и сугестија на текст другог сегмента Нацрта закона о заштити ваздуха.

Дана 28. октобра 2024. године Министарство је доставило члановима Радне групе Записник са другог састанка Радне групе и позвало чланове да присуствују трећем састанку Радне групе, који је одржан 1. новембра 2024. године и на коме се дискутовало о другом сегменту Нацрта закона о заштити ваздуха и пристиглим коментарима.

Информацију о раном јавном увиду и представљању дела Нацрта закона о заштити ваздуха Министарство је објавило дана 12. новембра 2024. године на својој званичној интернет страници (<https://www.ekologija.gov.rs/informacije-od-javnog-znacaja/javne-rasprave/rani-javni-uid-i-predstavljanje-dela-nacrta-zakona-o-zastiti-vazduha>), док је рани јавни увид и представљање дела Нацрта закона о заштити ваздуха одржано 20. новембра 2024. године, у периоду од 10 до 12 часова, у хибридном формату. Информација о раном јавном увиду објављена је на порталу е-Консултација 21. новембра 2024. године, са роком за достављање коментара и сугестија до 28. новембра 2024. године.

Текст трећег сегмента Нацрта закона о заштити ваздуха (чл. 73. до 83.) и Записник са трећег састанка Радне групе за израду Нацрта закона о заштити ваздуха са роком за доставу коментара до 22. новембра 2024. године путем електронске поште, Министарство је доставило члановима Радне групе 15. новембра 2024. године.

Дана 9. децембра 2024. године, одржан је четврти састанак Радне групе за израду Нацрта закона о заштити ваздуха. На састанку се дискутовало о трећем сегменту Нацрта закона о заштити ваздуха и пристиглим коментарима, а члановима Радне групе су 3. децембра 2024. године, приликом позива да присуствују четвртом састанку Радне групе, достављени на увид и коментари на прва два сегмента Нацрта закона који су пристигли током раног јавног увида.

Министарство је 24. децембра 2024. године члановима Радне групе путем електронске поште доставило на увид текст трећег сегмента Нацрта закона о заштити ваздуха (чл. 73. до 83.), као и Записник са састанка одржаног дана 9. децембра 2024. године.

Примедбе, сугестије и предлози за измену текста Нацрта закона о заштити ваздуха једним делом су прихваћени и уграђени у исти. Текст одредби Нацрта закона о заштити ваздуха је из момента када су давани коментари.

НА ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ НАЦРТА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ВАЗДУХА (<https://www.ekologija.gov.rs/saopstenja/najave/obavestenje-o-pocetku-izrade-nacrta-zakona-o-zastiti-vazduha-sa-polaznim-osnovama>) **КОМЕНТАРЕ, ПРИМЕДБЕ И СУГЕСТИЈЕ** доставили су:

1. Удружење грађана Тим 42
2. НИС а.д. Нови Сад
3. Еко Блок - нефомрална мрежа коју чине:
 - Национална еколошка асоцијација,
 - Удружење иРеволуција, Ваљево,
 - Удружење Тим 42, Лесковац,
 - Центар за одрживи развој Србије,
 - Иницијатива Еко Барајево,
 - Полекол,
 - За здрав Нови Пазар

УДРУЖЕЊЕ ГРАЂАНА ТИМ 42

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>Јединице локалне самоуправе (даље: ЈЛС) не обезбеђују јавности минимум информација које су прописане тренутно важећим Законом – нпр. информације о угљен-моноксиду, РМ₁₀ и РМ_{2.5} и приземном озону. Бројне ЈЛС не врше ни мерења поменутих концентрација па је упитно на који начин се врши оцена квалитета ваздуха у тим општинама имајући у виду одредбе члана 8. Закона. У случајевима депонијских пожара, спаљивања секундарних сировина и сличних акцидентата не врше се наменска мерења и не информише се јавност о квалитету ваздуха;</p>	<p>Са становишта надлежности примедба је делимично прихватљива - о решењу је потребно разговарати на радној групи.</p>	<p>Дугогодишња примена Закона указала је да је поједине одредбе потребно унапредити.</p> <p>Подаци о квалитету ваздуха добијени мониторингом квалитета ваздуха у оквиру локалне мреже често нису лако доступни јавности те је стога потребно унапредити одредбе закона које се односе на доступност података о квалитету ваздуха на начин да исти морају налазити на веб страни ЈЛС и бити лако доступни јавности.</p> <p>Чланом 15. Закона утврђено да се локална мрежа мерних станица и/или мерних места успоставља за праћење квалитета ваздуха на нивоу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Локалну мрежу чине допунске мерне станице и/или мерна</p>

места које надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе одређују на основу мерења или поступака процене за зоне и агломерације за које нема података о нивоу загађујућих материја, у складу са својим потребама и могућностима. Узимајући у обзир локалне специфичности наведених територија у погледу географског положаја, метеоролошких параметара, као и извора загађивања и других ефеката који утичу на квалитет ваздуха, надлежни орган ће програмом дефинисати загађујуће материје које ће се мерити у оквиру локалне мреже. У складу са наведеним, није потребно да се у оквиру локалне мреже мере све загађујуће материје дефинисане чланом 8. Закона.

Израдом нацрта Закона унапредиће се тренутно важећи члан 16. који дефинише мерења посебне намене.

<p>Тим 42 је у претходној години прикупљао податке о локалним регистрима загађивача на територијама свих ЈЛС у Србији. Ови регистри, између осталог, садрже и податке о емисијама у ваздух из стационарних извора загађивања. Велики број ЈЛС нема успостављене регистре, нема потпуне или нема никакве информације о стационарним изворима загађивања са своје територије, не прикупља информације о повременим и континуалним мерењима из стационарних извора загађивања и не санкционише загађиваче који не поштују одредбе Закона;</p>		<p>Примедба није предмет Закона о заштити ваздуха, већ Закона о заштити животне средине којим су дефинисани регистри извора загађивања животне средине и прописа који из њега проистичу.</p>

<p>Велики број оператера малих постројења за сагоревање се не налази ни у једном регистру ЈЛС. Примера ради, почетком 2023. године на територији града Лесковца било је регистровано 20 оператера у регистру Одељења за заштиту животне средине Градске управе града Лесковца. Након бројних пријава које је Тим 42 поднео надлежној инспекцији за заштиту животне средине број оператера у регистру је данас скоро 50 (и још увек није обухватио све). Преко 20 нових оператера није никада вршило повремена мерења емисија загађујућих материја у ваздух и то је учинило тек ове године.</p>		<p>Примедба није предмет Закона о заштити ваздуха, већ Закона о заштити животне средине којим су дефинисани регистри извора загађивања животне средине и прописа који из њега проистичу.</p>
<p>Републичким и локалним инспекцијама за заштиту животне средине треба омогућити ангажовање независног стручног лица/лабораторије које би приликом ванредног инспекцијског надзора који није најављен, извршило мерења емисија загађујућих материја у ваздух из емитера. Ангажовање акредитованих лабораторија, чак и након утврђивања кршења Закона, је по тренутним законским решењима у диспозицији прекршиоца. Акредитоване лабораторије имају пословни интерес да успоставе добре пословне односе и сарадњу са операторима и немају интерес ни надлежност да утврђују и кршење Закона.</p>	<p>Овлашћена правна лица и њихово поступање регулисани су кроз више чланова закона између осталог члан 60., 72. став 1 тачка 5) и др. Те се може размотрити њихово унапређење</p>	<p>Овлашћено правно лице јесте стручна организација акредитована као лабораторија за испитивање, која испуњава прописане услове и поседује дозволу министарства надлежног за послове заштите животне средине да врши мониторинг ваздуха и/или мерење емисије</p> <p>Прихватање оваквог концепта може изазвати сумњу на фаворизовање појединих овлашћених правних лица за мерење емисије загађујућих материја од стране надлежних инспектора.</p>

		<p>Такође, скрећемо пажњу да је чланом 5. став 2 Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања дата могућност да инспектор за заштиту животне средине може да захтева од оператера да га у писаној форми или путем електронске поште, обавести о времену периодичног мерења емисије, најмање три дана пре почетка мерења.</p>
<p>Прописати санкције за оператере који не достављају евиденцију о обављеним мерењима са подацима о мерним местима, резултатима и учесталости мерења надлежним органима. У чл. 58 Закона¹ прописано је да оператер ове податке у форми извештаја доставља надлежном органу јединице локалне самоуправе. У пракси, оператери извештаје достављају Агенцији или Министарству али не и ЈЛС на чијој територији емитују загађујуће материје. За кршење одредбе члана 58. став 1. тачка 7 у делу достављања података надлежним органима није прописана санкција. Санкција је прописана само са случај да оператер не води евиденцију.</p>	<p>Примедба је прихватљива- о решењу је потребно разговарати на радној групи.</p>	<p>Израдом нацрта закона неопходно је извршити унапређење тренутног члана 58, између осталог и на начин да се боље прецизира извештавање оператера (достава података), као и начин уноса неопходних података.</p>

<p>У Полазним основама се говори о поштравању важеће казнене политике па вам указујемо на праксу Привредног суда у Лесковцу који је у неколико првих пресуда донетих 2023. и 2024. године за привредне преступе из чл. 79. Закона правним лицима са територије града Лесковца и одговорним лицима изрекао казне у распону од 50 до 100 хиљада динара иако је забрањена казна 1.500.000,00 до 3.000.000,00 динара за правно лице и 100.000,00 до 200.000,00 хиљада динара за одговорно лице правдајући то олакшавајућим околностима на страни окривљених.</p>	<p>Са становишта надлежности примедба је делимично прихватљива - о решењу је потребно разговарати на радној групи.</p>	<p>Потребно је поштравање важеће казнене политике, имајући у виду последице које поједини поступци могу оставити на квалитет ваздух као природни ресурс и његов значај за читаво друштво. Такође, потребно је кориговати и висину казни, у складу са инфлаторним токовима и принципом да казне буду адекватне и пропорционалне.</p> <p>Скрећемо пажњу да је немогуће утицати на одлуку судија у одлучивању.</p>
--	--	---

НИС А.Д. НОВИ САД

Примедба коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>Члан 42. важећег Закона о заштити ваздуха којим је прописано да Влада прописује граничне вредности емисије загађујућих материја за постројења за сагоревање, имајући у виду врсту, капацитет, старост, планирани радни век и гориво које се у њему користи...</p>	<p>Приликом припреме новог Закона о заштити ваздуха као и подзаконских аката новог закона, потребно је јасније дефинисати питања везана за мала и средња постројења за сагоревање. Сматрамо да је потребно јасно дефинисати да мале котларнице које се користе за грејање мањих пословних простора, а које имају топлотну снагу далеко мању од 1MW th, и које у већини случајева користе гасовита горива, треба да спадају у мала постројења за сагоревање. У важећој</p>	<p>Примедба је прихватљива- о решењу је потребно разговарати на радној групи. Нацрт Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздуха из средњих постројења за сагоревање, је израђен уз помоћ експерата ангажованих у оквиру пројекта Environment Accession Project 3 (ENVAP3). Наведеном уредбом извршиће се усаглашавање са МСР Директивом 2015/2193/EU.</p>

	<p>Уредби о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање наведено није јасно дефинисано, јер се горња топлотна снага од 1MW th односи на постројења која користе течном или гасовитом горивом за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, а не само топлотне. Ако је граница топлотна снага, нејасно је због чега би котлови са снагом испод наведене вредности спадали у средња постројења за сагоревање.</p>	<p>Рад на Нацрту закона пружиће правни основ да се напред наведена уредба донесе и самим тим ступи на снагу.</p>
<p>Члан 44. важећег Закона о заштити ваздуха прописује да правна лица и предузетници који се баве складиштењем, дистрибуцијом и стављањем у промет <u>нафте и нафтних деривата</u> су дужни да примењују техничке мере у циљу смањења емисија испарљивих органских једињења.</p> <p>Министарство у сарадњи са министарством надлежним за послове рударства и енергетике прописује техничке мере и захтеве који се односе на дозвољене емисионе факторе за испарљива органска једињења која потичу из процеса складиштења и <u>дистрибуције нафте и нафтних деривата</u>, то јест за складишне, утоварне и истоварне инсталације на терминалима и за цистерне, утоварне и истоварне инсталације у малопродајним објектима.</p>	<p>Примедба је прихватљива- о решењу је потребно разговарати на радној групи.</p>	<p>Чланови Радне групе за израду Нацрта Закона о заштити ваздуха су и представници Министарства рударства и енергетике, који ће допринети унапређењу ове области и усклађивању са Правилником о техничким мерама и захтевима који се односе на дозвољене емисионе факторе за испарљива органска једињења која потичу из процеса складиштења и транспорта бензина („Службени гласник РС”, бр. 01/12, 25/12, 48/12,96/19 и 143/22).</p>

Еко Блок

Примедба коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>Дефинише основ/мере за ефикасну квалитативну (у погледу процедура) и квантитативну (у погледу параметара) валоризацију спровођења мера превиђених Законом у циљу смањења емисија загађујућих материја у ваздух, односно, загађења амбијенталног ваздуха и благовремено обавештавање јавности о резултатима и ефектима кроз Извештаје о резултатима спровођења мера који ће се објављивати у законском року, односно, континуирано у унапред дефинисаним временским интервалима;</p> <p>Пример: Неопходно је унапредити оквир за оцењивање ефеката доношења и примене Плана квалитета ваздуха и Краткорочних акционих планова у складу са циљем и сврхом њиховог доношења.</p>	<p>Примедба је прихватљива - о решењу је потребно разговарати на радној групи.</p>	<p>Очекујемо конкретне предлоге за измену чланова Закона који се односе на вашу примедбу.</p>
<p>Јасно утврди степен надлежности и одговорности између Министарства заштите животне средине, АП Војводине и јединица локалних самоуправа у домену надлежности издавања и примене интегрисаних дозвола којима се уређује спречавање загађења;</p>	<p>Са становишта надлежности примедба је делимично прихватљива - о решењу је потребно разговарати на радној групи.</p>	<p>Издавање и примена интегрисаних дозвола, и сва остала питања дефинисана су Законом о интегрисаном спречавању загађења животне средине и прописа који су проистекли из истог.</p> <p>Чланом 13. Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање (Службени гласник РС, бр. 111/15 и</p>

		<p>83/2021) прописано је да надлежни орган у интегрисаној дозволи може да:</p> <p>1) пропише ниже, односно строжије граничне вредности емисија загађујућих материја од оних прописаних у прилозима 1. и 2. ове уредбе и другачије рокове за њихово постизање;</p> <p>2) пропише граничне вредности емисија и за друге загађујуће материје, за које граничне вредности емисија нису прописане у прилозима 1. и 2. ове уредбе, уколико је то технички и технолошки оправдано, као и рокове за њихово постизање;</p> <p>3) пропише строжије услове за континуално мерење емисије, тј. и ниже масене протоке од масених протока утврђених овом уредбом.</p> <p>Такође, уредбом је прописано да за постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе, начин мерења емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања утврђује се интегрисаном дозволом у складу са одредбама прописа којим се уређују мерења емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања.</p>
<p>Ускладе казнене мере са новом Директивом ЕУ о кривичним делима у животној средини и створи законски основ за бескомпромисну примену истих;</p>		<p>Слажемо се са примедбом али иста није предмет Закона о заштити ваздуха, већ је део Кривичног закона</p>

<p>У контексту успостављања будућих мерних места са аутоматским праћењем квалитета ваздуха у оквиру државне мреже којом управља Агенција за заштиту животне средине предвидети процедуру којом се након констатовања прекорачења граничних вредности током индикативних мерења загађујућих материја у некој локалној самоуправи (представљено у годишњем Извештају Агенције за заштиту животне средине) по аутоматизму предузима успостављање мерног места са аутоматским праћењем квалитета ваздуха у реалном времену, а ради спречавања настајања штете по здравље грађана, односно, праћење резултата спровођења мера за смањење аеро-загађења.</p>		<p>Одређивање минималног броја мерних места и локација за узимање узорака у сврху мерења концентрација сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих честица (PM10, PM2.5), олова, бензена, угљен монооксида, арсена, кадмијума, живе, никла, полицикличних ароматичних угљоводоника (РАН) и бензо (а) пирена у ваздуху врши се у складу са Прилогом I Део 2 Одељак Б, Прилогом II Одељак Е, Прилогом III Део 2 Одељак Б који су одштампани уз Уредбу о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13) и чине њен саставни део. Захтеви за одређивање минималног броја мерних места и локација за узимање узорака усклађени су са прописима ЕУ којом се регулише област квалитета ваздуха.</p>
--	--	---

КОМЕНТАРИ ЧЛАНОВА РАДНЕ ГРУПЕ на први сегмент нацрта закона о заштити ваздуха достављени до 6. септембра 2024. године:

Члан 1

Овим законом уређује се управљање квалитетом ваздуха и одређују мере, начин организовања и контрола спровођења заштите и побољшања квалитета ваздуха као природне вредности од општег интереса која ужива посебну заштиту.

Одредбе овог закона не примењују се на загађења проузрокована радиоактивним материјама и индустријским удесима.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Предлажемо да назив закона буде Закон о квалитету и заштити ваздуха	Не прихвата се. Назив прати терминологију сета закона из области заштите животне средине. Заштита се врши између осталог ради побољшања или одржавања квалитета ваздуха.
Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Став 1. члан 1. Требало би прецизније дефинисати: Овим законом уређују се овлашћења и дужности у заштити и побољшању квалитета ваздуха, контрола квалитета ваздуха, стратешка, планска и програмска документа, мере за побољшање квалитета ваздуха, послови мерења емисије и нивоа загађујућих материја у ваздуху, информисање и извештавање, информациони систем, финансирање заштите и побољшања квалитета ваздуха, управни и инспекцијски надзор.	Не прихвата се. Предмет уређивања Закона није таксативно набрајање поглавља Закона.
Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1. члан 1.	Не прихвата се. Непотребно сужавање дефиницијом из разлога што је тренутно обухваћена шира област.

<p>Овим законом уређује се надлежност и одговорност за управљање квалитетом ваздуха и одређују мере за спречавање и смањење загађења ваздуха , начин праћења и контроле</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 2. члан 1.</p> <p>Брисати термин „загађења“ и уместо истог ставити термин „емисије у ваздух које су“.</p> <p>загађења емисије у ваздух које су</p>	<p>Не прихвата се, загађење је шире и обухвата и емисију.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 2. члана 1.</p> <p>Предлажемо проширење списка са елементарним непогодама и природним изворима.</p>	<p>Не прихвата се. Изузеци за елементарне непогоде и природне изворе постоје у Закону. Искључење у предмету уређивања Закона би створило конфликт између члана 1. и тих изузетака.</p>
<p>Привредна комора Србије Став 2. члана 1.</p> <p>Изменити други став члана 1, у смислу допуне на следећи начин: Одредбе овог закона не примењују се на загађења проузрокована радиоактивним материјама, индустријским удесима <u>и природне појаве у којима нема директне или индиректне људске активности.</u></p>	<p>Не прихвата се. Регулисано је касније у Закону.</p>

Циљеви

Члан 2

Заштита ваздуха остварује се:

- 1) успостављањем, одржавањем и унапређивањем јединственог система управљања квалитетом ваздуха на територији Републике Србије;
- 2) очувањем и побољшањем квалитета ваздуха кроз утврђивање и остваривање мера у области заштите како би се спречиле или смањиле штетне последице по здравље људи и/или животну средину;
- 3) избегавањем, спречавањем и смањењем коришћења и емисије супстанци које оштећују озонски омотач;
- 4) праћењем, прибављањем и процењивањем одговарајућих података о квалитету ваздуха на основу мерења и стандардизованих метода;
- 5) обезбеђивањем доступности података о квалитету ваздуха;
- 6) извршавањем обавеза у складу са потврђеним међународним уговорима;
- 7) међународном сарадњом у области заштите и побољшања квалитета ваздуха и осигурањем доступности тих података јавности.

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука члан 2. став 1.</p> <p>Предлажемо да се пре наведених циљева стави циљ којим се дефинише квалитет ваздуха, нпр овако: 1) дефинисањем и утврђивањем циљева за квалитет ваздуха како би се спречило или умањило штетно дејство на људско здравље и животну средину.</p>	<p>Делимично се прихвата, додаје се нова тачка 1) која гласи:</p> <p>1) дефинисањем и утврђивањем захтева квалитета ваздуха како би се спречило или умањило штетно дејство на људско здравље и/или животну средину.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Члан 2. став 1. Тачка 2)</p> <p>Предлажемо да се овај део замени са: мера за очување и побољшање квалитета ваздуха.</p>	<p>Не прихвата се. Понављање првог дела реченице.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ члан 2. став 1. Тачка 2)</p> <p>2) квалитет живота и животну средину у целини;</p>	<p>Не прихвата се сужавање заштите.</p>

<p>Машински факултет Тачка 3) став 1. члан 2.</p> <p>3а) избегавањем, спречавањем и смањењем емисија супстанци које оштећују озонски омотач; 3б) избегавањем и смањењем коришћења супстанци које оштећују озонски омотач;</p>	<p>Не прихвата се. Није потребно раздвајати коришћење и емисије из разлога што се контролом коришћења супстанци које оштећују озонски омотач смањују и штетне емисије ових супстанци.</p> <p>Такође, предлажемо да се као посебна тачка 4) дода исто за флуороване гасове са ефекто стаклене баште, па би гласило:</p> <p>3) избегавањем, спречавањем и смањењем коришћења и емисије супстанци које оштећују озонски омотач</p> <p>4) избегавањем, спречавањем и смањењем коришћења и емисија флуорованих гасова са ефектом стаклене баште;</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Тачка 5) став 1. члан 2. Брисати термин „података“ и уместо истог ставити термин „информација“.</p> <p>података 5) информација</p>	<p>Прихвата се.</p> <p>Тачка 5) је сада тачка 7) и гласи:</p> <p>7) обезбеђивањем доступности информација о квалитету ваздуха;</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Тачка 6) став 1. члан 2.</p> <p>6) Сматрамо да је потребно додати и „у складу са овим законом, Законом о заштити животне средине и осталим релевантним законима Републике Србије.</p>	<p>Не прихвата се. Поштовање других закона се подразумева, не мора се додатно прописати.</p>
<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Тачка 7) став 1. члан 2.</p> <p>7) Сматрамо да би требало преформулисати:</p>	<p>Не прихвата се. Не постоји потреба да се нагласи применљивост других закона, док је међународно право преширок појам.</p>

<p>Извршавањем обавеза у складу са начелима заштите животне средине, одређеним у складу са законом којим се уређује заштита животне средине и захтевима међународног права и правне тековине ЕУ</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Тачка 7) став 1. члан 2.</p> <p>Брисати термин „података“ и уместо истог ставити термин „информација“.</p> <p>података 7) информација</p>	<p>Прихвата се мења се и гласи „информација“</p> <p>Тачка 7) је сада тачка 9) и мења се и гласи:</p> <p>9) међународном сарадњом у области заштите и побољшања квалитета ваздуха и осигурањем доступности тих информација јавности.</p>

Начела

Члан 3

Основна начела у области заштите ваздуха су:

1. Начело превенције загађења и заштите ваздуха

Успостављање, одржавање и унапређивање јединственог система управљања квалитетом ваздуха на територији Републике Србије;

Очување и побољшање квалитета ваздуха кроз утврђивање и остваривање мера у области заштите како би се спречиле или смањиле штетне последице по здравље људи и/или животну средину;

Свака активност мора бити планирана и спроведена на начин да: проузрокује најмању могућу промену; представља најмањи ризик по квалитет ваздуха и здравље људи; смањи, спречи или ограничи утицај на животну средину на самом извору загађивања.

Начело предострожности остварује се проценом утицаја на животну средину и коришћењем најбољих расположивих и доступних технологија, техника и опреме.

2. Начело интегралности

Државни органи, органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе обезбеђују интеграцију заштите и унапређивања квалитета ваздуха, избегавање, спречавање и смањење емисија, у све секторске политике, спровођењем међусобно усаглашених планова и програма и других стандарда и норматива као и интеграцију финансирања, подстицаја и других мера;

3. Начело одговорности

Одговорност загађивача и његовог правног следбеника - правног или физичког лица које својим незаконитим или неисправним активностима доводи до загађења ваздуха;

Одговорност органа аутономне покрајине и органа јединице локалне самоуправе у спровођењу мера у области заштите и унапређења квалитета ваздуха;

4. Начело компензације

Загађивач плаћа накнаду за загађивање ваздуха када својим активностима проузрокује емисије из појединачних извора загађивања и за количине увезених супстанци које оштећују озонски омотач;

5. Начело информисања и учешћа јавности

Праћење, прибављање и процењивање одговарајућих података о квалитету ваздуха на основу мерења и стандардизованих метода, доступности података о квалитету ваздуха и учешће јавности у поступку доношења одлука чије би спровођење могло да утиче на квалитет ваздуха.

Прихвата се сет коментара који су пристигли на члан 3. а у вези су са начелима из Закона о заштити животне средине и члан 3 се брише.

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Ово су општа начела која су већ наведена у кровном закону - Закону о заштити животне средине, па сматрамо да није неопходно да се понављају</p> <p>Такође, ако се унесе предложена измена, у члану 2., тачка б), дефинише се извршавање обавеза у складу са начелима заштите животне средине...”</p>	<p>Прихвата се сет коментара који су пристигли на члан 3. а у вези су са начелима из Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135 од 21. децембра 2004, 36 од 15. маја 2009, 36 од 15. маја 2009 - др. закон, 72 од 3. септембра 2009 - др. закон, 43 од 14. јуна 2011 - УС, 14 од 22. фебруара 2016, 76 од 12. октобра 2018, 95 од 8. децембра 2018 - др. закон, 94 од 28. новембра 2024 - др. Закон) и члан 3. се брише.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Није довољно навести да се успостављањем, одржавањем и унапређењем јединственог система управљања квалитетом ваздуха остварује превенција загађења. При том треба имати у виду да свака активност мора бити предузета на начин да проузрокује најмању могућу промену, најмањи ризик за загађење ваздуха, да смањи, спречи или ограничи негативан утицај на квалитет ваздуха.</p>	
<p><u>Предлажем да се текст преформулише имајући у виду да је Начело превенције и предострожности дефинисано чланом 9. став 1 тачка 2) Закона о заштити животне средине.</u></p>	
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Скрећемо пажњу да су ова два става идентична као прва два става претходног члана.</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>квалитет живота и животну средину у целини;</p>	
<p>Електро привреда Србије</p>	

Сматрам да је означени део текста сувишан обзиром да је начело интегралности дефинисано чланом 9. став 1. тачка 1) Закона о заштити животне средине.

Електро привреда Србије

Начело одговорности загађивача и његовог правног следбеника је дефинисано је чланом 9 став 1. тачка 5) Закона о заштити животне средине па предлажем да се у смислу већ датог појама текст преформулише

Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука

Изостављена је одговорност државних органа, предлажемо да гласи:

Одговорност државних органа, органа аутономне покрајине и органа локалне самоуправе у ...

Електро привреда Србије

Неопходно је, имајући у виду члан 5. овог предлога, којим се одређује да заштиту и побољшање квалитета ваздуха обезбеђују, у оквиру својих овлашћења, Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, привредна друштва, предузетници, као и друга правна и физичка лица, прописати и одговорност Републике Србије за спровођење мера у области заштите ваздуха.

Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука

Предлажемо да се осим мера овде нађе још и

- Процена квалитета ваздуха

- Одобравање и контрола мерних система (методе, опреме, мреже, лабораторије)
- Осигуравање тачности мерења
- Анализу метода коришћених за процену

Електро привреда Србије

Начело компензације је дефинисано као начело „загађивач плаћа“ сходно члану 9. став 1. тачка б) Закона о заштити животне средине па се поставља питање да ли је у питању „накнада“ или „трошак“ за загађење ваздуха те да ли треба разрадити ово начело врстом накнаде односно трошка.

Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“

компензације

“загађивач плаћа”

Одељење за Национални регистар извора загађивања, Агенција за заштиту животне средине

Загађивач плаћа накнаду за загађивање ваздуха:

- а. када својим активностима проузрокује емисије загађујућих материја из појединачних извора загађивања свог постројења,
- б. као и за количине увезених супстанци које оштећују озонски омотач;

Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“

Загађивач **сноси трошкове настале загађивањем**. Загађивач плаћа накнаду за загађивање ваздуха када својим активностима

проузрокује **прекомерне** емисије из појединачних извора загађивања и за **све** количине..

Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“

Осигурава се праћење

Универзитет у Београду, *Машински факултет, катедра за термотехнику*

квалитету

Електро привреда Србије

Кориговати овај члан на начин да се јасно одреди које информације и у ком тренутку су обавезно доступне јавности (нпр. јавност се обавештава о квалитету ваздуха на основу прибављених података добијених мерењем на основу стандардизованих метода).

Начело информисања је дефинисано чланом 3. став 1. тачка б) Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине на начин који прецизира које информације су обавезно доступне јавности.

Универзитет у Београду, *Машински факултет, катедра за термотехнику*

о

Значење израза

Члан 4

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *агломерација* представља зону са више од 250.000 становника, или зону у којој живи 250.000 или мање становника уколико је густина насељености већа од просечне у Републици Србији или постоји повећана потреба за оцењивање и управљање квалитетом ваздуха;
- 2) *алтернативне супстанце* су супстанце које се користе као расхладна средства уместо супстанци које оштећују озонски омотач или флуорованих гасова са ефектом стаклене баште;
- 3) *ваздух* јесте ваздух на отвореном у тропосфери, изузимајући радна места на који се примењују посебни прописи везани за безбедност и здравље на раду и којима јавност нема редован приступ;
- 4) *гориво* је чврсти, течни или гасовити материјал који се користи за сагоревање, искључујући отпад, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;
- 5) *горња граница оцењивања* је прописани ниво загађујуће материје испод кога се за оцењивање квалитета ваздуха може користити комбинација фиксних мерења и техника моделовања и/или индикативних мерења;
- 6) *гранична вредност* јесте највиши дозвољени ниво загађујуће материје у ваздуху, утврђен на основу научних сазнања, како би се избегле, спречиле или смањиле штетне последице по здравље људи и/или животну средину у целини и коју треба достићи у одређеном року и која се након тог рока не сме прекорачити;
- 7) *гранична вредност емисије* је максимално дозвољена вредност концентрације загађујуће материје у отпадним гасовима из стационарних и покретних извора загађења која може бити испуштена у ваздух у одређеном периоду;
- 8) *доња граница оцењивања* је прописан ниво загађујуће материје испод кога се за оцењивање квалитета ваздуха могу користити само технике моделовања или технике објективне процене;
- 9) *допринос загађењу из природних извора* јесу емисије загађујућих материја настале услед природних догађаја као што су сеизмичке и геотермалне активности, вулканске ерупције, олујни ветрови, транспорт песка из пустиња, неконтролисани пожари у неприступачним подручјима, екстремне временске појаве, које нису директно или индиректно изазване људским активностима;
допринос загађењу из природних извора јесу емисије загађујућих материја које нису директно или индиректно проузроковане људским активностима, и укључују природне појаве као што су вулканске ерупције, сеизмичке активности, геотермалне активности, пожари у неприступачним подручјима, олујни ветрови или атмосферско ресуспендовање (поновно атмосферско подизање) или пренос природних честица из сушних подручја;
- 10) *дугорочни циљ* је ниво загађујуће материје који се поставља као циљ у дужем временском периоду, ако применом одговарајућих мера граничну вредност није могуће достићи у задатом року у циљу обезбеђивања заштите здравља људи и животне средине;
- 11) *емисија* јесте испуштање загађујућих материја у гасовитом, течном или чврстом агрегатном стању загађивања у ваздух;
- 12) *загађујућа материја* јесте свака материја присутна у ваздуху, која може имати штетне ефекте по здравље људи и животну средину у целини;
- 13) *зона* представља део територије Републике Србије са дефинисаним границама, одређен у циљу оцењивања и управљања квалитетом ваздуха;
- 14) *индикативна мерења* јесу мерења за које се постављају мање строги захтеви у погледу квалитета података од оних који се захтевају за фиксна мерења;
- 15) *јавност* јесу једно или више физичких или правних лица, њихова удружења, организације или групе;

- 16) *концентрација о којој се извештава јавност* је ниво загађујуће материје чије прекорачење представља опасност по здравље посебно осетљивих група популације чак и при краткотрајној изложености, о којој је неопходно хитно и одговарајуће информисање јавности;
- 17) *концентрација опасна по здравље људи* је ниво загађујуће материје чије прекорачење представља опасност по здравље опште популације чак и при краткотрајној изложености, при чијој се појави хитно морају предузети одговарајуће прописане мере;
- 18) *критични ниво* јесте ниво загађујуће материје заснован на научним сазнањима, изнад кога се може појавити директан штетан ефекат на неке рецепторе као што су дрвеће, друге биљке или природни екосистеми али не и на људе;
- 19) *ниво загађујуће материје* јесте концентрација загађујуће материје у ваздуху или њено таложњење на површини у одређеном временском периоду, којима се изражава квалитет ваздуха;
- 20) *ненамерно испуштене дуготрајне органске загађујуће супстанце* јесу супстанце које су перзистентне, биоакумулативне и токсичне, које се емитују из стационарних и покретних извора загађивања, као на пример полихлоровани дибензофурани и полихлоровани дибензодиоксини, полициклични ароматични угљоводоници, хексахлорбензен и полихлоровани бифенили;
- 21) *овлашћено правно лице* јесте стручна организација акредитована као лабораторија за испитивање, која испуњава прописане услове и поседује дозволу министарства надлежног за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство) да врши мониторинг ваздуха и/или мерење емисије;
- 22) *оператер* јесте свако привредно друштво, друго правно лице или предузетник које у складу са прописима управља постројењем, контролише га или је овлашћен за доношење економских одлука у области техничког функционисања постројења;
- 23) *оцењивање квалитета ваздуха* је сваки метод који се користи за мерења, прорачуне, прогнозе и процене нивоа загађујућих материја ради одређивања подручја према нивоу загађености;
- 24) *планови квалитета ваздуха* су планови којима се утврђују мере у циљу достизања граничних и циљних вредности, у случају да су оне прекорачене;
- 25) *покретни извор загађивања* је мотор са унутрашњим сагоревањем уграђен у транспортно средство или радне машине;
- 26) *постројење за сагоревање* је технички систем (ложиште) у коме се гориво оксидује у циљу коришћења на тај начин произведене топлоте;
- 27) *прекурсори приземног озона* јесу супстанце које доприносе формирању приземног озона;
- 28) *приземни озон* је озон који се налази у најнижим слојевима тропосфере;
- 29) *супстанце које оштећују озонски омотач* јесу супстанце које имају потенцијал оштећења озонског омотача већи од нуле, и то: хлорофлуороугљеници, други потпуно халогеновани хлорофлуороугљеници, халони, угљен тетрахлорид, 1,1,1-трихлороетан (метил хлороформ), метил бромид, бромфлуороугљоводоници, хлорофлуороугљоводоници и бромохлорометан, било да су саме или у мешавини, нове, сакупљене, обновљене или обрађене, које се контролишу у складу са Монреалским протоколом о супстанцама које оштећују озонски омотач;
- 30) *стационарни извор загађивања* је стационарна техничка јединица, укључујући и постројење за сагоревање, у којој се изводи једна или више активности које могу довести до загађења ваздуха, као и свака друга активност код које постоји техничка повезаност са активностима које се изводе на том месту и које могу произвести емисије и загађење;
- 31) *укупне таложне материје* јесу укупна маса загађујућих материја која је доспела из атмосфере на површине (нпр. земљиште, вегетације, воде, грађевине итд.) у датом подручју у одређеном временском периоду;
- 32) *фиксна мерења* јесу мерења која се врше на фиксним локацијама, континуалним или повременим узимањем узорака у циљу утврђивања нивоа загађујућих материја у складу са релевантним захтевима у погледу квалитета података за оцењивање квалитета ваздуха;

- 33) *флуоровани гасови са ефектом стаклене баште* јесу флуоровани гасови који имају потенцијал оштећења озонског омотача једнак нули, а који имају потенцијал глобалног загревања, и то: флуороугљоводоници, перфлуороугљеници, хидрофлуоро олефини и сумпорхексафлуорид;
- 34) *циљна вредност* јесте ниво загађујуће материје утврђен како би се избегли, спречили или смањили штетни ефекти по здравље људи и/или животну средину у целини, која ће тамо где је могуће бити постигнута у утврђеном року.

КОМЕНТАРИ:

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Члан 4-наслов</p> <p>Неопходно је унети значење свих израза који се спомињу у закону:</p> <p>За Нацрт првог дела закона (1-24 члан) предлажемо да се унесу следећи изрази:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Арсен, кадмијум, никал, олово и бензо(а)пирен</i> је укупни удео тих елемената, односно једињења, у фракцији суспендованих честица PM10 • <i>Дифузни извор</i> је извор загађивања ваздуха код којег се загађујуће материје емитују у ваздуха без одређеног испуста/димњака (уређаји, одређене активности, површине и др. места) • <i>Тачкасти извор</i> је извор загађивања ваздуха код којег се загађујуће материје испуштају у ваздух кроз за то обликоване испусте (постројења, технолошки процеси, индустријски погони, уређаји, грађевине и сл.) • Азотни оксиди су збир запреминског удела (ppbv) азот монооксида и азот диоксида, изражен у јединицама масене концентрације азот диоксида ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) • Квалитет ваздуха је особина ваздуха којом се исказује значајност у њему постојећих нивоа загађења • Метода мерења 	<p>Ни један закон не даје дефиниције свих термина који се у истом спомињу. Нарочито када се говори о уско дефинисаним областима које су регулисане подзаконским актима.</p> <p>Уводе се две дефиниције које гласе:</p> <p><i>стационарни дифузни извор загађивања</i> је извор код којег се загађујуће материје уносе у ваздух без одређених испуста/димњака;</p> <p><i>стационарни тачкасти извор загађивања</i> је извор код којег се загађујуће материје испуштају у ваздух кроз за то обликоване испусте;</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Мерење је скуп постпака којима се одређује вредност неке величине • Мрежа је скуп две или више мерних станица за праћење квалитета ваздуха • Загађени ваздух • Загађивач • Осетљиве групе популације су групе појединаца који су посебно осетљиве на загађење ваздуха загађујућим материјама из овог закона (нпр. новорођенчад, деца, труднице, стари, болесници са респираторним обољењима, болесници са кардиоваскуларним обољењима). • Праћење емисије • Праћење квалитета ваздуха • Праг обавештавања • Праг упозорења • РМ10 • РМ2.5 • Процена је свака метода која се користи за мерење, израчунавање, предвиђање или процену нивоа • Станица • Укупна гасовита жива • Умеравање мерног инструмента • Управљање квалитетом ваздуха су активности и мере којима се одржава и побољшава квалитет ваздуха • Узорковање • Време усредњавања <p>Уколико се прихвати примедба да се унесу сви ови изрази дефинисаћемо их накнадно</p>	
<p>Привредна комора Србије</p> <p>Члан 4. став 1.</p> <p>У делу “значење израза” (члан 4) потребно је додати израз СУСПЕНДОВАНЕ ЧЕСТИЦЕ.</p>	<p>Не прихвата се. Ни један закон не даје дефиниције свих термина који се у истом спомињу. Нарочито када се говори о уско дефинисаним областима које су регулисане подзаконским актима и у истима ће бити дефинисане.</p>

<p>Обзиром да суспендоване честице представљају саставни део ваздуха, а да се као израз помињу у Закону о заштити ваздуха, значење овог израза би помогло у лакшем разумевању и тумачењу предметног закона, не само у првом сегменту овог Нацрта, већ и у наредним.</p>	
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Тачка 1)</p> <p>Уместо термина „зона“ предлаже се „Града/општине“</p>	<p>Не прихвата се. Дефиниција је усклађена са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 1)</p> <p>мање од 250.000</p>	<p>Не прихвата се. Непотребно је понављати јер се подразумева.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Тачка 1)</p> <p>Предлажемо измену јер је врло нејасно и уопштено дефинисано. Који су критеријуми за процену повећане потребе за оцењивањем и управљањем квалитетом ваздуха?</p> <p>Измена гласи:</p> <p>или је квалитет ваздуха знатно нарушен те је неопходна оцена и управљање квалитетом ваздуха</p>	<p>Не прихвата се. Боље је да опција буде шира.</p>

<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 1)</p> <p>Уместо термина „постоји повећана потреба“ унети „је квалитет ваздуха знатно нарушен те нужно „</p>	<p>Не прихвата се. Боље је да опција буде шира.</p>
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде</p> <p>Тачка 1)</p> <p>Термин „постоји повећана потреба“ заменити формулацијом:</p> <p>је ниво загађујуће материје у ваздуху изнад граничне вредности у континуитету у дужем временском периоду, те постоји потреба....</p>	<p>Не прихвата се. Сужава могућност увођења строжијих услова.</p>
<p>Привредна комора Србије</p> <p>Тачка 2)</p> <p>Да ли ће се и у ком делу разрађивати термин „алтернативне супстанце“ – кроз друге чланове Закона.</p>	<p>Термин алтернативне супстанце је брисан.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 3)</p> <p>код радних</p>	<p>Прихваћен је предлог Привредне коморе Србије и дефиниција је измењена у складу са истим и гласи:</p> <p>ваздух јесте ваздух на отвореном у тропосфери, изузимајући ваздух радне средине на који се примењују посебни прописи везани за безбедност и здравље на раду и којима јавност нема редован приступ;</p>

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Тачка 3)</p> <p>на отвореном</p>	<p>Не прихвата се, усклађено са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Тачка 3)</p> <p>Кориговати дефиницију, појам ваздуха не треба везивати за радна места, чији се послови обављају под отежаним условима, а посебно није јасно о којим случајевима јавност нема редован приступ.</p>	<p>Не прихвата се. У складу са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу, радна средина се изузима и решава посебним прописом.</p>
<p>Привредна Комора Србије</p> <p>Тачка 3)</p> <p>Изменити у смислу прецизирања на следећи начин:</p> <p>3) <i>ваздух</i> јесте ваздух на отвореном у тропосфери, изузимајући ваздух радне средине односно места боравка људи на која се примењују посебни прописи везани за безбедност и здравље на раду.</p>	<p>Прихвата се и дефиниција се мења и гласи:</p> <p>ваздух јесте ваздух на отвореном у тропосфери, изузимајући ваздух радне средине на који се примењују посебни прописи везани за безбедност и здравље на раду и којима јавност нема редован приступ;</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Тачка 3)</p> <p>где је ограничен приступ јавности</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Нов предлог дефиниције у складу са предлогом Привредне коморе Србије. Такође, ограничења могу бити вишеструка.</p>

<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</p> <p>Тачка 3)</p> <p>Није јасно чему јавност нема редован приступ. Прописима?</p>	<p>Јавност нема редован приступо радним срединама.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења</p> <p>Тачка 4)</p> <p>гориво је чврсти, течни или гасовити запаљиви материјал који се користи у процесу сагоревања ради добијања енергије, топлоте или паре, искључујући отпад, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;</p>	<p>Не прихвата се. Дефиниција усклађена са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих маатерија у ваздух из постројења за сагоревање ("Службени гласник РС", бр. 6 од 28. јануара 2016, 67 од 2. јула 2021.)</p> <p>4) гориво је чврсти, течни или гасовити материјал који се користи за сагоревање, искључујући отпад у складу са законом којим се уређује управљање отпадом</p>
<p>Привредна комора Србије</p> <p>Предлог је измена на следећи начин:</p> <p>Тачка 4)</p> <p>4) <i>гориво</i> је чврста, течна или гасовита супстанца или сагорљиви материјал који сагоревањем остварују функцију ослобађања корисног вида енергије, искључујући отпад.</p> <p>НАПОМЕНА и питање стручне службе ПКС: да ли ће се и у ком делу разрађивати термин „гориво“ – кроз друге чланове Закона</p>	<p>Термин „гориво“ се спомиње у другом сегменту Нацрта закона.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p>	<p>Не прихвата се. Наведена промена не би допринела, а тренутни термин је присутан од 2009. године.</p>

<p>тачка 5)</p> <p>уместо термина „фиксних“ ставити термин „мерења на сталном месту“</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 6)</p> <p>у задатом року и која се једном када је постигнута не сме прекорачити;</p>	<p>Дефиниција је измењена тако да гласи:</p> <p><i>гранична вредност</i> јесте највиши дозвољени ниво загађујуће материје у ваздуху, утврђен на основу научних сазнања, како би се избегле, спречиле или смањиле штетне последице по здравље људи и/или животну средину у целини и која се не сме прекорачити;</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Тачка 6)</p> <p>која, када се у одређеном року достигне,</p> <p>Погрешно написано да се „треба достићи“. Коригован текст.</p>	
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Тачка 6)</p> <p>се</p>	
<p>Факултет техничких наука Нови Сад</p> <p>Тачка 6)</p> <p>Размотрити изразе "избегавање" и "смањивање". Сматрамо да је циљ примене овог закона спречавање.</p>	<p>Не прихвата се. Дефиниција усклађена са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.</p>

<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 6)</p> <p>Унети допуну „чија количина“</p>	<p>Не прихвата се. Односи се на максималну дозвољену концентрацију.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Члан 9)</p> <p>дате су две варијанте значења? Треба направити комбинацију ове две варијанте</p>	<p>Друга верзија дефиниције је прихваћена тако да дефиниција гласи:</p> <p><i>допринос загађењу из природних извора</i> јесу емисије загађујућих материја које нису директно или индиректно проузроковане људским активностима, и укључују природне појаве као што су вулканске ерупције, сеизмичке активности, геотермалне активности, пожари у неприступачним подручјима, олујни ветрови или атмосферско ресуспендовање (поновно атмосферско подизање) или пренос природних честица из сушних подручја;</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Кориговати - нејасно зашто се овај појам два пута различито дефинише, односно који појам од два наведена Министарство предлаже!</p>	
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде- Управа за шуме</p> <p>Преформулисати дефиницију</p>	
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Предлажемо да се усвоји друга верзија</p>	
<p>Привредна комора Србије</p> <p><i>допринос загађењу из природних извора</i> јесу емисије загађујућих материја које нису директно или индиректно проузроковане људским активностима, и укључују природне појаве као што су вулканске ерупције, сеизмичке активности, геотермалне активности, пожари у неприступачним подручјима, олујни ветрови или атмосферско ресуспендовање</p>	

<p>(поновно атмосферско подизање) или пренос природних честица из сушних подручја;</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 10)</p> <p>осим када</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи: „<i>дугорочни циљ</i> је ниво загађујућих материја који се треба достићи дугорочно да би се обезбедила ефикасност заштите здравља људи и заштите животне средине, осим када се то не може постићи сразмерним мерама;“</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Тачка 10)</p> <p>Брисати означени део текста! Дугорочни циљ је везан за временски опсег одређеног циља!</p>	<p>Не прихвата се. Транспоновано из Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Тачка 11)</p> <p>Допунити одредбу врстом извора (тачкасти или дифузни) сходно дефиницији из DIRECTIVE (EU) 2016/2284 („<i>‘emission’ means the release of a substance from a point or diffuse source into the atmosphere</i>“).</p> <p>Акцент у овом појму је дат „извору загађења“ а не „агрегатном стању загађујућих материја“ па предлагем да се овај појам допуни.</p>	<p>Делимично се прихвата и дефиниција се мења и гласи:</p> <p>1) <i>емисија у ваздух</i> јесте испуштање загађујућих материја у ваздух из стационарних и покретних извора загађивања;</p>
<p>Привредна комора Србије</p> <p>Предлог члана 4. став 1. после тачке 11 у Нацрту додати тачку 12. тако да гласи:</p>	<p>Не прихвата се. Наведени термини се не појављују у Нацрту закона.</p>

<p><i>Имисија</i> је концентрација гасова, пара, аеросола и друге загађујуће материје у ваздуху на одређеном месту, у одређено време којом се изражава квалитет ваздуха;</p> <p>Гранична вредност имисије је прописом одређен ниво концентрације појединих загађујућих материја у ваздуху;</p> <p>Имисија упозорења је прописом одређен ниво прекорачења граничне вредности имисије којом се изражава степен загађености ваздуха на одређеном подручју;</p> <p>Епизодно загађење ваздуха је када, при непромењеним вредностима емисије, имисија прелазне и граничне вредности због неповољних метеоролошких услова.</p>	
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Тачка 12)</p> <p>За коју постоји вероватноћа да штетно утиче на здравље људи или животну средину</p>	<p>Не прихвата се. Транспоновано из Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 13)</p> <p>(подручје) са дефинисаним границама, одређен у циљу праћења, , заштите и побољшања квалитета ваздуха те управљања квалитетом ваздуха;</p>	<p>Не прихвата се. У складу је са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p>	<p>Не прихвата се. Наведена промена не би допринела, а тренутни термин је присутан од 2009. године.</p>

<p>Тачка 14)</p> <p>„стална мерна места“ уместо „фиксних“</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 16)</p> <p>Додати:</p> <p>„ , и „</p>	<p>Прихвата се, дефиниција се мења и гласи:</p> <p><i>16) концентрација о којој се извештава јавност</i> је ниво загађујуће материје чије прекорачење представља опасност по здравље посебно осетљивих група популације чак и при краткотрајној изложености, и о којој је неопходно хитно и одговарајуће информисање јавности;</p>
<p>Факултет техничких наука Нови Сад</p> <p>Тачка 17</p> <p>Мере прописане којим законским актима?</p>	<p>Мере прописане овим законом и актима проистеклим из њега. У овом члану се дефинише се појам, а касније чланови разрађују даље.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 18)</p> <p>али изузимајући људе;</p>	<p>Делимично се прихвата и дефиниција се мења и гласи:</p> <p><i>18) критични ниво</i> јесте ниво загађујуће материје заснован на научним сазнањима, изнад кога се може појавити директан штетан ефекат на неке рецепторе као што су дрвеће, друге биљке или природни екосистеми изузимајући људе;</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 19)</p> <p>њено таложење на површинама у одређеном временском периоду, којом се</p>	<p>Делимично се прихвата и гласи:</p> <p><i>19) ниво загађујуће материје</i> јесте концентрација загађујуће материје у ваздуху или њено таложење на површини у одређеном временском периоду;</p>

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Тачка 19)</p> <p>Ниво загађујуће материје не може бити њихово таложење, може бити маса загађујуће материје исталожене на одређеној површини</p>	<p>Дефиниција је усклађена са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и гласи:</p> <p><i>19) ниво загађујуће материје</i> јесте концентрација загађујуће материје у ваздуху или њено таложење на површини у одређеном временском периоду;</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Тачка 20)</p> <p>Шта подразумева „ненамерно“ испуштање? Нпр, полихлоровани бифенили су имали примену у индустрији, хексахлорбензен у пољопривреди, тако да се поставља питање њиховог ненамерног испуштања.</p>	<p>Термин је брисан.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Тачка 24)</p> <p>Имајући у виду да се у појединим одредбама овог предлога помиње <u>програм контроле квалитета ваздуха</u> па и програм контроле квалитета ваздуха који доносе надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, целисходно је у одредби која се односи на значење појединих израза у овом закону, поред плана квалитета ваздуха навести и дефиницију израза - програма контроле квалитета ваздуха.</p>	<p>Не прихвата се. Разрађено је у самим члановима Закона.</p> <p>У члану 15. став 3. је измењен и гласи:</p> <p>„Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму контроле квалитета ваздуха којим се одређује број и распоред мерних места на територији аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, као и обим, врста и учесталост мерења који за своју територију доноси надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе за период од једне до три године, а који мора бити усклађен са програмом из члана 11. став 3. овог закона и са прописом из члана 18. овог закона.“</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p>	<p>Делимично се прихвата дефиниција се мења и гласи:</p>

<p>Тачка 24)</p> <p>или</p>	<p>24) <i>планови квалитета ваздуха</i> су планови којима се утврђују мере у циљу достизања граничних и/или циљних вредности, у случају да су оне прекорачене;</p>
<p>Привредна комора Србије</p> <p>Тачка 24)</p> <p>Предлог је да се прошири дефиниција „покретни извор загађивања“ и усклади са дефиницијом садржаном у другом законским решењима (на пр. Закон о безбедности саобраћаја дефинише шта је моторно возило)...</p>	<p>Не прихвата се. Закон упућује на друге прописе који регулишу материју а чије доношење је у надлежности органа задужених и за садржину дефиниције.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине – Одељење Национали регистар извора загађења</p> <p>Тачка 26)</p> <p>постројење за сагоревање је технички систем (ложиште) у коме се гориво оксидује (сагорева) ради производње енергије, топлоте или паре;</p>	<p>Не прихвата се, дефиниција усклађена са Директивом 2010/75/EУ о индустријским емисијама (IED)- Поглавље III Анекс V (LCP) и Директивом (ЕУ) 2015/2193 Европског парламента и Савета од 25. новембра 2015. године о ограничењима емисија одређених загађујућих материја у ваздух из средњих постројења за сагоревање.</p>

<p>Привредна комора Србије</p> <p>Тачка 26)</p> <p>Сугестија за навод под тачком 26):</p> <p>Због примене „начела одговорности“ који, похвално, укључује и неодговорна физичка лица, потребно је прецизније дефинисати „ложиште“ или раздвојити појмове.</p> <p>Појаснити термин „ложиште“ као дела техничког система за сагоревање за потребе производње топлотне енергије правног, односно, физичког лица.</p>	<p>Не прихвата се прва сугестија. Постројење за сагоревање је постројење за сагоревање, а исто се даље ближе дефинише у складу са својим карактеристикама на мала, средња и велика.</p> <p>Коментар који се односи на термин „ложиште“ се прихвата и исти се брише, а дефиниција гласи:</p> <p>26) <i>постројење за сагоревање</i> је технички систем у коме се гориво оксидује у циљу коришћења, на тај начин произведене, топлоте;</p>
<p>Машински факултет у Београду-катедра за термотехнику</p> <p>Тачка 29)</p> <p><i>супстанце које оштећују озонски омотач</i> јесу оне супстанце које у својој хемијској структури садрже атоме хлора и/или брома, тј. имају потенцијал оштећења озонског омотача већи од нуле, и то: хлорофлуороугљоводоници (делимично халогенизовани хлорофлуороугљеници, тј. хидрохлорофлуороугљеници), други делимично халогенизовани хлорофлуороугљоводоници, хлорофлуороугљеници, други потпуно халогеновани хлорофлуороугљеници, халони, угљен тетрахлорид, 1,1,1-трихлороетан (метил хлороформ), метил бромид, бромфлуороугљоводоници, бромфлуороугљеници, бромохлорометан, било да су саме или у мешавини, нове, сакупљене, обновљене или обрађене, које се контролишу у складу са Монреалским протоколом о супстанцама које оштећују озонски омотач;</p>	<p>Делимично се прихвата, дефиниција се мења и гласи:</p> <p><i>„супстанце које оштећују озонски омотач</i> јесу оне супстанце које у својој хемијској структури садрже атоме хлора и/или брома, тј. имају потенцијал оштећења озонског омотача већи од нуле, и то: хлорофлуороугљоводоници, други делимично халогеновани хлорофлуороугљоводоници, хлорофлуороугљеници, халони, угљен тетрахлорид, 1,1,1-трихлороетан (метил хлороформ), метил бромид, бромфлуороугљоводоници, бромфлуороугљеници, бромохлорометан, било да су саме или у смеси, нове, сакупљене, обновљене или обрађене, које се контролишу у складу са Монреалским протоколом о супстанцама које оштећују озонски омотач;“</p>

<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 32)</p> <p><i>Уместо термина „фиксна“ ставити термин „стална мерења“</i></p> <p><i>стална мерења јесу мерења која се врше на сталним локацијама</i></p>	<p>Не прихвата се. Не прихвата се. Наведена промена не би допринела, а тренутни термин је присутан од 2009. године.</p>
<p>Машински факултет у Београду-катедра за термотехнику</p> <p>Тачка 33)</p> <p><i>флуоровани гасови са ефектом стаклене баште јесу они гасови (супстанце) који у својој хемијској структури садрже атоме флуора, тј. имају потенцијал глобалног загревања, а чији је потенцијал оштећења озонског омотача једнак нули, и то: флуороугљоводоници, флуороугљеници, перфлуороугљеници, хидрофлуороолефини и сумпорхексафлуорид;</i></p>	<p>Прихвата се. Дефиниција мења се и гласи:</p> <p>34) „<i>флуоровани гасови са ефектом стаклене баште јесу они гасови (супстанце) који у својој хемијској структури садрже атоме флуора, тј. имају потенцијал глобалног загревања, а чији је потенцијал оштећења озонског омотача једнак нули, и то: флуороугљоводоници, флуороугљеници, перфлуороугљеници, хидрофлуороолефини и сумпорхексафлуорид;</i>“</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Тачка 34)</p> <p>уколико је прекорачена</p> <p>Овај део се може злоупотребити. У старом Закону овога није било и сматрамо да је то боља формулација.</p>	<p>Не прихвата се. Транспоновано из Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.</p> <p>35) <i>циљна вредност</i> јесте ниво загађујуће материје утврђен како би се избегли, спречили или смањили штетни ефекти по здравље људи и/или животну средину у целини, која се мора постићи тамо где је могуће у утврђеном року.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p>	

<p>Тачка 34)</p> <p>Исти коментар као у тачки 6 овог члана. Додатно, у вези са делом „тамо где је могуће биће постигнута циљна вредност“ – да ли закон обавезује да је циљну вредност неопходно постићи у утврђеном року? Ако да, онда је потребно преформулисати.</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Тачка 34)</p> <p>коју треба, ако је могуће, постићи у утврђеном року</p>	

Овлашћења и дужности у заштити и побољшању квалитета ваздуха

Члан 5

Заштиту и побољшање квалитета ваздуха обезбеђују, у оквиру својих овлашћења, Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, привредна друштва, предузетници, као и друга правна и физичка лица.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет ваздуха дужни су да: обезбеде техничке мере за спречавање или смањивање емисија у ваздух; планирају трошкове заштите ваздуха од загађивања у оквиру инвестиционих и производних трошкова; прате утицај своје делатности на квалитет ваздуха; обезбеде друге мере заштите, у складу са овим законом и законима којима се уређује заштита животне средине.

Праћење квалитета ваздуха и праћење емисија у ваздух обављају надлежни органи државне управе и овлашћена правна лица која имају дозволу за обављање ове делатности издату од стране надлежног министарства.

КОМЕНТАРИ:

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>став 2.</p> <p>Предлажемо да се ова реченица прошири са:</p> <p>и по захтеву надлежног органа привремено прилагоде своје активности, до постизања циљне вредности.</p>	<p>Не прихвата се. То је касније регулисано.</p>
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде</p> <p>став 2.</p> <p>Неопходно је утврдити обавезу поштовања граничних вредности загађујуће материје и граничне вредности емисије</p>	<p>Не прихвата се. У овом делу су дате дужности.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>став 2.</p> <p>Сматрамо да би било неопходно додати још један члан у општим одредбама који се односи на дефинисање извора загађивања:</p> <p>Непокретни (стационарни) – тачкасти и дифузни извори и покретни извори)</p> <p style="text-align: center;">Члан *</p> <p>Извори загађивања ваздуха су непокретни (стационарни) и покретни емисиони извори.</p>	<p>Не прихвата се. У члану 3. су дате дефиниције које гласе:</p> <p>24) <i>покретни извор загађивања</i> је мотор са унутрашњим сагоревањем уграђен у транспортно средство или радне машине;</p> <p>35) <i>стационарни тачкасти извор загађивања</i> је извор код којег се загађујуће материје испуштају у ваздух кроз за то обликоване испусте;</p> <p>36) <i>стационарни дифузни извор загађивања</i> је извор код којег се загађујуће материје уносе у ваздух без одређених испуста/димњака;</p>

<p>Непокретни (стационарни) извори су тачкасти и дифузни извори.</p> <p>Покретни извори су превозна средства која испуштају загађујуће материје у ваздух: моторна возила, непутне покретне машине, железничка возила са сопственим погоном, пловни објекти и авиони.</p> <p>Извори из става 1. Овог члана морају бити изграђени и/или произведени, опремљени, коришћени и одржавани тако да не испуштају загађујуће материје у ваздух изнад граничних вредности емисије, односно да не испуштају/уносе загађујуће материје у ваздух у количинама које могу нарушити квалитет ваздуха.</p> <p>Граничне вредности емисија из покретних извора прописују се посебним прописима.</p> <p>Непокретни (стационарни) извори у смислу става 2. Овог члана нису грађевине и уређаји у којима се припрема храна или су услови и начин рада за те грађевине и уређаје одређени посебним прописом.</p>	<p>Дефинисано у члану 54. који се односи на мере превенције и санације.</p> <p>Обрађено је у члану 44. Нацрта закона.</p> <p>Предмет подзаконског акта.</p>
---	---

II КОНТРОЛА КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Одређивање и класификација зона и агломерација

Члан 6

У циљу контроле и одржавања стања и/или унапређења квалитета ваздуха Влада на предлог Министарства одређује зоне и агломерације на читавој територији Републике Србије и учесталост њихове ревизије.

Зоне и агломерације класификују се на основу горње и доње границе оцењивања. Влада на предлог Министарства одређује горње и доње границе оцењивања.

Класификација зона и агломерација преиспитује се најмање једном у пет година, у складу са прописом из става 2. овог члана.

Класификација зона и агломерација из става 2. овог члана преиспитује се и у краћем временском периоду, у случају насталих промена у активностима значајним за повећање концентрација загађујућих материја.

КОМЕНТАРИ:

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 4.</p> <p>Додати: или у случајевима да извештаји о квалитету ваздуха указују на то да се постојећа класа зоне или агломерације променила.</p>	<p>Не прихвата се. Транспоновано из Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.</p>
<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</p> <p>Став 4.</p> <p>Можда би било добро и дефинисати посебну категорију у оквиру зоне, а да није агломерација - „подзона“. Предлажемо додатни члан</p> <p>Уколико се унесе додатни члан, неопходно је и за подзону дефинисати класификацију, при чему подзона може бити сврстана само у другу категорију квалитета ваздуха!</p> <p style="text-align: center;">Члан*</p> <p>У циљу управљања квалитетом ваздуха, Влада може посебним прописом одредити једну или више подзона у оквиру поједине зоне.</p> <p>Подзона обухвата једну или више општина на којима нивои загађујућих материја углавном прелазе граничне или циљне вредности загађујућих материја према пропису из члана 18. овог закона. Подзона се формира на основу процене квалитета ваздуха</p>	<p>Не прихвата се. Не одговара европском примеру који се у циљу процеса европских интеграција транспонује.</p>

и процене обима подручја за ефективно спровођење мера за побољшање квалитета ваздуха коју припрема Министарство.	
--	--

Критеријуми за оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама

Члан 7

У Републици Србији оцењује се квалитет ваздуха с обзиром на ниво загађујућих материја у зависности од доње и горње границе оцењивања за сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен, угљен моноксид, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен и то:

- 1) у свим зонама и агломерацијама у којима ниво загађујућих материја прелази горњу границу оцењивања за загађујуће материје из става 1, за оцењивање квалитета ваздуха користе се подаци добијени фиксним мерењима. Подаци добијени фиксним мерењима могу бити допуњени подацима добијеним техникама моделовања и/или индикативним мерењима како би се добила боља просторна расподела нивоа загађујућих материја;
- 2) у свим зонама и агломерацијама у којима је ниво загађујућих материја испод горње границе оцењивања установљене за загађујуће материје из става 1, за оцењивање квалитета ваздуха може се користити комбинација фиксних мерења и техника моделовања и/или индикативних мерења;
- 3) у свим зонама и агломерацијама у којима је ниво загађујућих материја испод доње границе оцењивања установљене за загађујуће материје из става 1, за оцењивање квалитета ваздуха довољно је користити технике моделовања и/или технике објективног процењивања.

Изузетно од става 1. овог члана, мерења се врше и на основним руралним локацијама, удаљеним од значајних извора загађења ваздуха, у циљу обезбеђења информација о укупној масеној концентрацији и хемијском саставу суспендованих честица (PM_{2.5}) на бази годишњег просека.

КОМЕНТАРИ:

Привредна комора Србије	Не прихвата се. Члан је усклађен са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и Директивом 2004/107 о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху. У ставу 1 овог члана наведене су загађујуће материје за које је прописана горња и доња граница оцењивања.
--------------------------------	--

Члан 7. став 1. – допуна члана – након речи пирен и то, додати речи чађ, приземни озон, угљен моноксид, хлор, хлороводоник, амонијак и водоник сулфид, као и да се у суспендованим честицама врши мерење тешких метала (кадмијум, манган, олово и жива).

<p>Акредитационо тело Србије</p> <p>Став 1</p> <p>У овом члану није евидентиран "приземни озон" као загађујућа материја, док се исти помиње у члану 8</p>	
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 1</p> <p>За ове загађујуће материје (арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен) неопходно је прописати оцену у посебном члану!</p> <p>Није наведено да се оцена врши и за приземни озон. Сматрамо да је оцену за овај параметер неопходно дефинисати посебним чланом!</p>	<p>Не прихвата се део коментара који се односи на арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен. Овде су наведене све загађујуће материје за које је прописана горња и доња граница оцењивања.</p> <p>Коментар који се односи на приземни озон се прихвата и додаје се нов члан који гласи:</p> <p>„ Члан 8</p> <p>У зонама и агломерацијама у којима су концентрације приземног озона прекорачиле дугорочне циљеве у току било које од претходних пет година мерења, врше се фиксна мерења приземног озона. “</p>
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде</p> <p>Став 1</p> <p>Изостављен је приземни озон, који је наведен у члану 8.</p>	<p>Коментар се не прихвата. За приземни озон Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу која се транспонује нису прописане доња и горња граница оцењивања.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Став 1.</p>	<p>Коментар се не прихвата. За живу Директивом 2004/107 Директива 2004/107/ЕЗ о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном</p>

, живу,	ваздуху која се транспонује нису прописане доња и горња граница оцењивања.
Машински факултет у Београду-катедра за термотехнику Став 1 у члану 8 је написано бензо(а)пирен	Коментар се прихвата, став 1. се мења и гласи: „ У Републици Србији оцењује се квалитет ваздуха с обзиром на ниво загађујућих материја у зависности од доње и горње границе оцењивања за сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице (PM ₁₀ , PM _{2.5}), олово, бензене, угљен моноксид, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен и то:“
Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1.тачка 1. градовима и општинама	Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и врши се у оквиру зона и агломерација.
Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1.тачка 1. сталним	Не прихвата се. Наведена промена не би допринела, а тренутни термин је присутан од 2009. године.
Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1.тачка 1. сталним	
Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1.тачка 2. градовима и општинама	Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и врши се у оквиру зона и агломерација.
Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1.тачка 2.	Не прихвата се. Наведена промена не би допринела, а тренутни термин је присутан од 2009. године.

сталних	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1.тачка 3.</p> <p>градовима и општинама</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и врши се у оквиру зона и агломерација.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 2.</p> <p>Неопходно је прецизирати:</p> <p>за елементе и једињења прописане актом из члана 9. став 3. овог закона</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и врши се у оквиру зона и агломерација. Члан 5 (5)</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 2.</p> <p>Члан *</p> <p>Оцењивање квалитета ваздуха с обзиром на приземни озон спроводи се у зонама и агломерацијама у којима ниво загађености за приземни озон прекорачује дугорочне циљеве током било које од претходних пет година, те се успоставља фиксно мерно место за праћење приземног озона.</p> <p>Ако су подаци доступни за период краћи од пет година, за потребе утврђивања могућег прекорачења дугорочних циљева из става 1.</p>	<p>Коментар који се односи на Члан * делимично се прихвата и додаје се нов члан који гласи:</p> <p>„ Члан 8</p> <p>У зонама и агломерацијама у којима су концентрације приземног озона прекорачиле дугорочне циљеве у току било које од претходних пет година мерења, врше се фиксна мерења приземног озона. “</p> <p>Члан ** се не прихвата из разлога што се раздвајањем ништа не би променило, односно постигло.</p>

овог члана током тих пет година, могу се комбиновати резултати добијени краткотрајним мерним кампањама, спроведеним у време и на местима где су концентрације биле највише, с подацима о емисијама загађујућих материја из регистра загађивања животне средине и резултатима моделовања.

Члан **

Оцењивање квалитета ваздуха с обзиром на арсен, кадмијум, живу, никал и бензо(а)пирен спроводи се у зонама и агломерацијама у којима су прекорачене циљне вредности током било које од претходних пет година, те се успоставља фиксно мерно место за праћење ових материја.

У зонама и агломерацијама у којима нивои загађености ваздуха с обзиром на материје из става 1. овог члана прекорачују горњу границу оцењивања, оцена нивоа загађености спроводи се мерењем на фиксном мерном месту. У зонама и агломерацијама у којима су нивои загађености ваздуха с обзиром на материје из става 1. овог члана између горње и доње границе оцењивања, за оцену степена загађености ваздуха примењује се комбинација мерења, укључујући индикативна мерења и технике моделовања.

У зонама и агломерацијама у којима су нивои загађености ваздуха с обзиром на материје из става 1. овог члана испод доње границе оцењивања, за оцену степена загађења ваздуха примењује се техника моделовања или техника објективне процене.

Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука

Став 2.

Шта тачно подразумевају „основне руралне локације“?

Прихвата се и додаје се дефиниција усклађена из 2008/50/ЕК, а тренутно је у закону.

22) основне руралне локације јесу мерна места удаљена од значајних извора загађења ваздуха која се користе за обезбеђивање података о основним концентрацијама загађујућих материја на местима која нису директно изложена загађењу ваздуха;

Загађујуће материје у погледу којих се врши оцењивање квалитета ваздуха

Члан 8

Оцењивање квалитета ваздуха врши се обавезно у погледу концентрација сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих честица (PM₁₀, PM_{2.5}), олова, бензена и угљен монооксида, приземног озона, арсена, кадмијума, никла и бензо(а)пирена (у даљем тексту: загађујућих материја); а може и за друге загађујуће материје, које су као такве утврђене релевантним прописима донетим на основу овог закона.

КОМЕНТАРИ:

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>назив члана</p> <p>Сматрамо да би овај члан требао бити испред члана 7.</p>	<p>Прихвата се. Члан 8. Нацрта закона постаје члан 6.</p>
<p>Београдска отворена школа, ТИМ 42, Национална еколошка асоцијација</p> <p>Овај члан би требало преформулисати тако да се оцењивање НЕ МОЖЕ вршити слободним избором појединих загађујућих материја а посебно се не може вршити ако недостају мерења ПМ10 и ПМ2.5.</p> <p>У прилог овоме говори неколико важних чињеница. Пре свега, оцена Института за јавно здравље Србије „Милан Јовановић Батут“, које стоји у закључцима Извештаја о квалитету ваздуха на основу рада локалне мреже, јесте да локални мониторинг није у добром стању, посебно у погледу честичног загађења.</p> <p>Тај извештај наводи следеће:</p> <p>„Када је у питању учесталост мерења показатеља специфичног загађења, нарочито ПМ фракција, видно је смањен обим праћења, па се у неким градовима та активност спроводи и ређе од 60 дана у години. У овом случају, такво поступање можда јесте у складу</p>	<p>Сагласно тренутном тексту закона не постоји опција слободног избора. Оцењивање квалитета ваздуха врши се обавезно... Тј набројане загађујуће материје, укључујући и поменуте суспендоване честице ПМ у обзир се узимају обавезно.</p> <p>Усклађивање прописа РС је извршено са прописима ЕУ који су обавезујући за земље члабнице ЕУ, док Светска здравствена организација објављује препоруке које нису обавезујуће за светске државе.</p>

<p>са регулативом Републике Србије, али је неусклађено са препорукама Светске здравствене организације (2/3 дана у календарској години), а што би једино имало смисла са аспекта јавног здравља. С обзиром да то јесте велики финансијски трошак, неопходно је да се на нивоу локалне самоуправе обезбеде фондови који би исту активност могли да подрже. Ако посматрамо број градова/насеља у којима се спроводи праћење присуства честица у амбијенталном ваздуху, оно је недовољно (само у 26 градова/насеља), што отежава ширу анализу у смислу постојећих ризика по здравље изложене популације на нивоу државе“.</p> <p>Чињеница је да су суспендоване честице доминантан полутант у Србији и да је неопходно обезбедити континуалан мониторинг ради стицања реалног увида у стање квалитета ваздуха.</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ у зонама и агломерацијама, градовима и општинама</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и врши се у оквиру зона и агломерација.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ живе</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Директива 2004/107/ЕК у погледу живе не прописује оцењивање квалитета ваздуха. Директива не прописује граничну или циљну вредност за живу. Тренутно, може да се мери али се не пореди.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Сматрамо да би требало уврстити и живу (укупна гасовита жива)</p>	<p>Члан 4 став 1 Директиве 2004/107/ЕК</p>
<p>Електро привреда Србије</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи: „Оцењивање квалитета ваздуха врши се обавезно у погледу концентрација сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих честица (PM₁₀, PM_{2.5}), олова, бензена и угљен</p>

<p>Ради несметане примене овог закона, неопходно је прецизније одредити на основу којих прописа је могуће одредити и друге материје чије се присуство у ваздуху обавезно оцењује.</p>	<p>моноксида, приземног озона, арсена, кадмијума, никла и бензо(а)пирена (у даљем тексту: загађујућих материја), а може и за друге загађујуће материје, које су као такве утврђене прописима донетим на основу овог закона.“</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Сматрамо да овај текст треба избрисати!</p>	<p>Не прихвата се, неопходно због члана 22а Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Сматрамо да је неопходно овим чланом дефинисати и период за који се врши оцењивање:</p> <p>Оцена квалитета ваздуха на територији Републике Србије спроводи Агенција за заштиту животне средине на основу мерила који су дефинисани актом из члана 9. овог закона и спроводи се најмање једном у пет година.</p> <p>Оцену квалитета ваздуха доноси министар.</p> <p>Оцена квалитета ваздуха објављује се на интернет страници Министарства.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Погрешно тумачење прописа, како наших тако и прописа ЕУ.</p> <p>Једном у пет година се врши класификација зона и агломерација у односу на горњих и доњих граница оцењивања како би се утврдило које мерење се спроводи.</p>

1. Мониторинг квалитета ваздуха

Услови за вршење мониторинга квалитета ваздуха

Члан 9

У циљу ефикасног управљања квалитетом ваздуха успоставља се јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха и одржавања базе података о квалитету ваздуха (у даљем тексту: мониторинг квалитета ваздуха).

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у оквиру своје надлежности утврђене законом, обезбеђују мониторинг квалитета ваздуха.

Услове за мониторинг квалитета ваздуха на територији Републике Србије утврђује Влада, на предлог Министарства.

Актом из става 3. овог члана, утврђују се нарочито:

- 1) критеријуми за одређивање минималног броја мерних места и локације за узимање узорка у случају фиксних мерења и у случају када су фиксна мерења допуњена индикативним мерењима или поступцима моделовања;
- 2) Циљеви мерења, листа параметара који се мере, као и критеријуми за одређивање мерних места и локација за узимање узорка за мерења која се врше на основним руралним локацијама
- 3) методологија мерења квалитета ваздуха (референтне методе мерења и услове коришћења осталих метода);
- 4) захтеви у погледу података који се користе за оцењивање квалитета ваздуха;
- 5) начин обезбеђења квалитета података за оцењивање квалитета ваздуха (према захтеву стандарда SRPS ISO/IEC17025);
- 6) обим и садржај информација о оцењивању квалитета ваздуха.

КОМЕНТАРИ:

Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ став 1. додати термин „информациони“ након термина „функционални“.	Не прихвата се. Наведени став се односи на мониторинг, односно праћење квалитета ваздуха.
Електро привреда Србије став 4. Уједначити - уместо актом навести <u>прописом</u> , с обзиром да је Влада донела Уредбу о условима за мониторинг и захтевима	Прихвата се примедба и свуда у тексту се термин „акт“ замењује термином „пропис“.

<p>квалитета ваздуха, а истовремено имајући у виду да се у члану 6. став 3. овог закона наводи „пропис“.</p> <p>Сматрам да овим прописом треба обухватити и <u>критеријуме за оцењивање квалитета ваздуха и оцену квалитета ваздуха након спроведених мерења.</u></p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>тачка 1) става 4.</p> <p>сталних мерења и у случају када су стална мерења</p>	<p>Не прихвата се. Наведени термин је присутан већ преко 10 година како у Закону, тако и у подзаконским актима.</p>
<p>Акредитационо тело Србије</p> <p>тачка 5) става 4.</p> <p>начин обезбеђења валидности података за оцењивање квалитета ваздуха (према захтеву стандарда SRPS ISO/IEC 17025)</p>	<p>Прихвата се примедба и тачка 5) става 4. овог члана мења се и гласи:</p> <p>„5) начин обезбеђења валидности података за оцењивање квалитета ваздуха (према захтеву стандарда SRPS ISO/IEC 17025)“</p>

Систем мониторинга квалитета ваздуха

Члан 10

Системом мониторинга квалитета ваздуха успоставља се државна и локалне мреже мерних места за фиксна и индикативна мерења.

Праћење квалитета ваздуха може се обављати и мерењима посебне намене, на основу акта надлежног органа за послове заштите животне средине када је потребно утврдити степен загађености ваздуха на одређеном простору који није обухваћен мрежом мониторинга квалитета ваздуха.

КОМЕНТАРИ:

Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1. Уместо термина „фиксна“ ставити термин „стална“.	Не прихвата се. Наведени термин је присутан већ преко 10 година како у Закону, тако и у подзаконским актима.
Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 2. Праћење квалитета ваздуха спроводи се и на мерним местима загађивача.	Не прихвата се. Обавезе оператора су у другом сегменту Закона.

Државна мрежа

Члан 11

Државна мрежа мерних места (у даљем тексту: државна мрежа) успоставља се за праћење квалитета ваздуха на нивоу Републике Србије.

Државна мрежа саставни је део праћења квалитета животне средине и финансира се из буџета Републике Србије.

Државна мрежа успоставља се у складу са Програмом контроле квалитета ваздуха, којим се одређује број и распоред мерних места у одређеним зонама и агломерацијама, као и обим, врста и учесталост мерења.

Програм из става 3. овог члана доноси Влада, на предлог Министарства.

КОМЕНТАРИ:

Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Став 1. Предлажемо: мерних станица и/или мерних места	Не прихвата се. Корекција у односу на тренутни члан Закона је извршена из разлога што је мерно место простор на који се смешта уређај, док је мерна станица уређај за мерење.
---	--

<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 4.</p> <p>Видети коментар дат уз члан 4. став 1. тачка 24)</p>	<p>Не прихвата се. У самом члану је наведено шта програм утврђује.</p>

Успостављање државне мреже

Члан 12

Државну мрежу чине мерна места за мерење:

- 1) квалитета ваздуха у насељима, индустријским и ненасељеним подручјима;
- 2) квалитета ваздуха у подручјима под утицајем одређених извора загађивања, укључујући покретне изворе;
- 3) квалитета ваздуха у подручјима под утицајем одређених извора загађивања, укључујући покретне изворе;
- 3) квалитета ваздуха у заштићеним природним добрима и заштићеној околини непокретних културних добара;
- 4) регионалног и прекограничног атмосферског преноса загађујућих материја у ваздуху и аероседиментима у оквиру међународних обавеза;
- 5) алергеног полена.

КОМЕНТАРИ:

<p>Машински факултет у Београду-катедра за термотехнику</p> <p>Став 1. тачка 2) и 3)</p> <p>идентично!</p> <p>избачен је члан 12, тачка 3) из важећег Закона</p>	<p>Коментари се прихватају на начин да се:</p> <p>Брише постојећа тачка 3) која је идентична тачки 2), а додаје се нова тачка 3) која гласи:</p> <p>„Квалитет ваздуха у заштићеним природним добрима и заштићеној околини непокретних културних добара.“</p>
--	--

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Тачка 2 и 3 су исте, да ли је у питању грешка?</p> <p>Треба додати</p> <p>Квалитет ваздуха у заштићеним природним добрима и заштићеној околини непокретних културних добара.</p>	
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде</p> <p>Поновљена тачка 2)</p>	
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Дуплирано</p>	
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Овде недостаје Тачка 3 из старог Закона која се односи на заштићена подручја.</p>	
<p>Акредитационо тело Србије</p> <p>Поновљен пасус</p>	
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>квалитета ваздуха у подручјима под утицајем одређених извора загађивања, укључујући покретне изворе;</p>	

Надлежност над државном мрежом

Члан 13

Министарство се стара о спровођењу Програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи.

Министарство обавља координацију активности државне мреже и сарађује са другим органима државне управе који на основу посебних прописа учествују у праћењу квалитета ваздуха, посебно са органима надлежним за заштиту здравља људи, заштиту природе, праћење метеоролошких услова и друго, као и са органима аутономне покрајине и јединицама локалне самоуправе.

Праћење квалитета ваздуха у државној мрежи, у оквиру својих надлежности, врше Агенција за заштиту животне средине (у даљем тексту: Агенција) и овлашћена правна лица.

Овлашћена правна лица из става 3. овог члана дужна су да податке о извршеним мерењима достављају Агенцији.

Подаци о квалитету ваздуха из државне мреже јавни су и објављују се на званичној интернет страници Агенције.

КОМЕНТАРИ:

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 2.</p> <p>Сматрамо да би адекватнији израз био “врши надзор над спровођењем активности” уместо “обавља координацију активности”</p>	<p>Не прихвата се. Координација је шири појам од надзора. Такође, надзор над радом је дефинисан касније.</p>
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде</p> <p>Став 2.</p> <p>Преформулисати:</p> <p>врши надзор над спровођењем активности</p>	<p>Не прихвата се. Координација и надзор нису синоними. Такође, надзор над радом је дефинисан касније.</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг и стање квалитета ваздуха</p> <p>Став 2.</p> <p>Предлог: Подаци из државне мреже се објављују на званичним интернет страницама овлашћених правних лица. Агенција објављује податке из своје надлежности и податке из државне мреже овлашћених правних лица која мерења врше у реалном времену.</p>	<p>Не прихвата се. Подаци у оквиру државне мреже морају бити доступни јавности на званичној интернет страници Агенције. Овлашћена правна лица обављају мерења на мерним местима у оквиру Државне мреже на основу уговора.</p>
--	---

Мониторинг прекограничног загађења

Члан 14

У случају из члана 12. тачка 4) овог закона, у складу са прописима и у складу са програмом контроле квалитета ваздуха, може се успоставити једно или више заједничких мерних места, које покривају суседне зоне у нашој и суседним државама, да би се добила неопходна просторна резолуција.

КОМЕНТАРИ:

<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p><i>Наслов члана</i></p> <p>На крају додати термин „ваздуха“</p>	<p>Прихвата се. Текст се мења и гласи: „Мониторинг прекограничног загађења ваздуха“</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Кориговати – у питању је тачка 3, с обзиром да су у члану 12. став 1. тачке 2) и 39 идентичне (види коментар дат уз члан 12.).</p>	<p>Коментар се прихвата, кориговано је и усаглашено како би позивање било на праву тачку.: „У случају из члана 12. тачка 4) овог закона, у складу са прописима и у складу са програмом контроле квалитета ваздуха, може се успоставити једно или више заједничких мерних места, које покривају суседне зоне у нашој и суседним државама, да би се добила неопходна просторна расподела концентрација.“</p>

<p>Електро привреда Србије</p> <p>Имајући у виду да је у питању мониторинг прекограничног или регионалног загађења, поставља се питање како су у овом члану наведени само национални прописи, а не и прописи којима су уређене међународне обавезе Републике Србије.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Иако се ради о међународној обавези, за спровођење исте је неопходан пропис (мерно место мора бити утврђено прописом, као и материје и динамика мерења).</p>
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде</p> <p>Питање је шта значи МОЖЕ, може и не мора...?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да ли је потребно, • Да ли је неопходно на одређеним локацијама и којим, • да ли мора да се успостави као приоритет и где..... <p>Треба прецизније дефинисати,</p>	<p>Може значи да није ни потребно ни неопходно него да се оставља могућност уколико орган процени да за то постоје услови и потреба. До случаја ретко долази у пракси и потребно је да се испуни низ услова који нису у искључивој надлежности органа РС.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Сматрамо да би требало додати нове ставове:</p> <p>Министратсво, по потреби, предузима заједничке активности са надлежним органима на нивоу државе и са надлежним органима на нивоу друге државе, као што су заједничка припрема координираног плана квалитета ваздуха и/или припрема и примена краткорочног акционог плана за суседне зоне у нашој и суседним земљама и размена свих потребних и релевантних података.</p> <p>Ако је прекорачен праг обавештавања или прагови упозорења у зони и/или агломерацијама које се налазе у близини државних граница, подаци се што је пре могуће достављају надлежним телима суседних држава. Ти подаци су такође доступни јавности.</p>	<p>Не прихвата се. Предлог је тема наредних чланова који су део другог сегмента Нацрта закона.</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање квалитета ваздуха</p> <p>Замени са: расподела концентрација</p>	<p>Коментар се прихвата став се мења и гласи:</p> <p>„У случају из члана 12. тачка 4) овог закона, у складу са прописима и у складу са програмом контроле квалитета ваздуха, може се успоставити једно или више заједничких мерних места, које покривају суседне зоне у нашој и суседним државама, да би се добила неопходна просторна расподела концентрација.“</p>
--	--

Локална мрежа

Члан 15

Локална мрежа мерних места (у даљем тексту: локална мрежа) успоставља се за праћење квалитета ваздуха на нивоу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Локалну мрежу чине допунска мерна места која надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе одређују на основу мерења или поступака процене за зоне и агломерације за које нема података о нивоу загађујућих материја, у складу са својим потребама и могућностима.

Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму контроле квалитета ваздуха који за своју територију доноси надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе за период од једне до три године а који мора бити усклађен са програмом из члана 11. став 3. овог закона и са прописом из члана X.

Министарство даје сагласност на предлог програма контроле квалитета ваздуха којим се успоставља локална мрежа из става 3. овог члана. Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе предлог програма контроле квалитета ваздуха за наредни период доставља Министарству на сагласност најкасније до 01. септембра текуће године.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужни су да обавесте Министарство о усвајању програма контроле квалитета ваздуха у року од 30 дана од дана објављивања.

Средства за реализацију програма контроле квалитета ваздуха у локалној мрежи обезбеђују се из буџета аутономне покрајине и буџета јединице локалне самоуправе.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе обавља координацију свих активности локалне мреже.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе обавља послове праћења квалитета ваздуха из става 1. овог члана преко овлашћеног правног лица.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе може да оснује правно лице које управља аутоматским мониторингом квалитета ваздуха, прати рад аутоматских мерних станица, прикупља и обрађује податке добијене контролом квалитета ваздуха у локалној мрежи под условима који су прописани актом из члана 60. овог закона.

Пре постављања аутоматске мерне станице надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе мора да прибави мишљење Министарства на предложено мерно место.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужни су да податке о резултатима мониторинга квалитета ваздуха јавно објаве својим званичним интернет страницама и доставе Агенцији.

КОМЕНТАРИ:

Београдска отворена школа, ТИМ 42, Национална еколошка асоцијација

Град Лесковац није никада увео **мерења ПМ 2.5, угљен-моноксида и приземног озона** јер надлежни Одељења за заштиту животне средине Градске управе града Лесковца сматрају да ЈЛС врше мерења у локалној мрежи „у складу са потребама и могућностима“. Ово тумачење верујемо да произилази из одредбе чл. 15. ст. 2 тренутно важећег Закона иако успостављање мерне станице и оно што ће она мерити су две различите ствари. Мерења ПМ 10, ПМ 2.5, угљен-моноксида и приземног озона чине оцену квалитета ваздуха али локална самоуправа у Лесковцу сматра да је ову оцену могуће дати **и без тих информација**.

Због тога се на територији града годинама уназад **мери само сумпор-диоксид, азотове оксиде и чађ** и на основу тога дневно оцењује квалитет ваздуха супротно чл. 66 тренутно важећег закона између осталог каже да информација о квалитету ваздуха садржи ажуриране податке о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху које су обухваћене овим законом, а нарочито **сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM10, PM2.5), приземни озон и угљен-моноксид**.

Последица оваквог приступа је да се квалитет ваздуха у Лесковцу **оцењује као добар и одличан** иако имамо вишеструка

Локална мрежа представља супсидијарни вид мерења и није намењена да буде основни извор информација о квалитету ваздуха. Ова функција припада државној мрежи. Државна мрежа се састоји од мерних места која покривају целу територију РС те је тако могуће добити и информације од локалног значаја из државне мреже чиме се омогућава приступ овим информацијама како јавности тако и заинтересованим организацијама. Јединствена свеобухватна регулатива за све локалне самоуправе, која би инсистирала на истим стандардима као у случају државне мреже, била би ресурсно неспроводива и довела би у пракси до смањења квалитета података и умањења ефикасности спровођења Закона. Овакво решење би диспропорционално погодило оне слабије развијене локалне самоуправе, које немају потребу за повећаним степеном мониторинга, а које су посебно осетљиве на повећање буџетских издатака.

<p>прекорачења ПМ10 приказана у индикативним мерењима, а у овој години доказана вишеструка прекорачења емисија угљен-моноксида из десетина емитера као и сагоревање опасних материја у локалној фабрици боја и лакова.</p> <p>Генерални коментар је да одредбе о успостављању локалне мреже морају да „поправе“ стање на терену где у великом броју локалних самоуправа нема довољно информација о квалитету ваздуха доступних грађанима, подаци су непотпуни, не објављују се благовремено и самим тим су практично бескорисни јавности, а имали смо и случај да мерне странице не покривају територију локалне самоуправе на којој живи већи део становништва те самоуправе. Да би информисање о квалитету ваздуха остварило своју сврху оно мора бити и „ближе“ грађанима тј. да приказује стање њихове непосредне животне средине што се може постићи успостављањем и побољшањем постојећих локалних мрежа.</p>	
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 2.</p> <p>У члану 15, став 2 овог нацрта помињу се "могућности" за одређивање допунских мерних места. Претпостављамо да се то односи и на финансијске могућности. Ако такве могућности не постоје, било би смислено да се средства за реализацију мерења обезбеде из буџета Републике. У супротном, неће бити постојати подаци о нивоу загађујућих материја.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Локална мрежа представља супсидијарни вид мерења и није намењена да буде основни извор информација о квалитету ваздуха. Ова функција припада државној мрежи. Јединствена свеобухватна регулатива за све локалне самоуправе, која би инсистирала на истим стандардима као у случају државне мреже, била би ресурсно неспроводива и довела би у пракси до смањења квалитета података и умањења ефикасности спровођења Закона.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 3.</p> <p>Видети коментар дат уз члан 4. став 1. тачка 24).</p>	<p>Делимично се прихвата и став се мења и гласи:</p> <p>Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму контроле квалитета ваздуха којим се одређује број и распоред мерних места на територији аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, као и обим, врста и учесталост мерења који за своју територију доноси надлежни</p>

	<p>орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе за период од једне до три године а који мора бити усклађен са програмом из члана 11. став 3. овог закона и са прописом из члана 18. овог закона.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха</p> <p>Став 3.</p> <p>Треба подстаћи локалне самоуправе да ове предлоге дају на дужи рок (оцена квалитета ваздуха на 5 година даје им за право) или на неодређено са обавезом да морају нови да припреме уколико мењају програм мерења, динамику или мерна места (додају, смањују)</p>	<p>Не прихвата се. Период од 5 година се односи на класификацију зона и агломерација за потребе оцењивања.</p> <p>Наведени период даје могућност јединици локалне самоуправе да сама дефинише рок који је реалан за њу (1-3 године).</p>
<p>Машински факултет у Београду-катедра за термотехнику</p> <p>Став 3.</p> <p>Који је то члан?</p>	<p>Међу каснијим члановима закона (члан 18.).</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 3.</p> <p>КОРИГОВАТИ НЕПОТРЕБНО! Зашто су надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, након добијања сагласности Министарства дужни да након доношења програма обавесте исто Министарство и то тек након протеча рока од 30 дана од дана јавног објављивања!.</p>	<p>Примедба се прихвата и наведени став се брише.</p>

<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 3.</p> <p>?????? (актом из члана 60.)</p>	<p>Наведени члан 60. је предмет другог сегмента Нацрта закона.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха</p> <p>Став 5</p> <p>Важно је обавестити Министарство да ли су испуњени сви предуслови да се реализује програм јер усвајање је само један корак, а обезбеђење средстава у буџету и набавка услуге тек следи. Локалне самоуправе треба да све кораке спроведу како би се мерења започела најкасније 15. јануара (нпр.)</p>	<p>Не прихвата се. Члан дефинише поступак добијања сагласности.</p>
<p>Град Београд, Секретаријат за заштиту животне средине</p> <p>Став 10</p> <p>Како је у ставу 4. овог члана већ наведено да Министарство даје сагласност на предлог Програма, а по досадашњем искуству све нове аутоматске мерне станице морај да се нађу у предлогу Програма, Министарство на тај начин већ даје сагласност на предложено мерно место. С тим у вези овај став би требало избацити.</p>	<p>Не прихвата се. Наиме, поставља се питање које кораке предузети у случају ако аутоматска мерна станица није постављена на адекватној локацији. Управо из тог разлога је неопходно да се за аутоматске мерне станице пре успостављања исте утврди да ли је изабрано место у складу са захтевима Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха. („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха</p> <p>Став 11.</p> <p>Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужни су да омогуће да подаци о резултатима мониторинга квалитета ваздуха који врше у реалном времену буду приказани на интрернет страници Агенције.</p>	<p>Не прихвата се. Обавеза већ постоји у Закону.</p>
---	--

Мерења посебне намене

Члан 16

У случајевима када постоји основана сумња да је дошло до загађења ваздуха које може нарушити здравље људи и/или животну средину морају се обавити мерења посебне намене.

Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе утврђује ~~оправданост~~ основане сумње из става 1. овог члана и доноси одлуку о мерењима посебне намене која садржи начин и рокове мерења, као и врсту загађујућих материја које је потребно мерити.

Мерења посебне намене Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе обавља преко надлежних органа државне управе или овлашћеног правног лица.

КОМЕНТАРИ:

Београдска отворена школа, ТИМ 42, Национална еколошка асоцијација

Одредбе о мерењима посебне намене, које су тренутно остале непромењене, треба изменити. У Србији се годишње деси више стотина пожара (на депонијама, у фабрикама, у складиштима секундарних сировина, спаљивање различитих материјала ради екстракције секундарних сировина итд.) у којима се емитују материје које су изузетно штетне по здравље становништва и значајно нарушавају квалитет животне средине. Веома ретко се у овим случајевима одређују мерења посебне намене. Разлог за то видимо и у одредби чл. 16 која се ни сада практично не мења.

Пре свега сматрамо да је термин „основана сумња“ неадекватан за овај закон јер проистиче из кривичног законодавства и имплицира да је пре доношења одлуке о мерењима потребно спровести посебан поступак утврђивања чињеница које би ту сумњу оправдале, за шта у таквим ситуацијама нема времена.

Основана сумња је у Законику о кривичном поступку дефинисана као скуп чињеница које непосредно указују да је одређено лице учинилац кривичног дела па би се могло протумачити да ову сумњу треба да утврђује надлежно тужилаштво с обзиром на територију на којој се акцидент десио.

Предлажемо да се иницирање поступка мерења посебне намене стави у надлежност републичке и локалних инспекција за заштиту животне средине. Инспектори за заштиту животне средине имају довољно знања и искуства стеченог кроз свакодневно бављење темом тако да је њихова процена довољна за иницирање оваквих поступака. Са друге стране, овакве ситуације захтевају брзу

Термин „основана сумња“ није преузет из кривичног права, иако у њему постоји, те су интерпретације појма у овом случају методолошки непримерене.

Наведени коментари се делимично прихватају и члан 16. мења се и гласи:

„Мерења посебне намене обављају се у случајевима када постоји основана сумња да је дошло до загађења ваздуха које може нарушити здравље људи и животну средину.

На основу извештаја инспектора, надлежни орган јединице локалне самоуправе утврђује оправданост основане сумње из става 1. овог члана и у року од пет радних дана доноси одлуку о мерењима посебне намене, која садржи начин и рокове мерења, као и врсту загађујућих материја које је потребно мерити.

Мерења посебне намене надлежни орган јединице локалне самоуправе спроводи у складу са донетим актом и обавља преко овлашћеног правног лица.

Трошкове поступка сноси надлежни орган јединице локалне самоуправе који је донео одлуку из става 2. овог члана, а када се докаже одговорност загађивача за загађење, трошкове настале мерењем посебне намене загађивач дужан је да уплати на рачун буџета јединице локалне самоуправе.“

Скрећемо пажњу да се у случајевима пожара, акцидентата примењују активности дефинисане другим законима.

реакцију која се додатно успорава уколико „надлежних орган“ мора да утврђује „оправданост основане сумње“ па након тог утврђивања доноси одлуку о мерењу коју ће, по правилу, обављати неко треће (овлашћено) лице чије ангажовање представља још једну процедуру.

Видети коментар изнад. Члан 16. је измењен.

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 1.</p> <p>Сматрамо да треба прецизније дефинисати значење “основана сумња” – да ли су то случајеви који се утврђују по захтеву инспектора заштите животне средине И пријаве грађана</p>	
<p>Министарство пољопривреде, шумарства водопривреде</p> <p>Став 1.</p> <p>Дефинисати шта значи основана сумња.</p> <p>Да ли је потребна основана сумња поред дефинисаних граничних вредности....</p>	<p>Где имамо мерења не постоји основана сумња јер се може утврдити да је дошло до прекорачења. Члан се односи на територију која није покривена мрежом.</p>

<p>Предлог Тима 42 за чл. 16. ст. 1 Нацрта:</p> <p><i>У случајевима када постоји основана сумња да је дошло до загађења ваздуха које може озбиљно нарушити здравље људи и/или животну средину надлежни инспекцијски орган за заштиту животне средине морају се обавити упућује захтев Министарству, односно надлежном органу аутономне покрајине и надлежном органу јединице локалне самоуправе за обављање мерења посебне намене.</i></p> <p><i>Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе утврђује оправданост основане сумње из става 1. овог члана и одмах након пријема захтева из става 1. овог члана доноси одлуку о мерењима посебне намене која садржи начин и рокове мерења, као и врсту загађујућих материја које је потребно мерити.</i></p>	<p>Члан 16. је измењен и гласи:</p> <p>„Мерења посебне намене обављају се у случајевима када постоји основана сумња да је дошло до загађења ваздуха које може нарушити здравље људи и животну средину.</p> <p>На основу извештаја инспектора, надлежни орган јединице локалне самоуправе утврђује оправданост основане сумње из става 1. овог члана и у року од пет радних дана доноси одлуку о мерењима посебне намене, која садржи начин и рокове мерења, као и врсту загађујућих материја које је потребно мерити.</p> <p>Мерења посебне намене надлежни орган јединице локалне самоуправе спроводи у складу са донетим актом и обавља преко овлашћеног правног лица.</p> <p>Трошкове поступка сноси надлежни орган јединице локалне самоуправе који је донео одлуку из става 2. овог члана, а када се докаже одговорност загађивача за загађење, трошкове настале мерењем посебне намене загађивач дужан је да уплати на рачун буџета јединице локалне самоуправе.“</p>
<p>Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде</p> <p>Став 1.</p> <p>На основу чега се утврђује оправданост сумње...?</p> <p>Чиме се поткрепљује Одлука.....</p>	<p>Оправданост сумње се утврђује на основу извештаја инспектора. Чланом нацрта се не прописују услови из разлога што исти зависе од сваког појединачног случаја.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 2.</p> <p>Кориговати – Министарство у случајевима када је утврдило да је дошло до загађења ваздуха из става 1. овог члана доноси одлуку.</p>	<p>Не прихвата се. Одлуку о мерењима посебне намене доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој територији је потребно извршити иста.</p>

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 2.</p> <p>Сматрамо да је потребно дефинисати рок за доношење одлуке (3-5 дана?)</p>	<p>Делимично се прихвата. Одлука се доноси у року од пет радних дана.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 2.</p> <p>Сматрамо да треба унети следећи текст:</p> <p>Као и начин плаћања трошкова посебних мерења</p>	<p>Не прихвата се. Регулисано је измењеним чланом 16.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Додати нов став</p> <p>Ако Министарство, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе донесе одлуку из става 2. овог члана којом се не предвиђа спровођење мерења посебне намене, одлука мора садржати релевантне доказе и образложења на основу којих се доказује да није потребно обавити мерења посебне намене.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Орган јединице локалне самоуправе доноси одлуку у форми решења. У складу са Законом о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 18/2016, 95/2018 - аутентично тумачење и 2/2023 - одлука УС) образложење је саставни део решења.</p>

Подаци о квалитету ваздуха

Члан 17

Надлежни орган аутономне покрајине, надлежни орган јединице локалне самоуправе и овлашћена правна лица дужни су да податке о квалитету ваздуха добијене контролом квалитета ваздуха из државне и локалне мреже, као и резултате мерења посебне намене, достављају Агенцији, до 15. у месецу за претходни месец, а годишњи извештај, најкасније 30 дана од дана истека календарске године за претходну годину.

Агенција, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужни су да податке из става 1. овог члана учине доступним јавности и објаве у средствима јавног информисања, електронским медијима или на својим званичним интернет страницама.

Подаци из става 1. овог члана користе се за оцењивање квалитета ваздуха, као и за израду извештаја о стању квалитета ваздуха и саставни су део информационог система о квалитету ваздуха.

КОМЕНТАРИ:

<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Став 1.</p> <p>Додати:</p> <p>„и загађивачи“</p>	<p>Не прихвата се. Обавеза оператера је да врши мерење квалитета ваздуха по налогу инспектора, који ће одредити временски период и загађујуће материје које се мере и иста се не могу користити за припрему годишњих извештаја.</p>
--	---

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 1.</p> <p>Сматрамо да је овај рок могуће испоштовати за аутоматска мерења, али не и за лабораторијска мерења (гравиметријска одређивања концентрација и садржаја суспендованих честица – фракције PM10 и PM2.5)!</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>И у тренутно важећем Закону стоји рок до 15. у месецу и није било примедби на прописан рок.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха</p> <p>Став 1.</p> <p>Стари закон је предвиђао 60 дана што је оправдано, а није појашњено шта се постиже скраћивањем рока.</p>	<p>Прихваћен коментар Агенције.</p> <p>Измена рока је извршена како би се омогућило Агенцији да на време припреми Годишњи извештај. Како Агенција сматра да је рок од 60 дана оправдан, став 1. је коригован и гласи:</p> <p>„Надлежни орган аутономне покрајине, надлежни орган јединице локалне самоуправе и овлашћена правна лица дужни су да податке о квалитету ваздуха добијене контролом квалитета ваздуха из државне и локалне мреже, као и резултате мерења посебне намене, достављају Агенцији, до 15. у месецу за претходни месец, а годишњи извештај, најкасније 60 дана од дана истека календарске године за претходну годину.“</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 1.</p> <p>Сматрамо да је дати рок врло кратак и није реалан рок за доставу извештаја (реалан рок је до 30. априла текуће године за протеклу календарску годину)</p>	

<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Став 2.</p> <p>Дефинисати рок за објаву добијених података од стране Агенције</p>	<p>Рок за објаву годишњег извештаја дефинисан је у каснијим члановима Нацрта закона.</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Став 3.</p> <p>Нови став који додатно обрађује подручја са индустријском емисијом. За дискусију</p> <p>Посебно, у случају индустријских емисија, а везано за загађујуће материје из Члана 7. став 1, за које нису дефинисане граничне вредности за период усредњавања 1 дан, уколико се утврди повећање загађења преко граничних и/или циљних вредности за период усредњавања календарска година за преко 100% на дневном нивоу, у континуитету од минимално 5 дана током периода узорковања од месец дана, овлашћена правна лица дужна су да у својим месечним извештајима наведу да постоји индикација која указује на то да постоји опасност по здравље људи и животну средину о чему су надлежни орган аутономне покрајине, надлежни орган јединице локалне самоуправе и Агенција обавезни да ове податке објаве у средствима јавног информисања, електронским медијима или на својим званичним интернет страницама.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Слажемо се да је позитивним прописима из области заштите ваздуха потребно додатно разрадити област која се односи на ову проблематику (непостојање захтева квалитета ваздуха за период усредњавања један дан за наведене загађујуће материје) и прописи ЕУ са којима је ова област усклађена не препознају исте.</p> <p>Конкретне мере на које се коментар фокусира нису предмет Закона.</p> <p>За увођење нових захтева квалитета ваздуха и броја дана током којих исте могу бити прекорачене неопходна је измена Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).</p>

III ЗАХТЕВИ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Одређивање захтева квалитета ваздуха

Члан 18

У циљу управљања квалитетом ваздуха Влада, на предлог Министарства, прописује захтеве квалитета ваздуха.

Захтеве квалитета ваздуха чине граничне вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, критични нивои, циљне вредности и (национални) дугорочни циљеви загађујућих материја у ваздуху, концентрације опасне по здравље људи и концентрације о којима се извештава јавност.

КОМЕНТАРИ:

<p>Машински факултет Катедра за термотехнику</p> <p>Став 2.</p> <p>Ова вредност је према дефиницији израза ниво, па је ово плеоназам.</p>	<p>Не прихвата се. Неопходно је како би се разграничиле емисије и нивои загађујућих материја.</p>
<p>Машински факултет Катедра за термотехнику</p> <p>Став 2.</p> <p>Није најјасније - дугорочни циљеви нивоа загађујућих материја?</p>	<p>Прихвата се и гласи</p> <p>Захтеве квалитета ваздуха чине граничне вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, критични нивои, циљне вредности и (национални) дугорочни циљеви, концентрације опасне по здравље људи и концентрације о којима се извештава јавност.</p>

Забрана прекорачења граничних и/или циљних вредности

Члан 19

Граничне и/или циљне вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, прописане у складу са чланом 18. овог закона, не смеју бити прекорачене када се једном достигну.

КОМЕНТАРИ:

Машински факултет Катедра за термотехнику Ова вредност је према дефиницији израза ниво, па је ово плеоназам.	Не прихвата се. Неопходно је како би се разграничиле емисије и нивои загађујућих материја.
Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Шта се дешава када се ипак прекораче?	Дефинише се у каснијим поглављима Нацрта.

Категорије квалитета ваздуха

Члан 20

Полазећи од прописаних граничних и циљних вредности, а на основу резултата мерења, утврђују се две категорије квалитета ваздуха:

- 1) прва категорија - чист или незнатно загађен ваздух где нису прекорачене ни граничне ни циљне вредности нивоа ни за једну загађујућу материју;
- 2) друга категорија - загађен ваздух где су прекорачене граничне и/или циљне вредности нивоа за једну или више загађујућих материја;

Категорије квалитета ваздуха утврђују се једном годишње за протеклу календарску годину.

Листу категорија квалитета ваздуха по зонама и агломерацијама на територији Републике Србије доноси Влада на предлог Министарства.

КОМЕНТАРИ:

<p>Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха</p> <p>Назив члана</p> <p>Неопходно је прецизирати у односу на број мерних места и/или на број становника/ тип станица на којима се неко недозвољено прекорачење појавило у зони/агломерацији када ће та зона/агломерација бити означена као друга категорија.</p>	<p>Не прихвата се. Није у складу са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и Директивом 2004/107 о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>став 1.</p> <p>Због широког дијапазона прекорачења граничних вредности појединих полутаната, прописати 5 категорија, а са градове са најлошијим квалитетом ваздуха, одговорност за решавање загађења да преузму републичке институције</p>	<p>Не прихвата се. У раскораку са европском регулативом. Не види се позитивно дејство умножавања категорија.</p>
<p>Машински факултет Катедра за термотехнику</p> <p>став 1. тачка 1)</p> <p>Погледати претходни коментар</p>	<p>Не прихвата се. Неопходно је како би се разграничиле емисије и нивои загађујућих материја.</p>
<p>Машински факултет Катедра за термотехнику</p> <p>став 1. тачка 2)</p>	<p>Не прихвата се. Неопходно је како би се разграничиле емисије и нивои загађујућих материја.</p>

<p>Погледати претходни коментар</p>	
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>став 1. тачка 2)</p> <p>Можда би требало размотрити да се дода :</p> <p>или ако постоји ризик да ниво загађујуће материје пређе концентрацију опасну по здравље људи</p>	<p>Не прихвата се. Директивама је јасно дефинисано када се предузимају мере. Закон је усклађен са европским прописима.</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Став 3.</p> <p>Навести где их објављује</p>	<p>Све што Влада доноси је пропис и објављује се у складу са законском процедуром. Овај закон не мења процедуру објављивања па тиме ни место.</p>

Заштита и унапређење квалитета ваздуха

Члан 21

У зони и/или агломерацији у којој је утврђено да је квалитет ваздуха прве категорије спроводе се превентивне мере, ради спречавања загађивања ваздуха преко граничних вредности и/или циљних вредности.

У зони и/или агломерацији у којој је утврђено да је квалитет ваздуха друге категорије спроводе се мере за смањење загађивања ваздуха, ради достизања граничних вредности и/или циљних вредности, као и смањења до испод граничних вредности и/или циљних вредности.

КОМЕНТАРИ:

<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Став 1.</p> <p>граду или општини</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и врши се у оквиру зона и агломерација и Директивом 2004/107 о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 2.</p> <p>Сматрамо да је неопходно додати посебан став за озон:</p> <p>У зони и/или агломерацији за које је утврђено да су нивои дугорочних циљева за приземни озон нижи од прописаних, у мери у којој то фактори, укључујући прекогранични утицај загађења озонном и метеоролошке прилике дозвољавају, делује се превентивно како би се нивои задржали испод прописани</p>	<p>Не прихвата се. Наведени предложени став се налази у члану 18. Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха(„Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Став 2.</p> <p>граду или општини</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и врши се у оквиру зона и агломерација и Директивом 2004/107 о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 2.</p>	<p>Видети тачку 34 члана 3.</p>

<p>На које се циљне вредности мисли, имајући у виду да нису дефинисане?</p>	
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 2.</p> <p>Сматармо да је неопходно додати посебан став за озон:</p> <p>У зони и/или агломерацији за које је утврђено да је ниво циљне вредности за приземни озон прекорачен спроводе се мере смањивања загађености ваздуха дефинисане програмом из члана 11. овог закона и мерама за смањивање нивоа приземног озона из члана ? (члан који ће дефинисати мере за приземни озон у случају када су концентрације озона више од дугорочних циљева, али ниже или једнаке циљним вредностима), ако је то могуће остварити кроз мере које не захтевају несразмерне трошкове.</p> <p>У зони и/или агломерацији за које је утврђено да су нивои приземног озона у ваздуху виши од дугорочних циљева, али испод или једнаки циљним вредностима за приземни озон, ради постизања дугорочног циљаспроводе се трошковно ефикасне мере у складу са програмом из члана 11. овог закона и мерама за смањивање нивоа озона из члана ? (члан који ће дефинисати мере за приземни озон у случају када су концентрације озона више од дугорочних циљева, али ниже или једнаке циљним вредностима).</p>	<p>Не прихвата се. Прописано је чланом 18. Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).</p>

Извештавање јавности у случају прекорачења концентрација

Члан 22

Кад се прекорачи концентрација о којој се извештава јавност утврђена актом из члана 18. став 2. овог закона или концентрација поједине загађујуће материје опасне по здравље људи, Министарство, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, дужан је да обавести јавност путем радија, телевизије, новина, интернета и/или на други погодан начин.

КОМЕНТАРИ:

Сматрамо да је неопходно пре овог члана додати члан који се односи на нивое сумпор диоксида и азотних оксида који су изнад прагова упозорења за заштиту здравља људи и нивое приземног озона изнад прагова обавештавања и упозорења за приземни озон:

Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

У зони и/или агломерацији за које је утврђено да су нивои сумпор диоксида и азотних оксида изнад прописаних прагова упозорења за заштиту здравља људи, као и прагова обавештавања у упозорења за приземни озон, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе наложиће примену посебних мера заштите здравља људи и начин њиховог спровођења или спровођење мера из краткорочних акционих планова, у складу са чланом ? овог закона (члан који дефинише КАП), како би се постигле граничне вредности или циљна вредност за приземни озон.

Ако се у одређеној зони утврде критични нивои прописани за заштиту вегетације, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе наложиће примену посебних мера и начин њиховог спровођења.

Посебне мере заштите здравља људи из става 1. овог члана подразумевају и мере које се односе на покретне изворе.

У случају прекорачења прагова упозорења за загађења из става 1. овог члана или прага обавештавања за приземни озон, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе информису јавност о прекорачењима путем

Не прихвата се. Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13). дефинише ове захтеве и загађујуће материје у погледу којих су исте прописане.

Захтеви квалитета ваздуха се често мењају и регулишу се нижим подзаконским актом са једноставнијим процесом измене.

У овом члану је дефинисано информисање у наведеним случајевима, а не и мере које се предузимају.

У другом делу Нацрта се налазе чланови који регулишу и краткорочне акционе планове који се израђују у циљу предузимања мера када су прекорачене концентрације опасне по здравље људи.

<p>саопштења медијима који покривају подручје те јединице локалне самоуправе.</p>	
<p>Привредна комора Србије</p> <p>„Кад се прекорачи концентрација о којој се извештава јавност утврђена актом из члана 18. став 2. овог закона или концентрација поједине загађујуће материје опасне по здравље људи <u>и/или животну средину</u>, Министарство, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, дужан је да обавести јавност путем радија, телевизије, новина, интернета и/или на други погодан начин.“</p>	<p>Не прихвата се. Није у складу са дефиницијама за концентрације опасне по здравље људи и концентрације о којима се извештава јавност.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>да ажурно</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (члан 19 Директиве).</p>
<p>Факултет техничких наука Нови Сад</p> <p>Известити јавност и о хитним мерама које становништво треба да спроведе са циљем заштите здравља.</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (члан 19 Директиве).</p>

1. Посебне врсте загађења

Загађења из природних извора

Члан 23

Уколико су установљена прекорачења граничних вредности која потичу из природних извора Влада на предлог Министарства доноси годишњу Листу зона и агломерација у којима су установљена прекорачења граничних вредности.

Листу зона и агломерација из става 1. овог члана припрема Агенција на основу података о концентрацијама и изворима, као и доказа који показују да се ова прекорачења могу приписати природним изворима, на основу релевантних смерница за доказивање.

Уколико се прекорачења граничних вредности могу приписати природним изворима, таква прекорачења се неће сматрати прекорачењима у смислу овог закона.

КОМЕНТАРИ:

<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Став 1.</p> <p>природна</p>	<p>Делимично се прихвата.</p> <p>Мења се и гласи:</p> <p>" Уколико су установљена прекорачења граничних вредности која потичу из природних извора Влада на предлог Министарства доноси годишњу Листу зона и агломерација у којима су установљена прекорачења граничних вредности. „</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха</p> <p>Став 2.</p> <p>У постојећем закону овде стоји Министарство-неопходно је дискутовати на ову тему.</p>	<p>Министарство предлаже листу, а Агенција је припрема.</p> <p>У пракси је и пре ове измене дата надлежност припадала Агенцији јер је Агенција орган у саставу Министарства.</p>

<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Сматрамо да је неопходно додати текст:</p> <p>За сваку годину у којој је прекорачење граничне вредности за одређену загађујућу материју утврђено</p>	<p>Не прихвата се. Став 1 то прописује.</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>где су прописане те смернице?</p>	<p>Члан 23 је измењен и гласи:</p> <p>„Уколико су установљена прекорачења граничних вредности која потичу из природних извора Влада на предлог Министарства доноси годишњу Листу зона и агломерација у којима су установљена прекорачења граничних вредности.</p> <p>Листу зона и агломерација из става 1. овог члана припрема Агенција на основу података о концентрацијама и изворима, као и доказа који показују да се ова прекорачења могу приписати природним изворима.</p> <p>Уколико се прекорачења граничних вредности могу приписати природним изворима, таква прекорачења се неће сматрати прекорачењима у смислу овог закона.“</p> <p>Смернице ЕУ за спровођење директиве 2008/50/ЕК можете наћи на линку</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Сматрамо да је неопходно додати нови став:</p> <p>Министарство прописује начин вођења евиденције о подацима из става 2. овог члана.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Годишњи извештај би садржао те информације уколико је ова опција коришћена. Посебна евиденција није потребна.</p>

Прекорачења због посипања путева

Члан 24

Уколико су установљена прекорачења граничне вредности PM_{10} у ваздуху која потичу услед њиховог подизања са путева након посипања песком и сољу у зимском периоду Влада на предлог Министарства доноси годишњу Листу зона и агломерација у којима су установљена прекорачења граничне вредности.

Листу зона и агломерација из става 1. овог члана припрема Агенција, на основу података о концентрацијама и изворима PM_{10} , као и доказа који показују да се ова прекорачења могу приписати посипању путева песком и сољу у зимском периоду.

У зонама и агломерацијама у којима су граничне вредности PM_{10} у ваздуху прекорачене због њиховог подизања са путева након посипања песком и сољу у зимском периоду, таква прекорачења се неће сматрати прекорачењима у смислу овог закона.

КОМЕНТАРИ:

Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1. На крају додати текст који гласи: „везана за посипање путева“	Делимично се прихвата. Текст се мења тако да гласи: „ Уколико су установљена прекорачења граничне вредности PM_{10} у ваздуху која потичу услед њиховог подизања са путева након посипања песком и сољу у зимском периоду Влада на предлог Министарства доноси годишњу Листу зона и агломерација у којима су установљена прекорачења граничне вредности која потичу услед њиховог подизања са путева након посипања песком и сољу у зимском периоду.“
Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха У постојећем закону овде стоји Министарство-неопходно је дискутовати на ову тему.	Министарство предлаже листу, а Агенција је припрема. И до сада је иако није писало то значило Агенција јер је Агенција орган у саставу Министарства.
Београдска отворена школа, ТИМ 42, Национална еколошка асоцијација Не слажемо се да проблем прекорачења PM_{10} у ваздуху буде „решен“ тако што се употребити формулација „се неће сматрати прекорачењима“. Предлагач закона препознаје проблем	Транспоновано из Директиве 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу . ЕУ то препознаје као опште прихваћене непропорционалне мере.

<p>нарушавања квалитета ваздуха овим честицама (енг. <i>non-exhaust emissions of PM10</i>) али не нуди решења. Иако се нешто неће сматрати формалноправно загађењем не значи да загађења неће бити и да оно неће утицати на здравље грађана поготово у зимском периоду када је квалитет ваздуха већ значајно нарушен из других извора.</p>	
<p>Привредна комора Србије</p> <p>Став 3.</p> <ul style="list-style-type: none">• Прецизније дефинисати обавезе јединице локалне самоуправе: <i>Сваки орган јединице локалне самоуправе, на основу технолошких процеса свих индустријских постројења у граду, потребно је да укључи, анализира и мери специфичне параметре, односно уврсти релевантне загађујуће материје у свој Програм контроле квалитета ваздуха (нпр. ксантат, угљен дисулфид...; у зависности од технологије фабрике).</i>• Јасно дефинисана позиција и учесталост мерења нивоа загађујућих материја (посебно у индустријским зонама): <i>Локална мрежа мерних места на територији града, одређује број, распоред мерних места, као и обим, време и учесталост мерења нивоа загађујућих материја, а посебно у индустријским зонама, на основу режима рада сваке индустрије појединачно.</i>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Наведена питања су регулисана Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”), бр. 11/10, 75/10 и 63/13).</p>

КОМЕНТАРИ ЧЛАНОВА РАДНЕ ГРУПЕ на други сегмент Нацрта закона о заштити ваздуха достављени до 21. октобра 2024. године:

IV ПРОГРАМИ И ПЛАНОВИ

Инструменти политике и планирања

Члан 25

Инструменти политике и планирања заштите ваздуха су:

- 1) Програм заштите ваздуха;
- 2) Национални програм контроле загађења ваздуха;
- 3) Национални план за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање;
- 4) Национални план за смањење емисија из постојећих постројења за сагоревање;
- 5) планови квалитета ваздуха;
- 6) краткорочни акциони планови квалитета ваздуха;
- 7) планови оператера за смањење емисија из стационарних постројења.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални извор загађивања генерална примедба у закону се нигде не спомиње примена најбоље доступних техника, чија је примена обавезна у еу.	Не прихвата се. Примена најбоље доступних техника није предмет овог закона већ Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине „Службени гласник РС”, бр. 135/2004, 25/2015, 109/2021.) и подзаконских аката који проистичу из њега.
Институт за јвно здравље Војводине Став 1.тачка 3	Делимично се прихвата. Члан 25. мења се и гласи: „Инструменти политике и планирања заштите ваздуха су: 1) Програм заштите ваздуха;

Предлажемо само постројења, односно спајање тачке 3 и 4	2) Национални програм контроле загађења ваздуха; 3) Национални план за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање; 4) планови квалитета ваздуха; 5) краткорочни акциони планови квалитета ваздуха; 6) планови оператера за смањење емисија из стационарних постројења.“
---	--

1. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА

Програм заштите ваздуха као инструмент националне политике

Члан 26

Програм заштите ваздуха (у даљем тексту: Програм) је основни документ националне политике заштите ваздуха на основу кога се одређује правац деловања предвиђених циљева и мера и динамика спровођења.

Програм се усклађује са другим националним, општим и секторским плановима и јавним политикама.

На основу Програма доносе се (планови квалитета ваздуха, краткорочни акциони планови квалитета ваздуха и други) који морају да буду у сагласности са Програмом.

Министарство припрема предлог Програма који доноси Влада.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Назив члана</p> <p>Предлажемо да нацрт овог документа буде доступан јавности ради давања мишљења, примедби и предлога.</p>	<p>Не прихвата се. Наведено питање је регулисано Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>

<p>Београдска отворена школа</p> <p>Члан 26</p> <p>У овом, а ни осталим члановима Нацрта, који се баве Програмом, не постоји информација о томе на који период се Програм доноси. Будући да би будући Закон требало да се ослања на Закон о планском систему, тамо је дефинисано да се Програми усвајају на период од три године. Међутим, недавно усвојен Програм заштите ваздуха усвојен је на период од практично десет година.</p> <p>Потребно је разјаснити на који период се усваја Програм, а предлог Београдске отворене школе је да то буде на најмање 10 година.</p>	<p>Не прихвата се. Наведена питања су регулисана Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 1</p> <p>Програм или можда Стратегија?</p>	<p>У складу са Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.) доноси се Програм.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1</p> <p>Да ли постоји И други ниво?</p>	<p>Став 1. је коригован у складу са коментаром представника Електро привреде Србија и мења се и гласи: „Програм заштите ваздуха (у даљем тексту: Програм) је документ националне политике заштите ваздуха на основу кога се одређује правац деловања предвиђених циљева и мера и динамика спровођења. “</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 1</p> <p>Законом о планском систему Републике Србије, одређени су појам и врсте докумената јавних политика, међу којима је <u>стратегија одређена за основни документ јавне политике</u>. Програм јесте документ јавне политике</p>	<p>Прихвата се. Став 1. мења се и гласи: „Програм заштите ваздуха (у даљем тексту: Програм) је документ националне политике заштите ваздуха на основу кога се одређује правац деловања предвиђених циљева и мера и динамика спровођења. “ и брише се „основни“</p>

<p>али који разрађује посебан циљ стратегије или неког другог планског документа у складу са којим се доноси. Како је важећи Програм заштите ваздуха донет на основу Закона о планском систему Републике Србије, поштујући његове одредбе, давање другачијег значења појмовима докумената јавних политика води у правну несигурност.</p>	
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 2</p> <p>Јавним политикама</p>	<p>Прихвата се. Став 2. мења се и гласи: „Програм се усклађује са другим националним, општим и секторским плановима и јавним политикама.“</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 3.</p> <p>Брисати означени део текста „документи нижег ранга“ као сувишан у овој реченици!</p>	<p>Не прихвата се. У питању је хијерархија правног система.</p> <p>Став 3. мења се и гласи: „Документи нижег ранга (планови квалитета ваздуха, краткорочни акциони планови квалитета ваздуха и други) морају бити у сагласности са Програмом.“</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 3.</p> <p>Можда другачије дефинисати „нижег ранга“</p>	<p>Не прихвата се. У питању је хијерархија правног система.</p> <p>Став 3. мења се и гласи: „Документи нижег ранга (планови квалитета ваздуха, краткорочни акциони планови квалитета ваздуха и други) морају бити у сагласности са Програмом.“</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Недостаје члан 27</p>	<p>Примедба се прихвата.</p>

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Члан 28

Програм садржи нарочито:

- 1) визију, односно жељено стање чијем достизању доприноси постизање општих и посебних циљева;
- 2) преглед и анализу постојећег стања, укључујући и оцену нивоа остварености циљева спровођења јавних политика у области заштите ваздуха на основу показатеља учинака у овој области;
- 3) опште и посебне циљеве заштите ваздуха који се желе постићи;
- 4) мере за постизање општих и посебних циљева, узрочно-последичне везе између општих и посебних циљева и мера које доприносе остварењу тих циљева и анализу ефеката тих мера;
- 5) кључне показатеље учинака на нивоу општих и посебних циљева и мера, којима се мери ефикасност и ефективност спровођења;
- 6) институционални оквир и план за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање о спроведеним мерама, постигнутим циљевима и учинцима, уз навођење институције одговорне за праћење спровођења Програма;

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Електро привреда Србије Очигледно је да се одредбе Закона о планском систему Републике Србије које ближе одређују појам стратегије односно њену садржину у овом тексту везују за Програм. Видети претходни коментар!	Не прихвата се. Чланом 15. Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.) дефинисано је да Програм садржи исте елементе као и стратегија, а нарочито разрађене мере за постизање посебног циља, односно циљева које дефинише или преузима из стратегије или неког другог планског документа у складу са којим се усваја. Програм има по правилу до три посебна циља који непосредно доприносе остварењу општег циља.
Институт за рударство и металургију Бор Примедба на број члана Пренумерисати у члан 27	Прихвата се.

<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1. тачка 2.</p> <p>и здравља људи</p>	<p>Не прихвата се. Нацрт закона не регулише област здравља јер наведена област није у надлежности Министарства заштите животне средине.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1. тачка 4.</p> <p>Са временским орочавањем</p>	<p>Не прихвата се. Временски оквир је дат у оквиру акционог плана.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1. Тачка 5.</p> <p>Додали бисмо кључни показатељи учинка (релевантни, мерљиви, лако разумљиви, статистички и економски оправдани)</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.) који уређује ову област.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за национални регистар извора загађења</p> <p>Став 1. Тачка 5.</p> <p>Односно индикатора.</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са садржајем датим у Закону о планском систему РС ("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1. Тачка 6.</p> <p>Да ли подразумева институцију или орган?</p>	<p>Термин усклађен са Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>

Акциони план

Члан 29

Реализација Програма остварује се доношењем акционог плана, који је њен саставни део и садржи:

- 1) опште и посебне циљеве преузете из Програма;
- 2) мере и активности за постизање општих и посебних циљева програма, уз навођење пројеката ако се мере и/или активности спроводе кроз пројекте;
- 3) институције партнере одговорне за спровођење мера и активности, као и институцију носиоца која је одговорна за праћење спровођења и извештавање о спровођењу програма који акциони план разрађује;
- 4) рок за завршетак предвиђених мера и активности;
- 5) потребна средства за спровођење мера, уз навођење извора финансирања за обезбеђена средства;
- 6) показатеље учинака на нивоу мера, а по потреби и на нивоу активности;
- 7) информације о прописима које би требало донети односно изменити како би се реализовале мере јавне политике.

Носилац израде акционог плана из става 1. овог члана је Министарство у сарадњи са другим надлежним органима.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Назив члана Предлажемо да нацрт овог документа буде доступан јавности ради давања мишљења, примедби и предлога.	Не прихвата се. Обавеза спровођења консултација у свим фазама израде документа јавних политика регулисана је чланом 34. Закона о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)
Београдска отворена школа Назив члана Не постоји информација на који период се усваја Акциони план И колико би требало да траје. Потребно је ово разјаснити.	Не прихвата се. У складу Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.) Регулисано је чланом 18.

<p>Електро привреда Србије Став 1.тачка 1. Предлажем да се иза речи “Програма“, додају речи: “које разрађује” имајући у виду да је Законом о планском систему Републике Србије одређен је појам акционог плана којим се разрађује програм у циљу управљања динамиком спровођења мера јавних политика које доприносе остваривању посебних циљева програма.</p>	<p>Не прихвата се. Програм (са почетним великим словом) у овом случају означава специфичан програм поменут раније у овом закону те је дата спецификација непотребна.</p>
<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Став 1. тачка 2.</p> <p>Предлажемо да се дода: Начине спровођења и редослед остваривања по приоритетима</p>	<p>Не прихвата се. Садржај акционог плана уређен је Законом о планском систему("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>
<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Став 1.тачка 6.</p> <p>Предлажемо да се дода: Редослед коришћења средстава по приоритетима</p>	<p>Не прихвата се. Регулисано Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>
<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Став 1.тачка 6.</p> <p>Предлажемо да се дода посебна тачка: Анализу трошкова и тиме створене користи у циљу побољшања квалитета ваздуха</p>	<p>Не прихвата се. Регулисано Законом о планском систему("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 1.тачка 7.</p>	<p>Не прихвата се. Сужава се могућност , а и ресори се изјашњавају шта ће од прописа изградити.</p>

Да ли можда потребно дефинисати које могуће прописе (међусекторске)?	
Институт за јавно здравље Војводине Став 1.тачка 7. Предлажемо да се уведе тачка 8) Евалуација акционог плана периодичноиИ по потреби	Не прихвата се. Регулисано Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)
Електро привреда Србије Став 2. У Програму заштите ваздуха у Републици Србији за период од 2022. до 2030. године, наведено је, да је израду Програма и Акционог плана водило Министарство заштите животне средине у блиској сарадњи са релевантним заинтересованим странама (државни органи, јавност, приватни и невладин сектор). У складу са наведним предлажем да се прецизира означени део текста другим надлежним органима	Не прихвата се. Термин носилац ужи је од листе свих учесника процеса.

Извештај о реализацији Програма

Члан 30

Министарство подноси извештај о реализацији Програма и акционог плана Влади, преко органа државне управе надлежног за координацију јавних политика.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
Београдска отворена школа Назив члана Не постоји дефинисан рок за израду И подношење извештаја о реализацији за Програм и акциони План. Предлог Београдске отворене школе је да се Извештај	Не прихвата се. Регулисано је Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)

поднесе у року од 6 месеци од престанка важења Програма И Акционог плана, као И да се у што краћем року, након достављања Влади, преко органа државне управе надлежног за координацију јавних политика, учини доступним И јавности.	
Удружење „ Центар за екологију и одрживи развој“ Није јасно када се подноси извештај и за који период и ко усваја извештај.	Регулисано је Законом о планском систему("Службени гласник РС", број 30/2018.)
Привредна Комора Србије ... потребно је предложити динамику подношења извештаја.	Регулисано је Законом о планском систему("Службени гласник РС", број 30/2018.)

2. НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ ЗАГАЂЕЊА ВАЗДУХА

Члан 31

Влада доноси Национални програм контроле загађења ваздуха у циљу ограничења националних годишњих антропогених емисија загађујућих материја, на предлог Министарства.

Национални програм контроле загађења ваздуха ажурира се најмање на сваке четири године.

Пре завршетка предлога Националног програма контроле загађења ваздуха, Министарство о нацрту Националног програма контроле загађења ваздуха и свим битним изменама и допунама, обавља консултације са јавношћу и са надлежним органима за које се очекује да се, због њихових посебних надлежности, на њих односе одредбе Националног програма контроле загађења ваздуха.

По потреби, Министарство о предлогу Националног програма контроле загађења ваздуха и свим битним изменама и допунама, спроводи и прекограничне консултације.

Посебним прописом Влада утврђује минималну садржину, начин израде, услове ванредних ажурирања Националног програма контроле загађивања вадуха, као и мере за смањење емисија одређених загађујућих материја (сумпор диоксид (SO_2), азотне оксиде (NO_x), неметанска испарљива органска једињења (NMVOC), амонијак (NH_3) и суспендоване честице $PM_{2.5}$) ради остваривања дугорочних циљева у погледу квалитета ваздуха, заштите становништва, биолошке разноврсности и екосистема.

Министар ближе прописује формат Националног програма контроле загађења ваздуха.

Национални програм контроле загађења ваздуха се усклађује са другим националним, општим и секторским плановима и јавним политикама.

Национални програм контроле загађења ваздуха и његове измене и допуне морају бити доступни јавности и објављују се на званичној интернет страници Министарства.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Електро привреда Србије Ако Влада посебним прописом утврђује минималну садржину, начин израде, услове ванредних ажурирања Националног програма контроле загађивања вадуха, као и мере за смањење емисија одређених загађујућих материја ради остваривања дугорочних циљева у погледу квалитета ваздуха, заштите становништва, биолошке разноврсности и екосистема, сходно ставу 5 овог члана, да ли ће Влада посебним прописом утврдити и минималну садржину, начин израде, услове “редовних”ажурирања Националног програма контроле загађивања вадуха, обзиром да је доношењем имплементационог акта, Одлуке Комисије (ЕУ) 2018/1522, утврђен заједнички формат националних програма контроле загађивања ваздуха у складу са Директивом (ЕУ) 2016/2284 а имајући у виду да је <u>Програмом заштите ваздуха у РС</u> , а на основу Закона о заштити ваздуха, предвиђено је доношење <u>Правилника о минималном садржају националног програма контроле загађења Ваздуха, чији је доносилац Министарство као орган државне управе.</u></p>	<p>Делимично се прихвата и додаје се нов став који гласи: „Министар ближе прописује формат Националног програма контроле загађења ваздуха.“</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 2.</p> <p>Ускладити са другим постојећим прописима ЗАКОН О ПЛАНСКОМ СИСТЕМУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Став 2. је усклађен са чланом 6. тач. 3 и 4.</p> <p>Директиве 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ.</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање квалитета ваздуха</p> <p>Став 2.</p> <p>Национални програм користи податке из Информационог система квалитета ваздуха</p>	<p>Потребно појаснити.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 3.</p> <p>Видети коментар дат уз члан 29 став 2 и евентуално прецизирати!</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено је са Директивом 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ.</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Став 5.</p> <p>Додато и олово, арсен, кадмијум и никл у ПМ10</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено је са Директивом 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ.</p> <p>Овом Директивом се успостављају обавезе смањења емисија за антропогене атмосферске емисије сумпор диоксида (SO₂), азотних оксида (NO_x), неметанских испарљивих органских једињења (НМВОЦ), амонијака (NH₃) и суспендованих честица (ПМ_{2,5})</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 7.</p> <p>Да ли се усклађује са Програмом заштите ваздуха?</p>	<p>Да и са Програмом.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 7.</p> <p>Јавним политикама</p>	<p>Прихвата се. Став се мења и гласи: „Национални програм контроле загађења ваздуха се усклађује са другим националним, општим и секторским плановима и јавним политикама.“</p>

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Не постоји члан који се односи на “Национални план за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање”?</p>	<p>Национални план за смањење емисија главних загађујућих материја које потичу из старих великих постројења за сагоревање (НЕРП) је Влада донела на основу члана 38, а у вези члана 50. Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, број 30/18). Нацртом Закона је исти препознат као инструмент политике.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине</p> <p>Став 8</p> <p>Нови став</p> <p>Извештај о реализацији Националног програма, односно реализацији појединих мера предвиђених програмом укључујући индикаторе праћења, прописује министар.</p>	<p>Не прихвата се. Директива 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ прописује обавезу земаља чланица ЕУ извештавања ка Европској Комисији. Извештавање на националном нивоу није предвиђено.</p>

3. Национални план за смањење емисија из постојећих постројења за сагоревање

Члан 32

Национални план за смањење емисија из постојећих постројења за сагоревање доноси Влада.

Национални план за смањење емисија из постојећих постројења за сагоревање садржи нарочито:

- 1) циљеве и у односу на њих дефинисане максималне укупне годишње емисије;
- 2) мере и рокове за постизање циљева и максималних укупних годишњих емисија;
- 3) поступак праћења реализације овог плана.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
Агенција за заштиту животне средине, одељење за Национални регистар извора загађења Ко израђује овај план.	Брише се текст

Доношење планова квалитета ваздуха

Члан 33

У зонама и агломерацијама у којима је ваздух друге категорије, односно када загађење ваздуха превазилази ефекте мера које се предузимају, односно када је угрожен капацитет животне средине или постоји стално загађење ваздуха на одређеном простору, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да донесе План квалитета ваздуха са циљем да се постигну одговарајуће граничне вредности и/или циљне вредности утврђене актом из члана 18. став 2. овог закона.

План из става 1. овог члана доноси се на основу оцене стања квалитета ваздуха и обухвата све главне загађујуће материје и главне изворе загађивања ваздуха који су довели до загађења.

Изузетно од става 1. овог члана, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, није у обавези да донесе План квалитета ваздуха у случају прекорачења из члана 23. став 2. овог закона, као и члана 24. став 2. овог закона, у случају да се прекорачења могу приписати и другим изворима суспендованих честица PM_{10} , а не само посипању путева песком и сољу у зимском периоду.

Министарство даје сагласност на предлог плана квалитета ваздуха.

Предлог Плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе доставља на сагласност Министарству, најкасније у року од 18 месеци од краја године у којој је утврђено прекорачење.

Планови квалитета ваздуха јавни су и објављују се на званичној интернет страници надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе.

О реализацији мера из плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе припрема годишњи извештај и доставља Министарству у року од 90 дана по истеку сваке календарске године од дана усвајања.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</p> <p>Предлажемо да нацрт овог документа буде доступан јавности ради давања мишљења, примедби и предлога.</p>	<p>Не прихвата се. Учешће јавности у изради планова квалитета ваздуха регулисано је Уредбом о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 117/21).</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 1.</p> <p>У наведеном члану не помиње се реч “акт” већ је акценат на речима “Захтеви квалитета ваздуха”. Предлажем да се реч “актом” замени са речи “прописом”.</p>	<p>Прихвата се и свуда у тексту ће се извршити корекција.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 2.</p> <p>Треба дефинисати ко и на основу чега одређује које су главне загађујуће материје и који су главни извори</p>	<p>Не прихвата се. Загађујуће материје у погледу којих се врши оцењивање квалитета ваздуха утврђене су чланом 18. Закона, а у зависности од оцене квалитета ваздуха у зони или агломерацији у којој је утврђен ваздух друге категорије у зависности од загађујуће материје која је довела до загађења. Главне загађујуће материје се могу разликовати како по зонама и агломерацијама, тако и на годишњем нивоу. Главни извори се исто разликују у зависности од зона или агломерација и зависе од порекла загађења у њима.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 2 (узимајући у обзир и прекогранично загађење ваздуха)</p>	<p>Не прихвата се. Правилник о садржају планова квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, број 21/2010) ближе дефинише ову област.</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 4.</p>	<p>Делимично се прихвата се. Став је измењен и гласи: „Изузетно од става 1. овог члана, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, није у обавези да донесе План</p>

<p>Члан 33. став 3. Нацрта садржи непрецизну формулацију из које се не може закључити када надлежни орган није у обавези да донесе ПКВ. У првом случају то је загађење из природних извора (чл. 23), у другом случају то је прекорачење због посипања путева песком и сољу (чл. 24) а онда се наводи и “у случају да се прекорачења могу приписати и другим изворима суспендованих честица ПМ10”. Није јасно на које се “друге изворе” мисли и због чега у тим случајевима не треба доносити ПКВ.</p>	<p>квалитета ваздуха у случајевима прекорачења из члана 23. став 2. овог закона и члана 24. став 2. овог закона.</p> <p>Не доводећи у питање став 3. овог члана у случају да се прекорачења могу приписати другим изворима суспендованих честица РМ₁₀ који нису последица посипања путева песком и сољу у зимском периоду, морају се донети планови квалитета ваздуха. “</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 4. Можда разјаснити шта су други извори...</p>	<p>Извори загађивања који нису природни извори.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 6.</p> <p>Предугачак рок, треба смањити на 6-12 месеци</p>	<p>Не прихвата се. Узимајући у обзир да је за израду плана потребно обезбедити средства у буџету, спровести поступак јавне набавке и спровести учешће јавности у складу са Уредбом, као и да су рокови везани за завршетак календарске године, а не за датум утврђивања категорија квалитета ваздуха, потребно је да се пропише реалан рок.</p> <p>Такође и Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ), даје рок од две године.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 6. Да ли је могуће дефинисати краћи период?</p>	<p>Не прихвата се. Узимајући у обзир да је за израду плана потребно обезбедити средства у буџету, спровести поступак јавне набавке и спровести учешће јавности у складу са Уредбом, као и да су рокови везани за завршетак календарске године, потребно је да се пропише реалан рок.</p> <p>Такође Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету</p>

	<p>амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива CAFE), даје рок од две године.</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 6. Став Београдске отворене школе је да је ово неоправдано дуг рок И да је, у циљу правовременог реаговања И конципирања мера усмерених ка смањењу загађења ваздуха И очувању здравља становништва, неопходно да се овај рок скрати на период од 6 од 12 месеци.</p>	<p>Не прихвата се. Узимајући у обзир да је за израду плана потребно обезбедити средства у буџету, спровести поступак јавне набавке и спровести учешће јавности у складу са Уредбом, као и да су рокови везани за завршетак календарске године, потребно је да се пропише реалан рок.</p> <p>Такође Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива CAFE), даје рок од две године.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 6. Сматрамо да би требао да буде краћи рок. Највише 12 месеци.</p>	<p>Не прихвата се. Узимајући у обзир да је за израду плана потребно обезбедити средства у буџету, спровести поступак јавне набавке и спровести учешће јавности у складу са Уредбом, као и да су рокови везани за завршетак календарске године, а не за датум утврђивања категорија квалитета ваздуха, потребно је да се пропише реалан рок.</p> <p>Такође Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива CAFE), даје рок од две године.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 6</p>	<p>Прихвата се. Став се мења и гласи:</p> <p>„Предлог Плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе доставља на сагласност</p>

<p>Предлажем да се речи: ”од краја године” замене речима: ”по истеку године”.</p>	<p>Министарству, најкасније у року од 18 месеци по истеку године у којој је утврђено прекорачење.”</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 7</p> <p>и доставља га</p>	<p>Не прихвата се.</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 7</p> <p><u>30 дана</u></p> <p>Предлог: скратити рок достављања извештаја на 30 дана од истека календарске године како би надлежни органи имали више времена да адресирају евентуалне проблеме у имплементацији у текућој години.</p>	<p>Делимично се прихвата. Рок за достављање извештаја је скраћен са 90 на 60 дана.</p> <p>О реализацији мера из плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе припрема годишњи извештај и доставља Министарству у року од 60 дана по истеку сваке календарске године од дана усвајања.</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 7</p> <p><u>и објављује на интернет страници органа.</u></p>	<p>Прихвата се. Став се мења и гласи:</p> <p>„Планови квалитета ваздуха, њихов садржај и информације о њиховом спровођењу у форми годишњег извештаја јавни су и објављују се на званичној интернет страници надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе.“.</p> <p>И постаје последњи став члана 31.</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 8</p> <p>њихов садржај и информације о њиховом спровођењу У циљу усклађивања са одредбама које регулишу доступност ПКВ и КАП треба искористити исту</p>	<p>Прихвата се. Став се мења и гласи:</p> <p>„Планови квалитета ваздуха, њихов садржај и информације о њиховом спровођењу у форми годишњег извештаја јавни су и објављују се на званичној интернет страници надлежног органа</p>

<p>формулацију као и у чл. 37 Нацрта која се односи на доступност Краткорочних акционих планова. Алтернативно, у делу који регулише Планове квалитета ваздуха треба додати нови члан који би могао да гласи исто као и чл. 37 Нацрта „Планови квалитета ваздуха, њихов садржај и информације о њиховом спровођењу, морају бити доступни јавности и заинтересованим организацијама, као што су организације које се баве заштитом животне средине, организације које заступају интересе осетљивих група становништва, здравственим организацијама и удружењима привредника путем објављивања на званичној интернет страници надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе.“</p>	<p>аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе.“</p>
--	---

Садржај планова квалитета ваздуха

Члан 34

Министар ближе прописује садржај планова квалитета ваздуха.

Планови квалитета ваздуха могу да садрже и мере прописане краткорочним акционим плановима из члана 36. овог закона.

Плановима квалитета ваздуха могу се утврдити специфичне мере намењене заштити осетљивих група становништва, посебно деце.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења</p> <p>Да ли је потребан нови члан. Ово може бити део члана 33.</p>	<p>Не прихвата се. Због прегледности је боље да стоје два одвојена члана.</p>

<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1 Ко је у обавези да израђује плане квалитета ваздуха, односно шта је услов? Предлажемо уједначавање описа чланова 34, 35 И 36.</p>	<p>Не прихвата се. Члан 33. Нацрт закона дефинише ко има обавезу да изради план квалитета ваздуха.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 3. Уместо термина „могу“ ставити термин „Потребно је утврдити“....</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено је са чланом 23. Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ).</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења</p> <p>Зашто само деца, и друге групе становништва су осетљиве и осетљивије</p>	<p>Нацрт закона препознаје специфичне мере намењене заштити свих осетљивих група становништва, а посебан акценат је стављен на децу јер су деца посебно рањива на загађење ваздуха због својих развојних карактеристика и веће изложености у поређењу са одраслима.</p>

5. Краткорочни акциони планови квалитета ваздуха

Доношење краткорочних акционих планова квалитета ваздуха

Члан 35

Надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе је дужан да донесе краткорочне акционе планове у зони или агломерацији која се налази на њиховој територији у случају да:

- 1) постоји опасност да нивои загађујућих материја у ваздуху прекораче једну или више концентрација опасних по здравље људи утврђених прописом из члана 18. став 2. овог закона;
- 2) постоји опасност да се прекорачи концентрација приземног озона опасна по здравље људи, утврђена прописом из члана 18. став 2. овог закона, ако надлежни орган процени, узимајући у обзир географске, метеоролошке и економске услове, да постоји значајан потенцијал да се смањи ризик, трајање и озбиљност таквог прекорачења.

Краткорочни акциони планови могу се, ради заштите здравља људи и/или животне средине по потреби, донети и у случају да постоји опасност од прекорачења једне или више граничних и/или циљних вредности за поједине загађујуће материје које су утврђене прописом из члана 18. став 2. овог закона.

Предлог краткорочног акционог плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе доставља на сагласност Министарству.

О реализацији мера из краткорочног акционог плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе припрема годишњи извештај и доставља Министарству у року од 90 дана по истеку сваке календарске године од дана усвајања.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Предлажемо да нацрт овог документа буде доступан јавности ради давања мишљења, примедби и предлога.</p>	<p>Прихвата се. Додају се два става која гласе:</p> <p>„Нацрт краткорочног акционог плана квалитета ваздуха мора бити јавно објављен на званичној интернет страници надлежног органа ради прибављања мишљења, предлога и примедби јавности.</p> <p>Рок у ком јавност може доставити мишљења, предлоге и примедбе не може бити краћи од 15 дана од дана објављивања.“</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Члан 35</p> <p>Не постоји предвиђен рок за усвајање Краткорочног акционог плана. Предлог Београдске отворене школе је да се овај рок дефинише као рок од 6 месеци од тренутка када је испуњен један од услова за доношење Краткорочног акционог плана, односно најкасније 6 месеци од утврђивања опасности дефинисаних ставовима 1 И 2 у овом члану.</p>	<p>Не прихвата се. Ни Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ), чије одредбе су транспоноване не прописује рок за израду краткорочног акционог плана.</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Став 1. тачка 1</p>	<p>Концентрације опасне по здравље људи нису утврђене законом већ подзаконским који регулише услове за мониторинг и захтеве квалитета ваздуха. Овим актом дефинисане су и загађујуће материје за које је прописана концентрација опасна по здравље људи.</p>

<p>Због овога је у првом делу Закона у Чл. 17 ИРМ Бор дао свој коментар који није прихваћен а сматрамо да је врло важан. Зато ћемо прилагођени део сада ставити у Члан 67.</p>	
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 1. тачка 1 Како се процењује постојање опасности?</p>	<p>На основу резултата мерења квалитета ваздуха и поређења са концентрацијама опасним по здравље људи.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 4. Није дат рок за достављање Краткорочног акционог плана Министарству.</p>	<p>Рок није прописан ни Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива SAFE), чије одредбе су транспоноване не прописује рок за израду краткорочног акционог плана.</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 6 30 дана</p> <p>Предлог: скратити рок достављања извештаја на 30 дана од истека календарске године како би се евентуални проблеми у имплементацији адресирали у наредној години. Нема реалног оправдања да орган АП или ЈЛС доставља извештај након његове израде три месеца.</p>	<p>Делимично се прихвата. Рок за достављање извештаја је скраћен са 90 на 60 дана.</p> <p>„О реализацији мера из краткорочног акционог плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе припрема годишњи извештај и доставља Министарству у року од 60 дана по истеку сваке календарске године од дана усвајања.“</p> <p>.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења</p> <p>Став 1. тачка 1. Како се ово одређује. Овде треба да буде врло јасна методологија за одредивање могућност постојања опасности.</p>	<p>На основу резултата мерења квалитета ваздуха и поређења са концентрацијама опасним по здравље људи.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења</p>	<p>На основу резултата мерења квалитета ваздуха и поређења са концентрацијама опасним по здравље људи.</p>

Став 1. тачка 2	
Исто и овде	

Садржај краткорочних акционих планова квалитета ваздуха

Члан 36

Краткорочни акциони планови квалитета ваздуха из члана 35. овог закона садрже нарочито мере које се краткорочно предузимају у циљу смањења ризика или трајања таквог прекорачења.

Краткорочним акционим планом квалитета ваздуха из става 1. овог члана могу се, у зависности од сваког појединачног случаја, предузети делотворне мере за контролу активности које доприносе настанку опасности од прекорачења одговарајућих концентрација опасних по здравље људи или граничних и/или циљних вредности и, по потреби, привремено зауставити наведене активности.

Краткорочним акционим плановима могу се предвидети мере у вези са саобраћајем моторних возила, у складу са посебним законом, радовима на изградњи, бродовима на везу, радом индустријских постројења, употребом производа који садрже загађујуће материје и грејањем домаћинства, као и специфичне активности намењене заштити осетљивих група становништва, нарочито деце.

Министар ближе прописује садржај краткорочних акционих планова.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Београдска отворена школа	Усклађено је са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ). Наиме доносилац бира меру која је у датим условима примерена у зависности од извора загађивања, географских и метеоролошких параметара, као и других значајних утицаја. Могуће мере се у пракси значајно разликују у различитим околностима.
Члан 36 Сматрамо да предвиђање делотворних мера, а поготово мера који се тичу осетљивих група становништва не сме бити остављено вољи доносиоца краткорочних планова.	
Београдска отворена школа	
Став 2 и 3 морају	Не прихвата се. Став се мења и гласи:
Београдска отворена школа	
Став 2	

<p>предвидети</p>	<p>„Краткорочним акционим планом квалитета ваздуха из става 1. овог члана могу се, у зависности од сваког појединачног случаја, утврдити делотворне мере за контролу активности које доприносе настанку опасности од прекорачења одговарајућих концентрација опасних по здравље људи или граничних и/или циљних вредности и, по потреби, привремено зауставити наведене активности.“</p>
<p>Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одсек за безбедност саобраћаја</p> <p>Став 3 Потребно је ускладити овај термин са термином „покретни извори загађивања” ако се ради о истој области ?</p>	<p>Наведени став транспонује одредбу Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ).</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 3 бродовима на везу</p>	<p>Не прихвата се. У складу са чланом 24. Директиве 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ) то је једна од могућих мера.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења</p> <p>Текст члана не одговара наслову члана.</p>	<p>Мере су састани део краткорочног акционог плана квалитета ваздуха.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења</p> <p>Став 1 Ова два става према садржају требају да буду део цлана 35.</p>	<p>Због прегледности је боље да стоје два одвојена члана.</p>

Доступност јавности краткорочних акционих планова квалитета ваздуха

Члан 37

Краткорочни акциони планови, њихов садржај и информације о њиховом спровођењу, морају бити доступни јавности и заинтересованим организацијама, као што су организације које се баве заштитом животне средине, организације које заступају интересе осетљивих група становништва, здравственим организацијама и удружењима привредника путем објављивања на званичној интернет страници надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
Институт за јавно здравље Војводине Узети у обзир И друге облике информисања у складу са Директивом.	Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ) не прописује другачије облике информисања.
Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења Назив члана Сви акциони планови могу да буду обједињени на једном месту на сајту Агенције ради лакше доступности сирој јавности. , као што су планови управљања отпадом. Само је потребно дати обавезу достављања свих извештаја Агенцији.	Не прихвата се. Краткорочни акциони планови квалитета ваздуха садрже мере локалног карактера и нису од интереса становништву ван непосредне територије своје потенцијалне примене. Организације и појединци који имају интересовање за више оваквих планова имају могућност да им приступе и без њиховог обједињавања на једном месту узимајући у обзир да њихов интерес превазилази потребе информисања.

6. План оператера за смањење емисија из стационарних постројења

Израда и садржај плана

Члан 39

На подручју у ком је утврђена друга категорија квалитета ваздуха орган надлежан за послове заштите животне средине, налаже оператеру да изради план за смањење емисија из стационарних тачкастих извора загађивања ваздуха и одређује рок за израду тог плана, уколико резултати мерења емисија загађујућих материја у ваздух покажу да је дошло до прекорачења граничних вредности емисије.

Оператер је дужан да у року из става 1. овог члана изради План оператера за смањење емисија из стационарних тачкастих извора загађивања.

План оператера за смањење емисија из стационарних тачкастих извора загађивања садржи:

- 1) опис последица прекомерног загађивања ваздуха;
- 2) зону или агломерацију у којој се налази оператер;
- 3) мере за постизање побољшања квалитета ваздуха;
- 4) опис одабраних технолошких и других решења;
- 5) процену трошкова;
- 6) редослед спровођења планираних активности;
- 7) рок за спровођење планираних активности;
- 8) средства за спровођење плана;
- 9) друге податке и документацију.

Сагласност на план из става 3. овог члана даје орган који је наложио израду тог плана.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Став 1 Сматрамо да ово треба променити тако да сви оператери на подручју где је ваздуг друге/треће категорије треба да раде планове за смањење емисија и ако нису прекорачили ГВЕ, а	Не прихвата се превелико оптерећење за оператере.

<p>оператери у подручју где је ваздух прве кат. треба да раде план само ако су прекорачили ГВЕ.</p>	
<p>Удружење“ Центар за екологију и одрживи развој“ Став 1 Надлежни орган за послове заштите животне средине одређује рок, али који рок? Мора се јасно прецизирати у закону, иначе ће свака локална самоуправа да одређује рокове по хтењу.</p>	<p>Не прихвата се. Због разнородности постројења, рокови не могу бити исти.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Потребно би било да се овај рок дефинише у Закону.</p>	<p>Не прихвата се. Због разнородности постројења, рокови не могу бити исти.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Став 3. Тачка 1. Како ово оператер може знати? И шта ако на истом подручју имамо више оператера чије емисије прекорачују ГВЕ, како ће знати ко је за које последице крив. Евентуално може навести опис могућих последица, мада сматрамо да је много корисније да оператер да опис узрока услед којих је дошло до повећане емисије, па ако опет дође до повећаних емисија да може да се види јел отклонио узрок од претходног пута или не.</p>	<p>Прихвата се и брише се „1) опис последица прекомерног загађивања ваздуха;“</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Став 3. тачка 3. Пошто је ово план оператера, онда оператер треба да да мере за контролисање и смањење емисија, а надлезни орган који буде израђивао план квалитета ваздуха треба да да мере за побољшање квалитета ваздуха.</p>	<p>Делимично се прихвата. Мења се и гласи: „2) мере за смањење емисија; “</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Тачка 8</p>	<p>Мисли се на висину, а не на извор средстава. Али како се не би погрешно протумачило, мења се и гласи:</p>

<p>Избацили, то је пословна тајна оператора одакле ће обезбедити средства.</p>	<p>„7) процену трошкова за спровођење плана;“</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став2</p> <p>Сматрамо да мимо овог плана за смањење емисија сви оператори, невезано од категорије подручја у коме се налазе, треба да израђују План управљања емисијама који ће сваке три године ревидирати, а који би садржао документацију о емисијама које настају у процесу рада постројења, мере које се предузимају у циљу њиховог смањења итд, као што израђују план управљања отпадом тако да имају и план управљања емисијама.</p>	<p>Не прихвата се превелико оптерећење за операторе.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења</p> <p>Став 1</p> <p>Да ли то значи СВММ операторима на подручју?</p>	<p>Наведено у ставу 1. на кога се односи.</p>

V МЕРЕ ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Мере за спречавање и смањење загађивања ваздуха

Члан 40

Мере за спречавање и смањење загађивања ваздуха и побољшање квалитета ваздуха обухватају:

- 1) прописивање граничних вредности емисија загађујућих материја из стационарних тачкастих извора загађивања;
- 2) прописивање граничних вредности емисија загађујућих материја из покретних извора загађивања;
- 3) утврђивање националне обавезе смањења емисија одређених загађујућих материја;
- 4) прописивање дозвољених количина појединих загађујућих материја у одређеним производима;

- 5) постепено искључивање употребе супстанци које оштећују озонски омотач;
- 6) постепено смањивање употребе одређених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште;
- 7) остале мере за спречавање и смањење загађења.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Тачка 3) Којих?</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи: „3) утврђивање националне обавезе смањења емисија одређених загађујућих материја (сумпор диоксид (SO₂), азотне оксиде (NO_x), неметанска испарљива органска једињења (NMVOC), амонијак (NH₃) и суспендоване честице PM_{2.5});“</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Тачка 3) Дефинисати којих, по нама ту се треба везати за оне наведене у Члану 7 став 1.</p>	<p>Делимично се прихвата. Мења се и гласи: „3) утврђивање националне обавезе смањења емисија одређених загађујућих материја (сумпор диоксид (SO₂), азотне оксиде (NO_x), неметанска испарљива органска једињења (NMVOC), амонијак (NH₃) и суспендоване честице PM_{2.5});“ Скрећемо пажњу да је наведена тачка усклађена са Директивом 2016/2284/EУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/EЗ (NEC).</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Тачка 4) На какве се загађујуће материје овде мисли? Испарљиве? Није јасно – ”појединих материја из одређених производа”.</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи: „4) прописивање дозвољених количина појединих загађујућих материја у одређеним горивима;“</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Тачка 5)</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи:</p>

Из употребе	„5) постепено искључивање из употребе супстанци које оштећују озонски омотач;“
Агенција за заштиту животне средине, Одељење за Национални регистар извора загађења Став 1. Тачка 1. Ово нису мере	Прописивање граничних вредности јесте мера која доприноси смањењу загађења.

1. Емисије из стационарних тачкастих извора загађивања, осим постројења за сагоревање

Члан 41

Влада прописује:

- 1) граничне вредности емисије загађујућих материја у ваздуху из стационарних тачкастих извора загађивања, осим постројења за сагоревање;
- 2) начин, поступак, учесталост и методологију мерења емисије загађујућих материја;
- 3) критеријуме за успостављање мерних места за мерење емисије;
- 4) поступак вредновања резултата мерења емисије и усклађеност са прописаним нормативима;
- 5) садржај извештаја о извршеним мерењима емисије и билансу емисије;
- 6) начин достављања података о емисијама за потребе информационог система и рокове достављања података.

Прописом из става 1. овог члана могу се, за постојеће стационарне тачкасте изворе загађивања, осим постројења за сагоревање, прописати дозвољена прекорачења граничних вредности емисије одређених загађујућих материја и одредити рок у коме се те вредности морају смањити на ниво граничних вредности емисије.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ:
Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења	Не прихвата се. У складу са тачком 30) члана 3. Нацрта закона која гласи:

<p>Став 1. тачка 2)</p> <p>Или прорачуна, код тачкастих извора који немају јасно дефинисане испусте (димњаке), као што су то на пример фарме или постројења за пречишћавање отпадних вода.</p>	<p>30) <i>стационарни тачкасти извор загађивања</i> је извор код којег се загађујуће материје испуштају у ваздух кроз за то обликоване испусте;</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Тачка 5)</p> <p>Уколико ово остане у Закону, нико никада неће достићи граничне вредности.- односи се на став 2</p>	<p>Прихвата се. Став 2. се брише</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Тачка 6)</p> <p>5) садржај извештаја о извршеним мерењима емисиј Б BILANSU EMISIJE;</p> <p>Брисати биланс емисије</p>	<p>Не прихвата се јер подзаконски акт прописује садржај извештаја о билансу емисије.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>б) начин достављања Агенцији за заштиту животне средине података о емисијама за потребе информационог система и прорачуна биланса емисије, као и рокове достављања података.</p>	<p>Не прихвата се јер се достављама и другим органима.</p>

2. Емисије из малих, средњих и великих постројења за сагоревање

Члан 42

Влада прописује граничне вредности емисије загађујућих материја из малих, средњих и великих постројења за сагоревање имајући у виду врсту, капацитет, старост, планирани радни век постројења и гориво које се у њему користи, као и методе, начин мерења емисије загађујућих материја, критеријуме за избор мерних места, начин провере тачности мерења (контролна мерења и калибрација), начин обраде резултата мерења, начин и рокове за достављање података и поступак одређивања укупне годишње емисије из постројења за сагоревање.

Влада прописује и начин и поступак уписа у регистар средњих постројења за сагоревање и гасних турбина као део Националног регистра извора загађивања који води Агенција.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Привредна комора Србије</p> <p>Став 1.</p> <p>У Предлогу Нацрта закона о заштити ваздуха као и у подзаконским актима новог закона, потребно је јасније дефинисати питања везана за мала и средња постројења за сагоревање. Сматрамо да је потребно јасно дефинисати да мале котларнице које се користе за грејање мањих пословних простора, а које имају топлотну снагу далеко мању од 1MW th, и које у већини случајева користе гасовита горива, треба да спадају у мала постројења за сагоревање. У важећој Уредби о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање наведено није јасно дефинисано, јер се горња топлотна снага од 1MW th односи на постројења која користе течном или гасовитом горивом за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, а не само топлотне. Ако је граница топлотна снага, нејасно је због чега би котлови са снагом испод наведене вредности спадали у средња постројења за сагоревање.</p>	<p>Наведена питања ће бити регулисана подзаконским актом.</p>

<p>Привредна комора Србије</p> <p>Став 2.</p> <p>У складу са претходним коментаром, потребно ускладити/донети нова подзаконска акта и прецизно дефинисати која постројења спадају у средња постројења за сагоревање, а након тога дефинисати поступак уписа у регистар НРИЗ.</p>	<p>Наведена питања ће бити регулисана подзаконским актом.</p>
<p>Београдска отворена школа</p> <p>Став 2.</p> <p>Остаје отворено питање начина и поступка уписа у регистар великих и малих постројења за сагоревање.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Велика постројења се већ уписују у складу са другим прописом.</p> <p>Предложена одредба представља усклађивање са Директивом (ЕУ) 2015/2193 Европског парламента и Савета од 25. новембра 2015. године о ограничењима емисија одређених загађујућих материја у ваздух из средњих постројења за сагоревање.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 2.</p> <p>Овим смо хтели да нам и ови мањи извори достављају податке. Они немају обавезу мерења, али могу да достављају податке о врсти и количини утрошених горива из којих ће Агенција срачунати билансе емисија.</p> <p>Ово ће бити потребно ради унапређења ЦЈРТАП извештавања.</p>	<p>Није предмет овог закона.</p> <p>Ради појашњења у Уредби о мерењима емисије („Службени гласник РС", бр. 5/2016, 10/2024“) пише:</p> <p>Члан 37.</p> <p>Оператер стационарног извора загађивања је у обавези да, у роковима за извештавање датим у Закону о заштити ваздуха, достави Министарству, односно Агенцији за заштиту животне средине, надлежном органу аутономне покрајине и надлежном органу јединице локалне самоуправе:</p>

	1) месечне и годишњи извештај о континуалном мерењу; 2) извештај о повременом мерењу емисије.
--	--

3. Емисије испарљивих органских једињења

Контрола емисија испарљивих органских једињења

Члан 43

У циљу заштите и очувања квалитета ваздуха врши се контрола емисија испарљивих органских једињења која настају из процеса складиштења и транспорта бензина, као и током пуњења резервоара моторних возила бензином на бензинским станицама.

У циљу заштите и очувања квалитета ваздуха врши се контрола емисија испарљивих органских једињења која настају из индустријских постројења и активности у којима се користе органски растварачи.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Одељење за безбедност саобраћаја Став 1. Потребно је ускладити овај термин са термином „покретни извори загађивања” ако се ради о истој области ?	Не прихвата се. Усклађено са Директивом Европског парламента и Савета 2009/126/ЕЗ од 21. октобра 2009. године о фази II сакупљања бензинских пара током допуне моторних возила горивом на бензинским станицама (СЛ L 285, 31.10.2009, стр. 36–39).

Емисије испарљивих органских једињења насталих из процеса складиштења и транспорта бензина, као и током пуњења резервоара моторних возила бензином на бензинским станицама

Члан 44

Оператери који се баве складиштењем и транспортом бензина, као и пуњењем резервоара моторних возила бензином на бензинским станицама дужни су да примењују прописане техничке мере, захтеве и стандарде у циљу смањења емисија испарљивих органских једињења.

Министарство у сарадњи са министарством надлежним за послове рударства и енергетике прописује техничке мере захтеве, стандарде и њихову примену у циљу смањења емисија испарљивих органских једињења која настају из процеса складиштења и транспорта бензина, то јест за складишне, утоварне и истоварне инсталације на терминалима, покретне резервоаре, утоварне и истоварне инсталације на бензинским станицама, као и током пуњења резервоара моторних возила бензином на бензинским станицама.

Испитивање усаглашености са захтевима стандарда из става 2. овог члана врши се у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17020.

Министарство у сарадњи са министарством надлежним за послове рударства и енергетике прописује и врсту података, начин и рокове за достављање података, као и начин и поступак уписа у регистар оператера који се баве складиштењем и транспортом бензина, као и пуњењем резервоара моторних возила бензином на бензинским станицама, који води Агенција као део Националног регистра извора загађивања.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Одељење за безбедност саобраћаја Став 1. Потребно је ускладити овај термин са термином „покретни извори загађивања” ако се ради о истој области ?	Не прихвата се. Усклађено са Директивом Европског парламента и Савета 2009/126/ЕЗ од 21. октобра 2009. године о фази II сакупљања бензинских пара током допуне моторних возила горивом на бензинским станицама (СЛ L 285, 31.10.2009, стр. 36–39).
Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином Став 3.	Не прихвата се. Управо из тог разлога се наводи само број стандарда, а не и година издања, а што је током протеклих година усаглашено са Министарством привреде.

<p>Да ли је потребно специфицирати стандард или само "важећег стандарда за...", а стандард навести кроз подзаконски акт (јер ако се уведе нови, није потребно мењати га кроз Закон већ кроз подзаконски акт)</p> <p>Додатни предлог је да могу бити део прилога или Анекса правилника из практичних разлога случај промене стандарда. Предлог је да се наведе назив стандарда (последњег актуелног у моменту примене, тако да, ако дође до измене, промени се тачан број и датум само у тексту правилника</p>	
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 4. Да ли се мисли на документацију потребну за упис у регистар оператера? Евентуално прецизирати!</p>	<p>Делимично се прихвата, мења се и гласи: „Министарство у сарадњи са министарством надлежним за послове рударства и енергетике прописује и врсту података, начин и рокове за достављање података, као и начин и поступак уписа у регистар оператера који се баве складиштењем и транспортом бензина, као и пуњењем резервоара моторних возила бензином на бензинским станицама. „</p>

Употреба органских растварача

Члан 45

Оператер који у свом производном процесу користи органске раствараче дужан је да примењује мере у циљу смањења емисије испарљивих органских једињења испод прописаних вредности.

Влада прописује:

- 1) листу индустријских постројења и активности у којима се контролише емисија испарљивих органских једињења;
- 2) захтеве за оператере који се односе на смањење и спречавање емисија испарљивих органских једињења, укључујући план управљања органским растварачима и шеме за смањење емисија испарљивих органских једињења;
- 3) мере и поступке који се односе на врсте постројења и активности у којима се користе органски растварачи изнад одређене потрошње, обавезе замене опасних материја, односно супстанци, граничне вредности емисија, контролу и праћење ових емисија;

4) захтеве и рокове за оператере у погледу достављања података ради вођења регистра постројења у којима се користе органски растварачи, као део Националног регистра извора загађивања који води Агенција.

Шема за смањење емисија испарљивих органских једињења из става 2. тачке 2) овог члана јесте прописани алтернативни начин смањења емисија испарљивих органских једињења.

Оператер који управља индустријским постројењем, односно обавља активности утврђене прописом из става 2. тачка 1 овог члана, може да примени шему за смањење емисија испарљивих органских једињења у случају да је ова могућност прописана у акту из става 2. тачка 2 овог члана.

Садржину, изглед и начин вођења регистра из става 2, тачка 4) овог члана утврђује министар посебним правилником.

Списак оператера који најмање садржи листу индустријских постројења и активности из става 2. тачка 1) овог члана објављује се на званичној интернет страници Агенције.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Електро привреда Србије Став 3. Из става 2. тачке 2.	Прихвата се. Мења се и гласи: „Шема за смањење емисија испарљивих органских једињења из става 2. тачке 2) овог члана јесте прописани алтернативни начин смањења емисија испарљивих органских једињења. „
Машински факултет катедра за термотехнику Став 5. Ког Члана овог Закона?	Прихвата се. Мења се и гласи: „Оператер који управља индустријским постројењем, односно обавља активности утврђене прописом из става 2. тачка 1) овог члана, може да примени шему за смањење емисија испарљивих органских једињења у случају да је ова могућност утврђена прописом из става 2. тачка 2) овог члана.“
Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Став 6. Шта овде значи ”најмање садржи”?	Минимални захтев у погледу информација или података који се објављују у складу са Директивом 2010/75/ЕУ о индустријским емисијама (IED) - Поглавље V Анекс VII (VOC).

<p>Агенција за заштиту животне средине ,Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 5.</p> <p>додати -- који води агенција</p>	<p>Не прихвата се, у тачки 4) стоји</p> <p>„4) захтеве и рокове за оператере у погледу достављања података ради вођења регистра постројења у којима се користе органски растварачи, као део Националног регистра извора загађивања који води Агенција.“</p>
--	---

4. Емисије из покретних извора загађивања

Члан 47

Покретни извори загађивања се могу користити и стављати у промет ако загађујуће материје у издувним гасовима из тих извора не прелазе граничне вредности емисије утврђене техничким прописима, у складу са законом.

Емисије из покретних извора загађивања контролишу се приликом редовног, ванредног и контролног техничког прегледа, у складу са одговарајућим техничким прописом и законом којим се уређује безбедност саобраћаја.

<p>КОМЕНТАРИ:</p>	<p>ОДОГОВОРИ:</p>
<p>Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Одељење за безбедност саобраћаја</p> <p>Став 2.</p> <p>Предлог: „у складу са прописима којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима.”</p> <p>Образложење: С обзиром да прописима шире обухватамо ову област (међународни споразуми, закони, уредбе, правилници, стандарди и сл.)</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи:</p> <p>„Емисије из покретних извора загађивања контролишу се приликом редовног, ванредног и контролног техничког прегледа, у складу са прописима којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима. “</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења Сам члан</p> <p>Ово што је написано у члану 47. све је тачно, али овим се не може утврдити побољшање у емисијама на нивоу Србије.</p> <p>Потребно је додати да се укупна количина емитованих загађујућих материја на нивоу Србије одређује применом модела ЦОПЕРТ Европске Агенције за животну средину</p>	<p>Не прихвата се. Циљ овог члана није да се утврди укупна количина емисија, већ да се упуту на прописе којима се регулишу граничне вредности емисије за покретне изворе.</p>
--	---

5. Националне обавезе смањења емисија

Члан 48

Влада утврђује националне обавезе смањења емисија за период од 2020-2029. и од 2030. на даље за одређене загађујуће материје (сумпор диоксид (SO₂), азотне оксиде (NO_x), неметанска испарљива органска једињења (NMVOC), амонијак (NH₃) и суспендоване честице PM_{2.5}) у циљу смањења штетног утицаја и ризика на здравље људи и животну средину од дејства ацидификације, еутрофикације и појаве приземног озона, начин израчунавања емисија, методологију израде инвентара емисија, односно прилагођеног инвентара емисија, информативног извештаја о инвентару емисија, пројекција емисија, као и обавезу ажурирања инвентара емисија (укључујући и прилагођени инвентар емисија) и пројекција емисија.

Агенција на званичној интернет страници објављује национални инвентар емисија одређених загађујућих материја из става 1. овог члана (укључујући ако је потребно и прилагођени инвентар емисија), националне пројекције емисија, просторно рашчлањене националне инвентаре емисија, инвентаре великих тачкастих извора и додатне информативне извештаје о инвентару у складу са методологијом предвиђеном Међународном конвенцијом о загађивању ваздуха на великим удаљеностима.

Националне обавезе смањења емисија из става 1. овог члана не односе се на емисије које потичу од ваздухоплова након циклуса слетања и полетања, као и на емисије азотних оксида и NMVOC које су резултат процеса обухваћених номенклатуром извештавања (NFR) из 2014. године у складу са Конвенцијом о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима, а који се односе на категорије 3B (управљање стајским ђубривом) и 3D (пољопривредно земљиште).

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Институт за рударство и металургију Бор Став 1.	Не прихвата се. Није предмет Директиве 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом

<p>Додато и олово, арсен, кадмијум и никл у PM_{10}</p>	<p>се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ (NEC) чије одредбе су транспоноване овим чланом.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 1. Појаве приземног</p>	<p>Прихвата се, мења се и гласи: „Влада утврђује националне обавезе смањења емисија за период од 2020-2029. и од 2030. на даље за одређене загађујуће материје (сумпор диоксид (SO_2), азотне оксиде (NO_x), неметанска испарљива органска једињења (NMVOC), амонијак (NH_3) и суспендоване честице $PM_{2.5}$) у циљу смањења штетног утицаја и ризика на здравље људи и животну средину од дејства ацидификације, еутрофикације и појаве приземног озона, начин израчунавања емисија, методологију израде инвентара емисија, односно прилагођеног инвентара емисија, информативног извештаја о инвентару емисија, пројекција емисија, као и обавезу ажурирања инвентара емисија (укључујући и прилагођени инвентар емисија) и пројекција емисија.“</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 1. У Закону о климатским променама, члан 62 пише да Министарство припрема пројекције антропогених емисија ГХГ из извора и њиховог уклањања помоћу понора (у даљем тексту: пројекције) као основу за утврђивање и процену могућности ограничења емисија ГХГ, доношење политика и мера за економски исплативо ограничење емисија ГХГ, као и за мониторинг достизања ограничења емисија ГХГ. Ускладити пројекције и за ЦЛРТАП Инвентар.</p>	<p>Потребно је доставити предлог.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 2. Молим објашњење шта је прилагођени инвентар. Дајте ми термин на енглеском</p>	<p>Транспоновано из Директива 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ (NEC).</p> <p>члан 8 тачка 5) Member States shall prepare and update the national emission inventories (including if appropriate adjusted national emission inventories), national emission projections, spatially disaggregated national emission inventories, large point source</p>

	inventories and the accompanying informative inventory reports in accordance with Annex IV.
Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења Став 2. Основних загађујућих материја	Делимично се прихвата, мења се и гласи: „Агенција на званичној интернет страници објављује национални инвентар емисија одређених загађујућих материја из става 1. овог члана (укључујући ако је потребно и прилагођени инвентар емисија), националне пројекције емисија, просторно рашчлањене националне инвентаре емисија, инвентаре великих тачкастих извора и додатне информативне извештаје о инвентару у складу са методологијом предвиђеном Међународном конвенцијом о загађивању ваздуха на великим удаљеностима.“

7. Дозвољене количине загађујућих материја у одређеним производима

Фосилна горива

Члан 50

Горива која се стављају у промет, односно користе у стационарним тачкастим и покретним изворима загађивања не могу да се производе, увозе и стављају у промет ако не задовољавају захтеве прописане техничким прописом који се односи на квалитет тог горива.

Техничким прописом из става 1. овог члана прописују се технички и други захтеви које то гориво мора да испуњава, дозвољену количину загађујућих материја у гориву, методе испитивања горива, начин утврђивања квалитета и доказивања усклађености са прописаним граничним вредностима.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Институт за јавно здравље Војводине Став 2.	Не прихвата се.

Можда да остане само прописаним вредностима	Прописи који регулишу ову област дефинишу граничне вредности
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Производи није добар термин, упућује на друге законе који се стварно односе на производе.</p> <p>Можда треба да стоји, фосилним горивима, гасовима и супстанцама, иако су овде наведени гасови сами по себи супстанце.</p>	<p>Делимично се прихвата.</p> <p>Назив члана мења се и гласи:</p> <p>„Дозвољене количине загађујућих материја у одређеним горивима“</p>

8. Емисије супстанци које оштећују озонски омотач и емисије флуорованих гасова са ефектом стаклене бајте

Поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и опремом и уређајима који их садрже

Члан 51

Поступно смањивање потрошње супстанци које оштећују озонски омотач, поступање са тим супстанцама, производима и/или опремом који их садрже или се ослањају на њих, поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач након престанка употребе производа и/или опреме који их садрже или се ослањају на њих, начин њиховог сакупљања, обнављања, обраде или уништавања, употребе и трајног одлагања, стављања у промет, начин обрачуна трошкова њихове поновне употребе, начин означавања производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач, процедуре за проверу испуштања из стационарне расхладне и климатизационе опреме, топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже три или више килограма супстанци које оштећују озонски омотач, као и поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима који садрже те супстанце прописује Влада.

Прописом из става 1. овог члана утврђују се услови које морају да испуне правна лица и предузетници који обављају делатност производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања, сакупљања, обнављања и обраде, контролу употребе, стављања у промет, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже или се ослањају на супстанце које оштећују озонски омотач.

Правна лица и предузетници који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања, провере испуштања из производа и/или опреме и сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач морају да имају запослене који поседују сертификат за обављање наведених делатности.

За обављање делатности производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач и делатности сакупљања, обнављања и обраде тих супстанци и стављања у промет обновљених и обрађених супстанци које оштећују озонски омотач, правна лица и предузетници морају да имају дозволу Министарства.

Против акта из става 4. овог члана није дозвољена жалба већ се може покренути управни спор.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Одсек за безбедност саобраћаја</p> <p>Став 1.</p> <p>Потребно је ускладити овај термин са термином „покретни извори загађивања” ако се ради о истој области ?</p>	<p>Не прихвата се</p> <p>Поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима је у складу са Директивом 2006/40/ЕЗ, која се односи на емисије из климатизационих система моторних возила</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Став 2.</p> <p>Уместо инсталације употребити један од термина: инсталисања, инсталирања или монтаже</p>	<p>Прихвата се термин „инсталирање“ на свим местима где је дат коментар.</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Став 3.</p> <p>Уместо инсталације употребити један од термина: инсталисања, инсталирања или монтаже</p>	<p>Прихвата се термин „инсталирање“ на свим местима где је дат коментар</p>

<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Став 4.</p> <p>Уместо инсталације употребити један од термина: инсталисања, инсталирања или монтаже</p>	<p>Прихвата се термин „инсталирање“ на свим местима где је дат коментар.</p>
<p>Милена Отовић Машински факултет</p> <p>,</p>	<p>У питању је правно – техничка редактура.</p>

Поступање са одређеним флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, као и опремом и уређајима који садрже ове гасове

Члан 52

Поступно смањивање потрошње одређених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште, контролу емисија, листу и састав флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и њихов потенцијал глобалног загревања, поступање са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, производима и/или опремом који их садрже или се ослањају на њих, поступање са флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште након престанка употребе производа и/или опреме који их садрже или се ослањају на њих, начин њиховог сакупљања, обнављања, обраде или уништавања, употребе и трајног одлагања, стављања у промет, начин обрачуна трошкова њихове поновне употребе, начин означавања производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште, начин контроле употребе, процедуре за проверу испуштања из стационарне расхладне и климатизационе опреме, топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже три или више килограма флуорованих гасова са ефектом стаклене баште, као и поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима, који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште прописује Влада.

Прописом из става 1. овог члана утврђују се услови које морају да испуне правна лица и предузетници који обављају делатност производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања, сакупљања, обнављања и обраде, контролу употребе, стављања у промет, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже или се ослањају на флуороване гасове са ефектом стаклене баште.

Правна лица и предузетници који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања, провере испуштања из производа и/или опреме и сакупљања флуорованих гасова са ефектом стаклене баште морају да имају запослене који поседују сертификат за обављање наведених делатности.

За обављање делатности производње, инсталације, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште и делатности сакупљања, обнављања и обраде тих гасова и стављања у промет обновљених и обрађених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште правна лица и предузетници морају да имају дозволу Министарства.

Против акта из става 4. овог члана није дозвољена жалба већ се може покренути управни спор.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Одељење за безбедност саобраћаја Став 2. Потребно је ускладити овај термин са термином „покретни извори загађивања” ако се ради о истој области ?</p>	<p>Не прихвата се</p> <p>Поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима је у складу са Директивом 2006/40/ЕЗ, која се односи на емисије из климатизационих система моторних возила</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику Став 3. Уместо инсталације употребити један од термина: инсталисања, инсталирања или монтаже</p>	<p>Прихвата се термин „инсталирање“ на свим местима где је дат коментар</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику Став 4. Уместо инсталације употребити један од термина: инсталисања, инсталирања или монтаже</p>	<p>Прихвата се термин „инсталирање“ на свим местима где је дат коментар</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику Став 5. Уместо инсталације употребити један од термина: инсталисања, инсталирања или монтаже</p>	<p>Прихвата се термин „инсталирање“ на свим местима где је дат коментар</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику Став 6. ,</p>	<p>У питању је правно – техничка редактура.</p>

Сертификација

Члан 53

Услове, минималне захтеве и поступак за добијање, одузимање и обнављање сертификата, изглед и форма таквог сертификата, евалуација сертификације, осигуравања доступности обуке о практичним вештинама и теоријским знањима за запослене код правних лица и/или предузетника који обављају делатност инсталације, одржавања или сервисирања и провере испуштања расхладне и климатизационе опреме и топлотних пумпи и система за заштиту од пожара који садрже или се ослањају на супстанце које оштећују озонски омотач или на флуороване гасове са ефектом стаклене баште или на друге алтернативне супстанце, делатност сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач или флуорованих гасова са ефектом стаклене баште или других алтернативних супстанци из расхладне и климатизационе опреме и топлотних пумпи, система за заштиту од пожара и опреме која садржи раствараче и искључивања из употребе ове опреме и система, делатност сакупљања флуорованих гасова са ефектом стаклене баште из опреме за високонапонско прекидање и делатност сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач, флуорованих гасова са ефектом стаклене баште или других алтернативних супстанци из климатизационих система одређених моторних возила прописује Влада.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Машински факултет, Катедра за термотехнику форму	Прихвата се. Наведена техничка корекција биће извршена након усаглашавања текста Нацрта закона.
Машински факултет, Катедра за термотехнику евалуацију	Прихвата се. Наведена техничка корекција биће извршена након усаглашавања текста Нацрта закона.
Институт за јавно здравље Војводине Можда, ради лакше прегледности, од овог дела организовати члан 53 према тачкама: Инсталације, Одржавања....	Не прихвата се. Сувишно оптерећен текст и није у складу са правном методологијом.
Машински факултет, Катедра за термотехнику Уместо инсталације употребити један од термина: инсталисања, инсталирања или монтаже	Прихвата се термин „инсталирање“ на свим местима где је дат коментар.
Машински факултет, Катедра за термотехнику Испуштања из расхладне	Не прихвата се јер не мења суштину значења.

Машински факултет, Катедра за термотехнику ,	Прихвата се. Наведена техничка корекција биће извршена након усаглашавања текста Нацрта закона.
Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Став 1 Потребно је ускладити овај термин са термином „покретни извори загађивања” ако се ради о истој области ?	Не прихвата се Поступање са климатизационим системима у одређеним моторним возилима је у складу са Директивом 2006/40/ЕЗ, која се односи на емисије из климатизационих система моторних возила

Забране

Члан 54

На територији Републике Србије забрањује се:

- 1) производња супстанци које оштећују озонски омотач;
- 2) увоз и/или извоз супстанци које оштећују озонски омотач и одређених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште, а који су утврђени потврђеним међународним уговором, односно производа и опреме који садрже ове супстанце или одређене флуороване гасове са ефектом стаклене баште, из земаља односно у земље које нису уговорне стране тог уговора;
- 3) увоз и/или извоз без дозволе супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште;
- 4) увоз и/или извоз и стављање у промет нових производа и опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач, осим оних за критичне намене;
- 5) испуштање супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште;
- 6) пуњење производа и опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште супстанцама које оштећују озонски омотач;
- 7) испирање супстанцама које оштећују озонски омотач;
- 8) стављање у промет на мало супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и других алтернативних супстанци;
- 9) увоз и/или извоз и стављање у промет коришћених производа и опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач;

10) поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач и флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште и другим алтернативним супстанцама, као и производима и/или опремом који садрже ове супстанце без дозволе издате од стране министарства;

11) увоз и извоз флуорованих гасова и супстанци које оштећују озонски омотач у неповратним боцама под притиском.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Став 1. тачка 2)</p> <p>Зашто? Избацити?</p>	<p>Не прихвата се</p> <p>Кигали амандманом су одређени флуоровани гасови (HFCs) уведени у Монреалски протокол и сва правила и мере које важе за супстанце које оштећују озонски омотач односе се сада и на одређене флуороване гасове.</p>
<p>Милена Отовић Машински факултет</p> <p>Зашто? Избацити?</p>	<p>Не прихвата се</p> <p>Кигали амандманом су одређени флуоровани гасови (HFCs) уведени у Монреалски протокол и сва правила и мере које важе за супстанце које оштећују озонски омотач односе се сада и на одређене флуороване гасове.</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Став 1.тачка 3)</p> <p>Нису у потпуној сагласности тачка 2 и тачка 3</p>	<p>Тачка 3) прописује да је за увоз супстанци које оштећују озонски омотач и одређених флуорованих гасова на територију РС, односно за извоз ових супстанци са територије РС, обавезно поседовање дозволе.</p> <p>Тачка 2) прописује забрану трговине супстанцама које оштећују озонски омотач и флуорованим гасовима са земљама које нису чланице (потписнице) Монреалског протокола, тако да издавање</p>

	дозволе подразумева да је испоштована тачка 2), јер у супротном дозвола не може бити издата.
<p>Удружење „ Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Став 1. тачка 4)</p> <p>Шта су критичне намене? Нигде није дефинисано</p>	<p>Биће дефинисано посебном Уредбом, а односи се на лабораторијску и аналитичку примену, апарате за гашење пожара који садрже одређену групу супстанци које оштећују озонски омотач и намењени су за цивилне ваздухоплове и др.</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Тачка 6)</p> <p>који би требало да садрже</p>	<p>Делимично се прихвата, мења се и гласи:</p> <p>„пуњење производа и опреме који су предвиђени да садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште супстанцама које оштећују озонски омотач”</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Тачка 8)</p> <p>нејасно.</p>	<p>Мисли се на забрану продаје физичким лицима.</p> <p>Размотриће се прикладнији термин због бољег разумевања.</p>
<p>Машински факултет, Катедра за термотехнику</p> <p>Тачка 10)</p> <p>Забрањује се поступање – нејасно.</p>	<p>Мисли се на све активности у вези са супстанцама које оштећују озонски омотач и флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, које су прописане чланом 51. и 52. овог Закона.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 2. тачка 2)</p>	<p>Флуоровани гасови са ефектом стаклене баште нису предмет Закона о климатским променама("Службени гласник РС", број 26 од 23. марта 2021..</p>

<p>Да ли је ово решио закон о климатским променама.</p>	
<p>Министарство финансија, Управа царине</p> <p>Тачка 11)</p> <p>поред забране увоза и извоза флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и супстанци које оштећују озонски омотач у неповратним боцама под притиском, забрани и транзит ове робе преко територије Републике Србије.</p> <p>Упава царина нема других примедби ни сугестија на предложени текст.</p> <p>Појашњење</p> <p>Наиме, узимајући у обзир да је прописима који важе у Европској унији забрањен увоз и извоз флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и супстанци које оштећују озонски омотач у неповратним боцама под притиском, а у пракси се не дозвољава ни транзит наведене робе преко територије држава чланица, указујемо да би било потребно размотрити и могућност да се националним прописом забрани и транзит преко територије Републике Србије, у циљу усклађивања са прописима и праксом у Европској унији, као и ради заштите интереса Републике Србије.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Пошто се не издају дозволе за транзит супстанци које оштећују озонски омотач и одређених флуорованих гасова, онда нема ни забране транзита ових супстанци без дозволе. На основу тога забрањује се само увоз и извоз неповратних боца под притиском које су напуњене флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште или супстанцама које оштећују озонски омотач.</p>

Евиденција о супстанцама које оштећују озонски омотач, одређеним флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште

Члан 55

Министарство води евиденцију о увозу и/или извозу, стављању у промет и потрошњи супстанци које оштећују озонски омотач и одређених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште, односно производа и опреме који их садрже, правним лицима и предузетницима који се баве делатношћу увоза и/или извоза, стављања у промет, производње и одржавања производа и опреме који садрже те супстанце, сакупљања, обнављања и обраде супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Да ли је ово решио закон о климатским променама?</p>	<p>Не, ово је предмет Закона о заштити ваздуха (“Службени гласник РС”, бр. 36 од 15. маја 2009, 10 од 30. јануара 2013, 26 од 23. марта 2021 - др. Закон)</p> <p>I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ</p>

9. Остале мере за спречавање и смањење загађења ваздуха

Мере превенције и санације

Члан 56

Стационарни тачкасти извор загађивања мора да се пројектује, гради и/или производи, опрема, користи и одржава тако да не испушта загађујуће материје у ваздух у количини већој од граничних вредности емисије.

Уколико дође до квара уређаја којима се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите или до поремећаја технолошког процеса, због чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, оператер је дужан да квар или поремећај отклони, односно прилагоди рад насталој ситуацији или да обустави технолошки процес, како би се емисија свела на дозвољене границе у најкраћем року.

У случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху оператер је дужан, када уочи или по налогу надлежног инспектора, да предузме техничко-технолошке мере или да обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле на прописане граничне вредности.

Оператер стационарног тачкастог извора загађивања, код кога се у процесу обављања делатности могу емитовати гасови непријатног мириса, дужан је да примењује мере које ће довести до редукције мириса иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Факултет техничких наука Нови Сад Сматрамо да би овај цлан требао да се прошири са две активности оператера: У циљу превенције оператер је у обавези да израђује план управљања емисијама, док је у сврху санације оператер дужан да сачини елаборат са анализом могућих пооследица и предлогом мера за њихову санацију.</p>	<p>Не прихвата се. План управљања емисија није прихваћен јер представља неоправдано оптерећење за оператере који раде у складу са прописима. Превенција је корак који претходи и исти прописује да се стационарни тачкасти извор загађивања пројектује, гради и/или производи, опрема, користи и одржава тако да не испушта загађујуће материје у ваздух у количини већој од граничних вредности емисије.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 3 ...дужан да</p>	<p>Прихвата се. став 3. мења се и гласи: „У случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху оператер је дужан да, када уочи или по налогу надлежног инспектора, предузме техничко-технолошке мере или да обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле на прописане граничне вредности.“</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 3. самостално уочи</p>	<p>Не прихвата се. Подразумева се.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења Став 3. Како ће инспектор то да утврди да би наложио</p>	<p>Информације о квалитету ваздуха су јавно доступне.</p>

Дозвола за рад

Члан 57

Новоизграђени или реконструисани стационарни тачкасти извор загађивања за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе, односно израде студије о процени утицаја на животну средину, може да почне са радом пошто прибави дозволу за рад.

Дозволу из става 1. овог члана издаје орган надлежан за послове заштите животне средине у форми решења.

На првостепено решење надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе из става 2. овог члана може се изјавити жалба.

Првостепено решење Министарства из става 2. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Уз захтев за издавање дозволе из става 1. овог члана, прилаже се употребна дозвола или техничка документација за тај извор загађивања, као и друга документација неопходна за доношење решења, по налогу надлежног органа.

Надлежни орган издаје дозволу из става 1. овог члана ако утврди:

- 1) да је оператер предузео све планиране техничко-технолошке и друге мере заштите ваздуха од загађивања;
- 2) да су емисије загађујућих материја из тог стационарног тачкастог извора загађивања испод прописаних граничних вредности емисије, односно да се радом тог стационарног извора загађивања неће погоршати квалитет ваздуха.

Уз захтев за издавање дозволе за рад прилаже се:

- 1) употребна, локацијска и грађевинска дозвола;
- 2) решење о регистрацији привредног субјекта од Агенције за привредне регистре (за делатност за коју се тражи дозвола за рад);
- 3) потврда да је оператер предузео све планиране техничко-технолошке и друге мере заштите ваздуха од загађивања;
- 4) услови и сагласности других надлежних органа и организација прибављених у складу са посебним законима.

У случају да се на стационарном тачкастом извору загађивања не могу спровести мерења емисије загађујућих материја у ваздух у складу са позитивним прописима, уз захтев за издавање дозволе за рад прилаже се и извештај овлашћеног правног лица за мерење емисије загађујућих материја у ваздух да није могуће извршити мерења.

Надлежни орган ће привремено одобрити рад извора загађивања из става 1. овог члана ради прибављања резултата мерења емисије, ако та мерења нису обављена у току пробног рада.

Дозволом за рад из става 1. овог члана утврђује се да су испуњени услови заштите ваздуха од загађивања, одобрава рад стационарног тачкастог извора загађивања и на основу резултата извршених мерења у складу са ставом 9. овог члана одређује учесталост мерења емисије и/или нивоа загађујућих материја.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за Управљање животној средини Став 1. Предлог за пригоднији термин: "након што прибави дозволу за рад."</p>	<p>Прихвата се. став 1. мења се и гласи: „Новоизграђени или реконструисани стационарни тачкасти извор загађивања за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе, односно израде студије о процени утицаја на животну средину, може да почне са радом након што прибави дозволу за рад.“</p>
<p>Електро привреда Србије Став 2. Сходно ставу 4 овог члана, означени део текста:”орган надлежан за послове заштите животне средине” заменити речју: “Министарство”</p>	<p>Став 2. је измењен и гласи: „Дозволу из става 1. овог члана издаје орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове заштите животне средине у форми решења.“</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења Став 2. Који је то орган. Неопходно је прецизирати. Министарства, покрајина или ЈЛС.</p>	<p>Став 2 мења се и гласи: „Дозволу из става 1. овог члана издаје орган јединице локалне самоуправе надлежан за послове заштите животне средине у форми решења.“</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења Став 2. Мислим да ово не треба да пише с обзиром да је издавање дозвола решено ЗУП-ом.</p>	<p>Не прихвата се.</p>
<p>Електро привреда Србије</p>	<p>Касније регулисано у Нацрту закона.</p>

<p>Став 3.</p> <p>Ко је другостепени орган? Претпоставља се да је то Министарство.</p>	
<p>Електро привреда Србије Став 5.</p> <p>Наводе овог става садржи и став 7, па предлажем да се овај став брише у целисти.</p>	<p>Прихвата се. Став 5. се брише.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 5. План управљања емисијама</p>	<p>Не прихвата се превелико оптерећење за оператере.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 6 тачка 1) На основу ког документа надлежни орган ово утврђује? Зато и предлажемо увиђење документа План управљања емисијама који би садржао информације релевантне на основу којих бу НО могао да донесе такав закључак</p>	<p>На основу техничке документације за изградњу.</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор Став 6 тачка 1) Овде треба дефинисати поступак утврђивања са базом података на основу које се потврђује успешност примењених мера.</p>	<p>Не прихвата се. Уз захтев се прилаже извештај о мерењима емисије, на основу којег се потврђује ефикасност примењених мера.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p>	<p>Мисли се на гаранцијско мерење.</p>

<p>Став 6 тачка 2) Јел се мисли на гаранцијско мерење емисије или је реч о нечему другом?</p>	
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 6 тачка 2</p> <p>На основу чега се ово утврђује?</p>	<p>На основу извештаја о мерењима емисије.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 6. тачка 2) и 3) Што се потврђује..</p>	<p>Не прихвата се.</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином</p> <p>Став 7. тачка 1) Да ли је потребно достављати све три дозволе, будући да су исходване у поступку обједињене процедуре....? Употребна не може без локацијских услова и грађевинске</p>	<p>Тачка 1) мења се и гласи: „1) употребна дозвола или у случајевима када се иста не издаје грађевинска дозвола;“</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 7. тачка 3) Потврда!? Ко издаје потврду, на основу чега? Ово би могао да буде део садржаја Плана управљања емисија?</p>	<p>Тачка 3) мења се и гласи: „3) изјава оператера да је предузео све планиране техничко-технолошке и друге мере заштите ваздуха од загађивања;“</p>
<p>Институт за рударство и металургију Бор</p> <p>Став 7. тачка 3)</p>	

<p>Овде треба дефинисати начин издавања Потврде, исто као и за претходни коментар</p>	
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином Став 7. тачка 3)</p> <p>На основу чега се издаје ова потврда, ако се не тражи ивештај комисије за технички преглед са предлогом за употребну дозволу и који орган издаје потврду? Можда ово треба дефинисати...</p> <p>Резултати мерења емисија у ваздух из пробног рада су релевантни показатељ да ли је оператер предузео све прописане техничко технолошке мере заштите ваздуха...</p>	
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 7. тачка 3) Садржај потврде</p>	
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином Став 8</p> <p>Требало би да оператер на крају пробног рада има извршена макар гаранцијска мерења...</p>	<p>Не прихвата се, наведени став регулише случајеве када се мерно место не може успоставити у складу са захтевима подзаконског прописа који регулише мерења емисије у ваздух.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 8</p> <p>актуелним (ако је одговарајући синоним правно гледано). Можда преформулисати реченицу или поделити у две реченице.</p>	<p>Став 8. мења се и гласи: „У случају да се на стационарном тачкастом извору загађивања не могу спровести мерења емисије загађујућих материја у ваздух у складу са прописом који регулише област мерења емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних тачкастих извора загађивања, уз захтев за издавање дозволе за рад прилаже се и извештај овлашћеног правног лица за мерење емисије загађујућих материја у ваздух да није могуће извршити мерења.“</p>

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 9. Да ли се овај став односи на случај да се мерења емисије загађујућих материја нису могла спровести?</p>	<p>Не, него у случају да није извршено гаранцијско мерење.</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином Став 9 Исти коментар, да би оператер након пробног рада требало да има бар гаранцијска мерења...</p>	<p>Мерења емисије се могу извршити само ако су испуњени захтеви подзаконског прописа који регулише мерења емисије у ваздух.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 9. Уколико није могуће извршити мерења, може се извршити и прорачун емисија применом међународно усвојених метода.</p>	<p>Не прихвата се. Није спроводљиво у пракси.</p>
<p>Електро привреда Србије Став 10 Да ли се сваком дозволом за рад одређује учесталост мерења емисије и/или нивоа загађујућих материја на основу извршених мерења обзиром да се резултати мерења емисије сходно ставу 9. прибављају по изузетку ако та мерења нису обављена у току пробног рада када се издаје претпостављам привремена дозвола за рад?</p>	<p>Прихвата се. Став се мења и гласи: „Дозволом за рад из става 1. овог члана утврђује се да су испуњени услови заштите ваздуха од загађивања и одобрава рад стационарног тачкастог извора загађивања.“</p>

Обавезе оператера

Члан 59

Оператер је дужан да:

- 1) податке о стационарном тачкастом извору загађивања и свакој његовој промени (реконструкцији) достави Агенцији, надлежном органу аутономне покрајине и надлежном органу јединице локалне самоуправе;
- 2) обезбеди редовни мониторинг емисије и да о томе води евиденцију;
- 3) обезбеди континуална мерења емисије када је то прописано за одређене загађујуће материје и/или изворе загађивања самостално, путем аутоматских уређаја за континуално мерење, уз сагласност Министарства;
- 4) обезбеди контролна мерења емисије преко овлашћеног правног лица, ако мерења емисије обавља самостално;
- 5) обезбеди прописана повремена мерења емисије, преко овлашћеног правног лица, два пута годишње, уколико не врши континуално мерење емисије;
- 6) обезбеди праћење квалитета ваздуха по налогу надлежног инспекцијског органа, самостално или преко овлашћеног правног лица;
- 7) води евиденцију о обављеним мерењима са подацима о мерним местима, резултатима и учесталости мерења и достави податке у форми прописаног извештаја Агенцији, надлежном органу аутономне покрајине и надлежном органу јединице локалне самоуправе и то за мерења из става 1. тачка 2 и 3 овог члана једном у три месеца у року од 15 дана од истека тромесечја, за мерења из става 1. тачка 5 овог члана у року од 30 дана од дана извршеног мерења, за мерења на годишњем нивоу у виду годишњег извештаја најкасније до 31. јануара текуће године за претходну календарску годину;
- 8) води евиденцију о врсти и квалитету сировина, горива и отпада у процесу спаљивања;
- 9) води евиденцију о раду уређаја за спречавање или смањивање емисије загађујућих материја, као и мерних уређаја за мерење емисије.

Оператер је дужан да о свом трошку спроведе мере за смањење емисија загађујућих материја утврђених планом за своје стационарне тачкасте изворе загађивања ваздуха.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 1. тачка 2)</p> <p>Ово је део тачке 7.</p>	<p>Прихвата се, тачка 2) мења се и гласи: „2) обезбеди редовни мониторинг емисије“</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 1. Тачка 3)</p> <p>Резултате континуалног мерења Агенција користи само при одређивању коефицијената при одређивању накнада. Ни зашта друго. А то се ради само једном годишње.</p>	<p>Потребно појаснити. Обавеза континуалног мерења прописана у складу са прописима ЕУ.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 1 тачка 4)</p> <p>Колико често?</p>	<p>Не прихвата се. Област је уређена подзаконским прописом који регулише мерења емисије у ваздух.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 1. Тачка 5)</p> <p>Требало би да повремена мерења буду чешће реализована.</p>	<p>Тачка 5) мења се и гласи: „обезбеди прописана повремена мерења емисије, преко овлашћеног правног лица, уколико не врши континуално мерење емисије;“</p> <p>Период мерења је дефинисан подзаконским прописом који регулише мерења емисије у ваздух.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p>	<p>Не прихвата се. Ближе уређено подзаконским прописима.</p>

<p>Став 1. тачка 8. и о томе извештава Агенцију у годишњем извештају;</p>	
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 1. тачка 9. и о томе извештава Агенцију у годишњем извештају;</p>	<p>Не прихвата се. Наведена евиденција је намењена инспекцији.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 2. Јел реч о плану оператера за смањење емисија из стационарних постројења или је реч о неком другом плану?</p>	<p>Став 2. мења се и гласи: „Оператер је дужан да о свом трошку спроведе мере за смањење емисија загађујућих материја за своје стационарне тачкасте изворе загађивања ваздуха.“</p>

VI ПОСЛОВИ МЕРЕЊА ЕМИСИЈЕ И НИВОА ЗАГАЂУЈУЋИХ МАТЕРИЈА У ВАЗДУХУ

Овлашћена правна лица

Члан 60

Овлашћена правна лица која имају дозволу за мониторинг квалитета ваздуха дужна су да мерење квалитета ваздуха обављају у складу са прописом из члана 9. став 3. и члана 18. став 1. овог закона.

Овлашћена правна лица која имају дозволу за мерење емисије из стационарних тачкастих извора загађивања дужна су да мерење емисије обављају у складу са прописом из члана 41. и 42. овог закона.

Правно лице из члана 15. став 8. дужно је да праћење рада аутоматских станица и прикупљање података врши у складу са прописом из члана 9. став 3. и члана 18. став 1. овог закона.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i> Члан 61.</p> <p>Да ли се приликом израде Нацрта разматрала потреба да се уведе и „правна особа –референтна лабораторија“, чија би делатност била осигурање квалитета мерења и података квалитета ваздуха</p>	<p>Прихвата се. додат је нов члан који гласи: „Национална референтна лабораторија Члан 58 Национална референтна лабораторија је правно лице које испуњава услове стандарда SRPS ISO/IEC 17025 и SRPS ISO 17043 и обезбеђује одобрење мерних система, обезбеђивање тачности мерења, анализу метода оцењивања, националну координацију програма осигурања квалитета на територији Републике Србије. Министар прописује услове које треба да испуњава национална референтна лабораторија у погледу простора, опреме, запослених као и садржину, форму и изглед докумената које издаје.“</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења</p> <p>Став 2.</p> <p>Дозвола треба да садржи све загађујуће материје које оператери постројења треба да имају. Шта се дешава, имају прекорачење неке загађујуће материје, а онда оду у лабораторију која тај параметар нема у својој листи и онда нама доставе непотпун извештај.</p>	<p>Не прихвата се. Оператер сам бира овлашћено правно лице која ће ангажовати за мерења емисије загађујућих материја.</p>

Све методе морају бити и акредитоване. Шта се дешава, покушају да унесу у ИС ПРИЗ резултате добијене неакредитованом методом, што није могуће.	
--	--

Дозвола за правна лица

Члан 61

Овлашћена правна лица из члана 60. став 1. и 2. овог закона могу да врше мерење по добијању дозволе Министарства, уколико испуњавају услове у погледу кадрава, опреме и простора, као и ако су технички оспособљена према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025.

Ближе услове за издавање дозволе из става 1. овог члана, као и услове које треба да испуни правно лице из члана 15. став 8. овог закона прописује Министар.

Дозвола за мерење квалитета ваздуха и/или емисије одузеће се ако овлашћено правно лице престане да испуњава прописане услове и ако се утврди да овлашћено правно лице ове послове не обавља у складу са издатом дозволом и прописима из члана 9. став 3, члана 18. став 1. овог закона односно чланова 41. и 42. овог закона.

На решење којим се издаје или одузима дозвола из става 1. овог члана није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор.

КОМЕНТАР:	ОДГОВОР:
Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Члан 61. Да ли се приликом израде Нацрта разматрала могућност да дозволу добију и правна лица ван територије РС?	Услов за добијање дозволе за мерење за правна лица је да су акредитована, односно стручно и технички оспособљена према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025, а што се потврђује акредитацијом издатом од стране АТС у складу са њиховим правилима и признавањима акредитација.
Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином Да ли је потребно специфицирати стандард или само "важећег стандарда за...", а стандард навести кроз подзаконски акт (јер ако се уведе нови, није потребно мењати га кроз Закон већ кроз подзаконски акт)	Не прихвата се. Управо из тог разлога се наводи само број стандарда, а не и година издања.

Сагласност за оператере

Члан 62

Оператер који самостално врши мерење квалитета ваздуха и/или емисије, мерења мора вршити у складу са прописима из члана 9. став 3. и члана 18. став 1. овог закона, односно чл. 41. и 42. овог закона.

Оператер из става 1. овог члана мора да прибави сагласност Министарства у форми решења под условом да, у оквиру своје регистроване делатности, самостално обавља послове мерење квалитета ваздуха и/или емисије и да је стручно и технички оспособљен према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025.

Ближе услове за издавање сагласности из става 2. овог члана прописује Министар у складу са чланом 60. став 2. овог закона.

Решење из става 2. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином Став 1. Да ли је специфицирано за које оператере се издаје ова Сагласност или важи за све оператере који имају емисије у ваздух и имају обавезу да континуирано мере параметре који су прописани да се мере за врсту активности? По овоме, односи се на све...ипак, постоји пример IPPC оператера, који у оквиру своје делатности (инсинерација), не може да добије сагласност за континуално мерење емисија ...на основу чега је извршена подела, ако се ради о емисијама у ваздух...и ко ће , ако су поједине активности изузете, давати оператерима ову Сагласност?...</p>	<p>У самом ставу је специфицирано да се односи на оператере који мерења врше у складу са прописима донетим на основу овог закона. Такође Нацрт закона искључује у оквиру дефиниције горива отпад, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и самим тим инсинерација није предмет овог закона и прописа који проистичу из њега</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином Став 2. Да ли је потребно специфицирати стандард или само "важећег стандарда за...", а стандард навести кроз подзаконски акт (јер ако се уведе нови, није потребно мењати га кроз Закон већ кроз подзаконски акт)</p>	<p>Не прихвата се. Управо из тог разлога се наводи само број стандарда, а не и година издања.</p>

Стручна и техничка оспособљеност

Члан 63

Правно лице из члана 60. ст. 1. и 2. и члана 62. став 1. овог Закона може да добије дозволу, односно сагласност за вршење послова из члана 61. став 1. и члана 62. став 1. овог закона уз услов да је стручно и технички оспособљено што доказује потврдом издатом од стране националног акредитационог тела.

Оцењивање стручне и техничке оспособљености из става 1. овог члана врши Акредитационо тело Србије.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Акредитационо тело Србије Став 1. Обимом посла за које се има акредитација	Молимо да се појасни.
Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Став 2. Да ли би требало додати: Дозвола се издаје на рок до истека рока важења потврде о акредитацији.	Видети члан 65. Нацрта закона, који се односи на ревизију дозвола и сагласности.

Одузимање дозволе и сагласности

Члан 64

Министарство ће на основу извештаја инспектора животне средине одузети дозволу из члана 61. став 1. овог закона, односно сагласност из члана 62. став 2. овог закона.

Против управног акта из става 1. овог члана није допуштена жалба али се може покренути управни спор.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Предлажемо да се дода: по службеној дужности или...	Не прихвата се. Регулисано је Законом о општем управном поступку.

VII ИНФОРМИСАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Информисање

Члан 66

Надлежни орган дужан је да информише јавност, друге органе, као и релевантне организације бесплатно путем званичне интернет странице, о:

- 1) квалитету ваздуха;
- 2) годишњем извештају о стању квалитета ваздуха;
- 3) плановима квалитета ваздуха донетим у складу са чланом 33. Закона.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Агенција за заштиту животне средене, група за мониторинг и стање квалитета ваздуха Став 1. Прецизирати ко је надлежни орган	Не прихвата се. Надлежни орган варира у зависности од ситуације.
Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра за изворе загађења Тачка 1) и 2) Ово није јасно. Каква је разлика?	Тачка 1) се односи на податке о квалитету ваздуха у складу са периодом уисредњавања. Тачка 2) се односи на годишњи извештај који обухвата календарску годину.

Члан 67.

Информације о квалитету ваздуха из члана 66. став 1. тачка 1 овог закона садржи нарочито:

- 19) актуелне и ажуриране податке (*up to date*) о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху које су обухваћене овим законом, а нарочито сумпор диоксид, азот диоксид, суспендоване честице (најмање PM_{10}), приземни озон и угљен моноксид ;
- 20) податке о концентрацијама арсена, кадмијума, никла и бензо(а)пирена у ваздуху и прекорачењима циљних вредности и подручја на које се односи ;
- 21) информације о нивоима концентрација које прекорачују граничне вредности, циљне вредности, дугорочне циљеве, концентрације опасне по здравље људи и концентрације о којима се извештава јавност, за релевантне периоде усредњавања.

У случају прекорачења концентрације опасне по здравље људи и концентрације о којој се извештава јавност надлежни орган обавештава јавност о локацији или подручју прекорачења, врсти концентрације која је прекорачена, времену почетка и трајању прекорачења, највишој једночасовној концентрацији, односно највишој осмочасовној средњој концентрацији у случају приземног озона; прогнозама за наредни период са очекиваним променама загађења са проценом промене, подацима за посебно осетљиве групе становништва, могућим ефектима по здравље и препорученом понашању и подацима о мерама за смањење изложености загађењу.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 1 Можда разрадити на ком временском нивоу (сатни, дневни...) се објављују информације</p>	<p>Појаснити. У тачкама које следе је разрађено и у односу на период усредњавања.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Став 1 тачка 1) Шта ово значи? У реалном времену?</p>	<p>Актуелне измерене вредности. Тачка 1) мења се и гласи: „1) податке у реалном времену и ажуриране податке о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху које су обухваћене овим законом, а нарочито сумпор диоксид, азот диоксид, суспендоване честице (PM2.5 и PM10), приземни озон и угљен моноксид ;“</p>
<p>Београдска отворена школа Тачка 1) најмање PM2.5 и PM10 У члану 6. Нацрта одређене су загађујуће материје у односу на које се оцењује квалитет ваздуха:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сумпор диоксид • азот диоксид • оксиди азота • суспендоване честице PM2.5 и PM10 • олово • бензен • угљен моноксид • приземни озон • арсен • кадмијум • НИКЛ 	<p>Прихвата се. Тачка 1) мења се и гласи: „1) податке у реалном времену и ажуриране податке о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху које су обухваћене овим законом, а нарочито сумпор диоксид, азот диоксид, суспендоване честице (PM2.5 и PM10), приземни озон и угљен моноксид ;“</p>

<ul style="list-style-type: none"> • бензо(а)пирен <p>Ако се се у односу на ове материје оцењује квалитет ваздуха, нема никакве препреке да ти подаци буду садржани и у информацији о квалитету ваздуха коју објављује надлежни орган. То се поготово односи на ПМ2.5 чија већа штетност због дубљег продирања у организам од ПМ10 је научно доказана.</p>	
<p>Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха Став 1. тачка 1) Користити израз "у реалном времену" ако се односи на аутоматска мерења</p>	<p>Прихвата се. Тачка 1) мења се и гласи: „1) податке у реалном времену и ажуриране податке о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху које су обухваћене овим законом, а нарочито сумпор диоксид, азот диоксид, суспендоване честице (PM2.5 и PM10), приземни озон и угљен моноксид ;“</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 1. тачка 1) олова?</p>	<p>Прихвата се. Тачка 2) мења се и гласи: „2) податке о концентрацијама олова, арсена, кадмијума, никла и бензо(а)пирена у ваздуху;“</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 2. ...загађујућих материја опасних...</p>	<p>Не прихвата се. Погледати члан 3. тачка 17) Нацрта закона (концентрације опасне по здравље људи).</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за управљање животном средином Став 2. Заинтересовану јавност. У терминима дефинисати заинтересовану јавност</p>	<p>Не прихвата се јер је термин јавност шири.</p>
<p>Електро привреда Србије Став 2. У овом случају сходно члану 22. овог Нацрта: “Министарство, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, дужни су да обавесте јавност путем радија, телевизије, новина, интернета и/или на други погодан начин о прекорачењу концентрације.”</p>	<p>Не прихвата се. Став 2. овог члана ближе уређује информације из члана 22. Нацрта закона.</p>

Размотрити брисање члана 22 уз допуну овог става да је у овом случају надлежни орган дужан да обавести јавност путем радија, телевизије, новина, интернета и/или на други погодан начин о прекорачењу концентрациј	
Агенција за заштиту животне средине, група за мониторинг квалитета ваздуха Став 2. Прецизирати -када ,како се обавештава јавност	Не прихвата се. Ближе дефинисано у члану 22. Нацрта закона.
Институт за јавно здравље Војводине Став 2. Загађујуће материје чија концентрација прекорачује прописан норматив	Не прихвата се. Став 2. се односи на концентрације опасне по здравље људи или концентрације о којима се извештава јавност.
Институт за јавно здравље Војводине Став 2. Загађујуће материје	Не прихвата се. Наведено је на коју се загађујућу материју односи (приземни озон).
Институт за јавно здравље Војводине Став 2. усредњеној	Не прихвата се. Усклађено са подзаконским актима који регулишу ову област и Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ).
Институт за јавно здравље Војводине Став 2. Можда вишак?	Усклађено са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ).
Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха Став 2. Ако су ове мере део планова квалитета ваздуха треба да се наведу у том делу	Наведене мере нису део планова квалитета ваздуха, већ краткорочних акционих планова квалитета ваздуха.
Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука Став 2	Видети став 1. тачка 1) овог члана.

<p>Управо због свега наведеног у овом ставу, има смисла да извештавање буде у реалном времену.</p>	
<p>Институт за рударство и металургију Бор Став 2. Нови став који додатно обрађује подручја са индустријском емисијом у којима постоји опасност по здравље људи.</p> <p>Посебно, у случају индустријских емисија, а везано за загађујуће материје из Члана 7. став 1, за које нису дефинисане граничне вредности за период усредњавања 1 дан, уколико се утврди повећање загађења преко граничних и/или циљних вредности за период усредњавања календарска година за преко 100% на дневном нивоу, у континуитету од минимално 5 дана током периода узорковања од месец дана, овлашћена правна лица дужна су да у својим месечним извештајима наведу да постоји индикација која указује на то да постоји опасност по здравље људи и животну средину о чему су надлежни орган аутономне покрајине, надлежни орган јединице локалне самоуправе и Агенција обавезни да ове податке објаве у средствима јавног информисања, електронским медијима или на својим званичним интернет страницама.</p>	<p>Није предмет закона. Тема подзаконског прописа који регулише област услова за мониторинг и захтева квалитета ваздуха.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Можда само променити редослед: могућим ефектима по здравље и препорученом понашању, са посебним освртом на осетљиве групе становништва, као и подацима о мерама за смањење изложености загађењу.</p>	<p>Не прихвата се. Појаснити шта се изменом редоследа постиже.</p>

Рокови за информисање јавности

Члан 68

Надлежни орган обавештава јавност:

- 1) о квалитету ваздуха, у облику годишњег извештаја о стању квалитета ваздуха, до 28. фебруара текуће године за претходну годину;
- 2) о плановима квалитета ваздуха и краткорочним акционим плановима у року од 8 дана од дана усвајања;

Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Републици Србији припрема и објављује Агенција.

Агенција једном месечно објављује извештаје о стању квалитета ваздуха за претходни месец, а на основу података из државне и локалних мрежа.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
Институт за јавно здравље Војводине Став 1. Обавеза извештавања о квалитету ваздуха на дневном нивоу?	Регулисано чланом 67. Нацрта закона.
Београдска отворена школа Став 1. тачка 1) Додати нову тачку 1) која гласи 1) о квалитету ваздуха, у облику дневних извештаја о стању квалитета ваздуха који се објављују на интернет страници надлежног органа одмах након достављања од стране овлашћених правних лица Извештавање о квалитету ваздуха на дневном нивоу се обавља у одређеном броју локалних самоуправа. Овакав начин обавештавања и ове информације (заједно са препорукама стручних служби за јавно здравље) су једино релевантне и корисне јавности како би своје активности прилагодили и заштитили своје здравље од неповољних утицаја загађеног ваздуха. Имајући у виду да овлашћене лабораторије достављају податке о концентрацијама надлежним органима ЈЛС након испитивања и израде извештаја,	Не прихвата се. Регулисано у члану 67. Нацрта закона

<p>сматрамо да надлежни орган ове податке може објавити у кратком року.</p>	
<p>Београдска отворена школа Став 1. Тачка 1) постаје тачка 2)</p>	<p>Не прихвата се.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха Став 1. Тачка 1) Извештаје припремају све институције које су део државне мреже, а припремају их и локалне самоуправе. Извештај припрема и Агенција. На кога се рок односи ?</p>	<p>Односи се на све надлежне органе</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха Став 1. Тачка 1) Рок је нереалан за Агенцију која обједињује све резултате на нивоу Р. Србије. Такав рок за национални извештај не постоји у ЕУ. Примера ради у Хрватској је рок септембар месец. Рок за доставу података Европској агенцији је 30. септембар. Брзина публикаовања не подразумева брзину доношења одлука које се базирају на Извештају.</p>	<p>Делимично се прихвата тачка 1) се мења и гласи: „1) о квалитету ваздуха, у облику годишњег извештаја о стању квалитета ваздуха, до 31. маја текуће године за претходну годину;“</p>
<p>Београдска отворена школа Став 1. Тачка 2) постаје тачка 3)</p>	<p>Не прихвата се.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха Став 2, Овде ставити рок 1. септембар</p>	<p>Делимично се прихвата. Тачка 1) става 1. мења се и гласи: „1) о квалитету ваздуха, у облику годишњег извештаја о стању квалитета ваздуха, до 31. маја текуће године за претходну годину;“</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине Став 3. Локалне мреже</p>	<p>Не прихвата се. Односи се на више локалних мрежа.</p>

VIII ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

Садржина информационог система квалитета ваздуха

Члан 69

Информациони систем квалитета ваздуха саставни је део јединственог информационог система заштите животне средине и садржи:

- 1) податке из државне мреже и локалних мрежа за праћење квалитета ваздуха, као и податке који су добијени мерењем од стране оператера;
- 2) податке о прекорачењу концентрација о којој се извештава јавност и концентрација опасних по здравље људи и мере заштите здравља људи и животне средине у таквим случајевима;
- 3) податке о супстанцама које оштећују озонски омотач;
- 4) податке о одређеним флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште у складу са овим законом;
- 5) податке из Националног инвентара ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих супстанци;
- 6) мере и планове за заштиту и побољшање квалитета ваздуха;
- 7) мере и планове за заштиту озонског омотача;
- 8) податке о органима државне управе и о овлашћеним правним лицима која обављају послове мерења нивоа загађујућих материја и емисије;
- 9) податке из регистра извора загађивања ваздуха;
- 10) друге податке од значаја за квалитет ваздуха.

Влада прописује методологију прикупљања података за Национални инвентар ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих супстанци.

Информациони систем квалитета ваздуха за Републику Србију води Агенција.

Државни органи и организације, надлежни органи аутономне покрајине и надлежни органи јединице локалне самоуправе, оператери и овлашћена правна лица дужни су да благовремено и без накнаде достављају податке из своје надлежности, као и друге податке који су потребни за вођење информационог система о квалитету ваздуха Агенцији у циљу израде планова и извештаја, у складу са овим законом.

Агенција је дужна да на прописан начин прикупља и уноси податке у информациони систем квалитета ваздуха.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1. тачка 1</p> <p>Локалне мреже</p>	<p>Не прихвата се. Односи се на више локалних мрежа.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха</p> <p>Став 1. тачка 1</p> <p>„Добијени мерењем од стране оператера“ прецизирати шта се све подразумева када се ово наводи .</p>	<p>Не прихвата се. Нацрт закона прописује да оператер врши мерења квалитета ваздуха по налогу инспектора.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1 тачка 7)</p> <p>унапређење</p>	<p>Не прихвата се. Остаје термин „побољшање“ ради усклађености терминологије у целом документу.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха</p> <p>Став 4)</p> <p>Уместо планова ставити програма и планова наведених у Члану 25. тачке 1),2),3) и 4)</p>	<p>Делимично се прихвата. Став 4. мења се и гласи:</p> <p>„Државни органи и организације, надлежни органи аутономне покрајине и надлежни органи јединице локалне самоуправе, оператери и овлашћена правна лица дужни су да благовремено и без накнаде достављају податке из своје надлежности, као и друге податке који су потребни за вођење информационог система о квалитету ваздуха Агенцији у циљу израде планова, програма и извештаја, у складу са овим законом.“</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха</p> <p>Став 5.</p> <p>Недостаје -Ко доноси пропис?</p>	<p>Пропис је донет у складу са чланом 74. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135 од 21. децембра 2004, 36 од 15. маја 2009, 36 од 15. маја 2009 - др. закон, 72 од 3. септембра 2009 - др. закон, 43 од 14. јуна 2011 - УС, 14 од 22. фебруара 2016, 76 од 12. октобра 2018, 95 од 8. децембра 2018 - др. закон, 94 од 28. новембра 2024 - др. закон.)</p> <p>Уредба о садржини и начину вођења информационог система заштите животне средине, методологији, структури, заједничким основама, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност („Службени гласник РС“, број 112/2009)</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра извора загађења Став 1. тачка 10)</p> <p>Ово није довољно прецизно. Података о емисијама има преко 100 хиљада годишње. Обрађивач Закона је потребно да зна шта жели са овим.</p>	<p>Потребно је појаснити и дати предлог. Предлог није достављен.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра извора загађења</p> <p>Став 1 тачка 5)</p> <p>5) податке из Националног инвентара основних загађујућих материја у ваздух у складу са Конвенцијом о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима</p>	<p>Делимично се прихвата, додаје се нова тачка б) која гласи: „б) податке из Националног инвентара одређених загађујућих материја у ваздух из члана 46. став 1. овог закона;“</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра извора загађења</p> <p>Став 2.</p> <p>Влада прописује методологију прикупљања података за Национални инвентар основних загађујућих материја у ваздух у складу са Конвенцијом о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима</p> <p>НОВИ СТАВ КОЈИ ГЛАСИ:</p> <p>Влада прописује методологију прикупљања података за Национални инвентар ненамерно испуштених дуготрајних органских загађујућих супстанци у складу са Конвенцијом о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима.</p>	<p>Не прихвата се. У подзаконском акту који прописује методологију дефинисаће се и ускладу са којом Конвенцијом се исти припрема.</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра извора загађења</p> <p>Став 3</p> <p>, као подинформациони систем Информационог система заштите животне средине.</p>	<p>Делимично се прихвата. Став 3. мења се и гласи:</p> <p>„Информациони систем квалитета ваздуха за Републику Србију води Агенција, као део Информационог система заштите животне средине.“</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра извора загађења</p> <p>Став 5</p> <p>Подаци о емисијама загађујућих материја у ваздух се достављају Агенцији у складу са подзаконским актима који прописују налин извештавања према Националном регистру извора загађивања.</p>	<p>Не прихвата се. Већ је наведено у претходним члановима Нацрта закона.</p>

Размена информација и података из информационог система

Члан 70

Подаци из информационог система квалитета ваздуха се користе за размену информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и за размену података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама и података о емисијама из извора загађивања ваздуха за потребе извештавања у складу са преузетим међународним обавезама.

Министар прописује начин размене информација из става 1. овог члана.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха</p> <p>Став 1.</p> <p>Размена подразумева обострани проток информација. Појаснити на шта се односи та размена ?</p>	<p>Размена се дефинише подзаконским актом. Тренутно је важећи Правилник о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама (Службени гласник РС, број 84/2010) донет на основу члана 69. став 2. Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/09).</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине, Група за мониторинг и стање ваздуха</p> <p>Став 1.</p> <p>Локалним мрежама</p>	<p>Прихвата се. Став 1. мења се и гласи:</p> <p>„Подаци из информационог система квалитета ваздуха се користе за размену информација о мерним местима у државној и локалним мрежама, техникама мерења, као и за размену података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама и података о емисијама из извора загађивања ваздуха за потребе извештавања у складу са преузетим међународним обавезама.“</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1.</p> <p>Локалној мреже</p>	<p>Не прихвата се. Односи се на више локалних мрежа.</p>

Коришћење средстава

Члан 73

Средства из члана 72. овог закона користе се за:

- 1) оцењивање квалитета ваздуха и разврставање зона и агломерација према категоријама квалитета ваздуха;
- 2) одржавање, функционисање, развој и реализацију програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи;
- 3) одржавање, функционисање, развој и реализацију програма контроле квалитета ваздуха у локалној мрежи;
- 4) мерења посебне намене;
- 5) спровођење мера за смањење потрошње и употребе супстанци које општењују озонски омотач у циљу заштите озонског омотача;
- 6) спровођење мера за смањење потрошње, употребе и емисија одређених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште;
- 7) извршавање обавеза преузетих међународним уговорима;
- 8) успостављање и одржавање регистра извора загађивања ваздуха и информационог система квалитета ваздуха;
- 9) реализацију програма заштите ваздуха, програма контроле загађења ваздуха, планова квалитета ваздуха и краткорочних акционих планова квалитета ваздуха;
- 10) финансирање и/или суфинансирање стручних и научних истраживања потребних за остваривање циљева овог закона;

- 11) суфинансирање инвестиција које ће допринети битном смањењу загађења ваздуха;
- 12) финансирање и/или суфинансирање других пројеката, програма и мера у циљу заштите и побољшања квалитета ваздуха;
- 13) примену технологије и производа који смањују загађивање ваздуха.

КОМЕНТАРИ:	ОДГОВОРИ:
<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</p> <p>Став 1.тачка 5)</p> <p>Предлажемо да се дода:моделовање квалитета ваздуха за потребе оцењивања квалитета ваздуха</p>	<p>Моделовање квалитета ваздуха је део оцењивања квалитета ваздуха и обухваћено је ставом 1. тачка 1) Нацрта закона.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Став 1.</p> <p>Предлажемо да се дода тачка: спровођење мера за унапређење здравља становништва</p>	<p>Не прихвата се. Није ресор Министарства заштите животне средине и није у буџетској надлежности Министарства.</p>
<p>Институт за јавно здравље Војводине</p> <p>Тачка 8)</p> <p>издвојили би као посебно : 9) успостављање и одржавање информационог система квалитета ваздуха и 10) изградња капацитета за умрежавање мултисекторских информационих система</p>	<p>Не прихвата се. Раздвајање на две тачке не би довело до суштинског унапређења. У вези са предложеном тачком 10) скрећемо пажњу да се не прихвата јер није све у буџетској надлежности Министарства.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине, Одељење Националног регистра извора загађења</p> <p>Тачка 8)</p> <p>Национални регистар је успостављен, сад се ажурира и одржава.</p>	<p>Не прихвата се. Тачка 8) не односи се само на национални регистар.</p>

КОМЕНТАР:

<p>Министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, Одељење за безбедност саобраћаја</p> <p>Члан 3. тачка 25.</p> <p>Непотребно је наводити радну машину јер она представља моторно возило по Закону о безбедности саобраћаја на путевима (као што имамо тракторе, мотокултиваторе која су исто моторна возила). Питање је да ли се овде мисли и на вандрумску покретну механизацију (која се не користи на путевима) ?</p> <p>Да ли се овде мисли на сва горива код мотора са унутрашњим сагоревањем, с обзиром да поред фосилних горива (бензина, дизела) имамо и водоник, амонијак са нултим емисијама ?</p> <p>Да ли постоје и друга покретна средства загађивања (нпр. кућни апарати и сл.) ?</p> <p>Потребно је ускладити термин „покретни извори загађивања” са термином „моторна возила” који се налази у даљем тексту, ако се ради о истој области</p> <p>Предлог би могао да буде: „Покретни извор загађивања је мотор са унутрашњим сагоревањем уграђен у друмско превозно средство, односно моторно возило.”</p>	<p>Делимично се прихвата коментар на члан 3. Тачка 24) дефиниција се мења и гласи:</p> <p><i>24. покретни извор загађивања је мотор са унутрашњим сагоревањем уграђен у моторно возило;</i></p> <p>У вези са коментаром које се односи на усклађивање термина „покретни извори загађивања” са термином „моторна возила” у појединим члановима Нацрта закона, исти се не прихвата из разлога што се у наведеним члановима врши усклађивање са прописима ЕУ (Директива 2009/126/ЕС о фази II сакупљања бензинских пара током пуњења моторних возила на бензинским станицама односи се само на моторна возила, Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ).</p>
--	--

<p>КОМЕНТАРИ:</p>	<p>ОДГОВОРИ:</p>
<p>Удружење „Центар за екологију и одрживи развој“</p> <p>Молимо да добијемо објашњење због чега у Предлогу за први део одредби од чл 1- чл 24 нигде нема живе, када је жива обавезна ради усаглашавања са европским законодавством?</p>	<p>Директивом 2004/107 о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху (4. ћерка директива) није прописана горња и доња граница оцењивања за живу. Такође, Директива 2004/107/ЕК у погледу</p>

<p>Мислимо да живу треба ставити у чланове Закона: Члан 7, Члан 8.</p> <p>(Директива 2004/107/ЕЗ Европског парламента и Већа од 15. децембра 2004. која се односи на арсен, кадмијум, живу, никл и полицикличне ароматичне угљоводонике у ваздуху (СЛ Л 23, 26. 1. 2005.)). Ми смо у нашим претходним коментарима указивали на то, али видимо да то није усвојено, и тражимо објашњење.</p> <p>Такође, Србија је потписала Минимата конвенцију о живи (такође представља део еколошког законодавства и саме ЕУ) још 2014., за коју је урађена и припрема за ратификацију која је била планирана још 2018. године.</p>	<p>живе не прописује оцењивање квалитета ваздуха и иста не прописује граничну или циљну вредност за живу.</p>
<p>Даље, Члан 18, став 2 каже:</p> <p>“Захтеве квалитета ваздуха чине граничне вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, критични нивои, циљне вредности и (национални) дугорочни циљеви, концентрације опасне по здравље људи и концентрације о којима се извештава јавност.” Потребно је јасно одредити на које све загађујуће материје се мисли.</p>	<p>Коментар се не прихвата јер су загађујуће материје за које су прописани захтеви квалитета ваздуха дате у подзаконском акту који регулише услове за мониторинг квалитета ваздуха и захтеве квалитета ваздуха. У случају да су исте наведене у Закону, свако увођење нових захтева квалитета ваздуха за нове загађујуће материје би захтевало измену Закона.</p>

Коментари, примедбе и сугестије на представљању дела Нацрта закона о заштити ваздуха, одржаном 20. новембра.2024. године:

дела Нацрта закона о заштити ваздуха одржано 20. новембра 2024. године, у периоду од 10 до 12 часова, у хибридном формату

Коментар	Одговор
<p>Бора Ђорђевић</p> <p>Да ли је ех-анте анализа која је поменута на почетку састанка доступна јавности?</p>	<p>Документ још увек није доступан. Ех-анте анализа ће бити доступна јавности током јавне расправе заједно са Нацртом закона о заштити ваздуха из разлога што се у Ех-анте анализи у складу са Законом о планском систему („Службени гласник РС“, број 30/2018) константно уносе промене како тече процес припрема Нацрта закона.</p>
<p>Драгана Ивановић</p> <p>Можете ли да објасните о каквом извештају инспекције је реч када се ради о мерењима посебне намене,</p>	<p>Ради се о извештају о спроведеном инспекцијском надзору. Када дође до сумње инспектор излази на терен и изврши инспекцијски надзор и на основу чињеничног стања сачињава извештај.</p>
<p>Ана Михајловић-Добранић</p> <p>члан 16- последњи став- како се доказује одговорност загађивача. Треба дефинисати критеријуме .</p> <p>члан 18 И 19 - циљну вредност - да ли она може бити изнад ГВ односно да ли се циљна вредност може мењати односно смањивати док не дође на ГВ или увек мора бити испод ГВ</p> <p>члан 31 - како се утврђују главни извори загађивања који су довели до загађења(став 2).План треба да садржи све изворе загађивања, али остаје нејасно</p>	<p>члан 16- Како критеријуми зависе од сваког појединачног случаја тешко је законом дефинисати опште критеријуме. Важан критеријум је извештај о мерењима емисије.</p> <p>члан 18 и 19- Ради се о различитим захтевима квалитета ваздуха који су дефинисани подзаконским прописом. Циљна вредност није исто што и гранична.</p> <p>члан 31 став 2. -у складу са мониторингом квалитета ваздуха и</p>

<p>на основу којих критеријума се дефинише ко је И на који начин довео у конкретном случају до прекорачења. У члану 57 избрисана обавеза за два повремена мерења, Да ли ће се мењати И Уредба која дефинише да ће повремена мерења вршити два пута годишње, односно да ли ће се мењати динамика овог мерења</p>	<p>мерењима емисије загађујућих материја у ваздух, надлежни орган јединице локалне самоуправе утврђује главне изворе загађивања на својој територији. План квалитета ваздуха је документ који садржи дугорочне мере. Ми препоручујемо да се у процес израде плана квалитета укључе сви релевантни сектори. Ако не решавамо извор загађења нећемо решити ни проблем квалитета ваздуха. Најбоља метода за писање плана јесте заједнички рад како би и оператери били укључени од почетка и како би мере биле синхронизоване.</p> <p>члан 57 – изменом подзаконских аката који регулишу област мерења емисије загађујућих материја дефинисаће се и динамика мерења у зависности од стационарног извора загађивања.</p>
<p>Драгана Ивановић</p> <p>Какво су размишљања везана за индивидуална ложишта , односно објекте у којима се налазе и котлови веће снаге него што их поедују оператери, велики извор загађења представљају управо индивидуална ложишта</p>	<p>Предмет Нацрта закона су правна лица и предузетници, индивидуална ложишта и физичка лица нису предмет овог закона.</p>
<p>Драгана Ивановић</p> <p>Постоји ли могућност проширења мреже мерних станица да све ЈЛС имају по једно место за мерење квалитета ваздуха?</p>	<p>Минималан број и распоред мерних места дефинисани су прописом који регулишу услове за мониторинг и захтеве квалитета ваздуха и усклађени су са захтевима ЕУ у овој области. Број мерних места утврђује се у оквиру зона и агломерација.</p>

<p>Драгана Ивановић</p> <p>О каквој сумњи се ради није ми јасно, уколико извештаји код оператера нису у ГВЕ, инспектор доноси решење, какав он извештај пише и коме га у општини предаје</p>	<p>Ради се о основаној сумњи да је дошло до загађења ваздуха које може нарушити здравље људи и животну средину. Основаност сумње се утврђује на основу извештаја инспектора заштите животне средине о спроведеном надзору. Предаје га надлежном органу.</p>
<p>Бора Ђорђевић</p> <p>Због чега је избрисан термин "заинтересована јавност" из закона када је она дефинисана и Законом о заштити животне средине</p>	<p>Из разлога што је термин јавност шири.</p>
<p>Александар Вукаловић</p> <p>Државни интерес је да пропише услове за мониторинг квалитета ваздуха, прати резултате и предузима мере у случају кршења закона. Али и за дозирање информација, као и амортизацију значаја актуелности информација.</p> <p>Национални интерес је да сваки грађанин има могућност да у реалном времену има увид у стање квалитета ваздуха. Свако кашњење у информисању се може прихватити само у аналитичкој и статистичкој обради, као и у потребном интерном времену уређаја који доставља податке.</p>	<p>Члан 66 нацрта закона дефинише садржај информација о квалитету ваздуха из члана 65. став 1. тачка 1) овог закона. У складу са наведеним чланом информација садржи и податке у реалном времену и ажуриране податке о концентрацијама загађујућих материја у ваздуху које су обухваћене овим законом, а нарочито сумпор диоксид, азот диоксид, суспендоване честице (PM_{2.5} и PM₁₀), приземни озон и угљен моноксид.</p> <p>Закон о заштити критичне инфраструктуре не препознаје ваздух као критичну инфраструктуру те је усклађивање са овим законом на описан начин немогуће.</p>

<p>Такође, актуелно стање Информационог система и његових делова мора бити доступно јавности у реалном времену.</p> <p>Недостатак и пропуст Нацрта је одсуство усаглашености са Законом о заштити критичне инфраструктуре (од којих је ваздух једна, а може као таква уједно бити и европска) са конкретизацијом услова, дужности и обавеза органа који се о тој заштити стара.</p> <p>Нацрт наставља вишедеценијску праксу потпуног одсуства интересорне сарадње.</p> <p>И овај Нацрт мора садржати дужности и обавезе Министарства здравља.</p>	
<p>Александар Вукаловић</p> <p>На жалост закон о заш крит инфр по иначе равноправном осталима тачком 7, обухвата Заштиту животне средине, што је овде случај</p>	<p>Закон о заштити критичне инфраструктуре не препознаје ваздух као критичну инфраструктуру те је усклађивање са овим законом на описан начин немогуће.</p>
<p>Александар Вукаловић</p> <p>Сви јавно доступни подаци из Информационог система морају бити доступни у машински читљивом формату</p>	<p>Наведено је предмет подзаконског акта који регулише садржину и начин вођења информационог система заштите животне средине, методологију, структуру, заједничке основе, категорије и нивое сакупљања података, као и о садржину информација о којима</p>

	се редовно и обавезно обавештава јавност.
<p>Урош Ракић</p> <p>Информациони систем постоји у закону, а 70% чланова није заживело.</p> <p>Дефинисати да локална мрежа мерних места/ станица за фиксна мерења мора бити синхронизована са државном мрежом те је потребно да се изгради план државне мреже, како она треба да изгледа.</p> <p>Ако се оставља да буде мерење код јединица локалне самоуправе ,па све мале локалне самоуправе због својих финансијских ограничења никада неће успоставити било какав индикативни или било какав други мониторинг. По мени је локална самоуправа дужна да врши мониторинг квал.ваздуха у обиму који је потребан, значи та ставка би требало да буде укључена у план локалне мреже.</p> <p>За члан 19. не разумем зашто је остављено шта ако буду прекорачене граничне или циљне вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху</p>	<p>Захваљујемо се на коментарима и сугестијама. Имајући у виду комплексност и велик број коментара и сугестија на Нацрт закона који сте изложили потребно је да исте доставите у форми која је објављена на званичној интернет страници Министарства јер ће се само коментари пристигли у таквој форми разматрати.</p> <p>У вези са коментаром да је у Нацрту закона на неким местима дефинисано да министар прописује, а негде министарство скрећемо пажњу да у случају када се ради о подзаконском акту, онда у закону мора да стоји „Министар прописује“. Министарство спроводи припремну делатност акта који доноси Влада.</p>

прописане чланом 18. да несмеју бити прекорачене. Шта ако се прекораче? Нигде не постоји објашњење то је пресликан члан постојећег закона

Члан 20

Ако погледамо све извештаје које спрема Агенција или Институт или Заводи за јавно здравље може лепо да се види на старни 63 последњег извештаја агенције у члану 20. треба да стоји у првом ставу, овде су прописане граничне и циљне вредности уз обавезно мерење ПМ10 и ПМ2,5 јер је до сада пракса показала да ако немамо мерења суспендованих честица ваздух у тој зони , агломерацији или граду ће бити добар.

Ко одлучује на основу података о концентрацијама, која је то концентрација у зимском периоду за посипање путева песком и сољу да се каже да то се неће узимати у обзир. Друго, како ћемо развојити податке о концентрацијама ПМ честица који током зиме делимично потичу од посипања путева.

Требало би да се стави, пошто глобално имамо проблем са ПМ честицама, доставити план или национални програм како га год називали за смањење ПМ10 и ПМ2,5 у градовима и насељеним местима. Поред зоне и агломерације потребно је да постоје градови или насељена места јер ћемо кад год ово решили имати проблем у насељеним местима или градовима. Србија има 28 градова и град Београд и требало би да сваки град има бар 1 мерну станицу, а ми у неколико градова немамо мониторинг квалитета ваздуха

За прекорачење загађење, тамо стоји ако -не ако него мора да може. Значи ако дође до прекограничног агенција директно, постоји доста чланова закона где се не зна шта ко треба да уради и пуно чланова који се могу тумачити овако или онако.

Читајући законе и уредбе, имамо пожаре да ли се предвиђа законом или неком уредбом, да ли ће то бити везано за националну лабораторију као што је некада било. Имамо два завода која су

<p>мерила па јед то временом другачије одређено. Да ли ће бити везано за националну лабораторију у оквиру агенције или некако другачије када се деси неки велики пожар, нпр у вези хемикалија, гори шума или депонија. Да ли је то предвиђено или се члан 16 може тумачити другачије мерења посебне намене. Да ли то иде под овај члан или постоји нешто што је дефинисано како ће се ту брже реаговати.</p> <p>Сматрам да је потребно да постоји нека дежурна екипа која ће по потреби узбуђивати, након радног времена од 15.30 часова, када дође до прекорачења неке концентрације загађујуће материје</p> <p>Негде је дефинисано министар прописује а негде министарство</p>	
<p>Љубица Боловић</p> <p>Појаснити зашто се жива не налази на списку загађујућих материја у погледу којих се врши оцењивање квалитета ваздуха</p>	<p>Жива није загађујућа материја у погледу којих се врши оцењивање квалитета ваздуха јер је одредба Нацрта закона усклађена са Директивом 2004/107/ЕК о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху која у погледу живе не прописује оцењивање квалитета ваздуха и иста не</p>

	прописује граничну или циљну вредност за живу.
Љубица Боловић Унапређен је део у закону учешћа јавности за краткорочне акционе планове. Зашто то није по истом принципу јер је био предлог да буду укључене у планове квалитета ваздуха	Битно је напоменути наш нацрт закона није ближе уредио област учешћа јавности приликом израде планова квалитета ваздуха јер је та област дефинисана Уредбом о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 117/21).

ТОКОМ РАНОГ ЈАВНОГ УВИДА коментари, примедбе и сугестије на део нацрта закона о заштити ваздуха, пристигли до 28. новембра:

ДРУШТВО МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА БОР

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>Нису дефинисани циљеви заштите ваздуха. У члану 2. предлога дефинисано је као се остварују циљеви заштите ваздуха али ти циљеви нису дефинисани. Потребно је посебним чланом дефинисати основни циљ заштите ваздуха.</p>	<p>Додати нови члан иза наслова “Циљеви” који би гласио: Члан 2. Циљ заштите ваздуха је очување здравља и побољшање квалитета живота грађана и заштита животне средине. Члан 2. постаје члан 3.</p>	<p>Не прихвата се. Чланом 2. је утврђено 9 циљева који су неопходни за реализацију заштите ваздуха.</p>
<p>Да би се успешно остварио циљ заштите ваздуха потребно је допунити члан 2. нацрта</p>	<p>Чл. 2. нацрта допунити новим тачкама: 10. Успостављањем сарадње свих субјеката заштите ваздуха и дефинисањем њихове одговорности, 11. Јачањем капацитета субјекта заштите ваздуха, 12. Едукацијом, укључивањем у процесе доношења одлука и мониторинга спровођења документа јавне политике свих субјеката, јавности и њихових организација</p>	<p>Не прихвата се. По тренутној номенклатури Закона субјекти заштите ваздуха нису дефинисани на начин у смислу предложених тачака. Овако дефинисани субјекти већим делом припадају јавности у смислу Закона и њихово учешће регулисано је</p>

		члановима из те области.
<p>У члану 3., тачка 35. дефинисан је појам „циљна вредност“ која се мора постићи тамо где је могуће у утврђеном року.</p> <p>Оваква дефиниција је у супротности са тачком 24. „планови квалитета ваздуха су планови којима се утврђују мере у циљу достизања граничних и/или циљних вредности, у случају да су оне прекорачене;“</p> <p>Плановима се прописују рокови у којима је потребно достићи циљну вредност а не достизање исте ако је могуће.</p>	У члану 3. тачка 35. брисати „тамо где је могуће“, текст пре и иза ових речи остаје неоромењен.	Не прихвата се дефиниција под тачком 35) је усклађена са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу
<p>Протоколом о тешким металима уз Конвенцију о прекограничном загађењу на великим удаљеностима прописана је обавеза мониторинга арсена, олова, кадмијума, никла и живе.</p> <p>У члану 6. нацрта Закона није предвиђено оцењивање квалитета ваздуха у погледу концентрације живе.</p> <p>Неопходно је уврстити и живу као загађујућу материју на основу чијих концентрација се оцењује квалитет ваздуха</p>	У чл. 6. иза речи никла додати живе.	Не прихвата се Директивом 2004/107 о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху у погледу живе не прописује оцењивање квалитета ваздуха и иста не прописује граничну или циљну вредност за живу.

<p>Из наведених разлога као критеријум за оцењивање квалитета ваздуха треба предвидети и ниво живе.</p>	<p>У чл.7., став 1. иза речи никла додати живе.</p>	<p>Не прихвата се. Директивом 2004/107 о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху није прописана горња и доња граница оцењивања за живу.</p>
<p>Мерења посебне намене треба обављати на просторима који су угрожени или могу бити угрожени у случајевима акцидентног загађања ваздуха</p>	<p>Чл. 10 допунити ставом 3.: Праћење квалитета ваздуха обавља се мерењима посебне намене на основу акта надлежног органа за послове заштите животне средине у случају акцидентног загађења на простору који је угрожен или може бити угрожен загађењем ваздуха у циљу оцене опасности по здраље грађана и животну средину и предузимање мера заштите.</p>	<p>Не прихвата се. Скрећемо пажњу да се у случајевима пожара, акцидентног загађења примењују активности дефинисане другим законима.</p>
<p>Подаци о квалитету ваздуха морају имати практичну употребу а не само да служе за израду извештаја и оцену квалитета ваздуха.</p>	<p>У чл. 17. став 3. иза речи „за израду извештаја о стању квалитета ваздуха“ додати израду планова квалитета ваздуха и мониторинг њихове</p>	<p>Не прихвата се. Слажемо се да су подаци о квалитету</p>

<p>Подаци о квалитету ваздуха су полазни основ за израду планова квалитета ваздуха.</p> <p>Члан 9 Нацрта:</p> <p>У циљу ефикасног управљања квалитетом ваздуха успоставља се јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха и одржавања базе података о квалитету ваздуха (у даљем тексту: мониторинг квалитета ваздуха).</p>	<p>реализације.</p>	<p>ваздуха полазни основ за израду планова квалитета ваздуха и у складу са наведеним планови квалитета ваздуха доносе се на основу оцене стања квалитета ваздуха што је и прописано чланом 31. нацрта Закона.</p>
<p>Учешће јавности у креирању свих врста програма и планова је обавезно на основу Закона о планском систему, а не само појединих планова.</p>	<p>У делу IV ПРОГРАМИ И ПЛАНОВИ додати део о учешћу јавности односно грађана у доношењу планова и програма заштите ваздуха, односно свих инструмената јавних политика заштите ваздуха</p>	<p>Не прихвата се. За поједина документа из овог поглаља учешће јавности је регулисано другим прописима, као што су Закон о планском систему („Службени гласник РС“, број 30/18), Уредба о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 117/21).</p>

Република Србија је донела закон о потврђивању протокола о тешким металима уз Конвенцију о прекограничном загађењу ваздуха на великим удаљеностима (Сл.гласник РС бр. 1/20212) којим се обавезала да смањи емисије тешких метала из: Постројења за сагоревање са нето топлотним уносом који прелази 50 MW, Постројења за производњу сировог гвожђа или челика (примарно или секундарно топлење, укључујући и електролучне пећи), укључујући и континуално ливење, чији капацитет прелази 2,5 тона на сат, Постројења за производњу бакра, олова и цинка из руде, концентрата или секундарних сировина путем металуршких процеса чији капацитет прелази 30 тона метала дневно за примарна постројења и 15 тона метала дневно за секундарна постројења, Постројења за производњу цементног клинкера у ротационим пећима чији производни капацитет прелази 500 тона дневно или у другим пећима чији производни капацитет прелази 50 тона дневно, итд

Због ових законских одредби Законом о заштити ваздуха потребно је предвидети ограничења националних годишњих антропогених емисија тешких метала и арсена.

Поред тога и Полазне основе, Нацрт закона о заштити ваздуха, Начело усклађивања са међународним и европским нормама

У чл. 30., став 5. иза речи амонијак (NH₃) додати арсена и тешких метала (As, Pb, Cd, Ni, Hg)

Не прихвата се. Није предмет Директиве 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ (NEC) чије одредбе су транспоноване овим чланом.

<p>Закон о заштити животне средине прописује обавезу обавештавања и укључивање јавности у прицесе доношење планова и програма.</p> <p>Неопходно је предвидети укључивање јавности у процесе доношења Плана квалитета ваздуха.</p> <p>Поред тога и Полазне основе, Нацрт закона о заштити ваздуха, Начело информисања и учешћа јавности</p>	<p>У чл. 31. иза става 5. додати нове ставове који гласе: „Нацрт краткорочног акционог плана квалитета ваздуха мора бити јавно објављен на званичној интернет страници надлежног органа ради прибављања мишљења, предлога и примедби јавности. Рок у ком јавност може доставити мишљења, предлоге и примедбе не може бити краћи од 21 дана од дана објављивања.“</p>	<p>Не прихвата се. Уредба о учешћу јавности у изради одређених планова и програма у области заштите животне средине („Службени гласник РС“, број 117/21) регулише учешће јавности у изради планова квалитета ваздуха.</p>
<p>Мониторинг спровођење планова квалитета ваздуха и постигнутих ефекта је предуслов њихове за успешну реализацију.</p> <p>Потребно је прописати ко и како прати њихову реализацију.</p>	<p>Иза чл. 32 додати нови наслов „Мониторинг планова квалитета ваздуха и нови чл. 32.а који гласи: Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да форира Мониторинг тим који прати реализацију Плана квалитета ваздуха и Краткорочног акционог плана за смањење загађења који се састоји најмање од представника: надлежног органа, оператера власника извора загађења, научно – стручних и здравствених организација, организације која спроводи мониторинг квалитета ваздуха и организација цивилног друштва.</p>	<p>Не прихвата се. Члан 31. Нацрта закона дефинише и обавезу годишњег извештавања о реализацији мера. Надлежни орган већ има обавезу да прати реализацију мера те формализација тог процеса кроз мониторинг тим не доноси квалитативну промену у овом погледу.</p>

<p>Краткорочни акциони планови се раде за заштиту здравља људи и животне средине у случајевима постојања опасности прекорачења граничних или циљаних вредности. Те мере захтевају хитну реализацију, па за разлику од мера које се предвиђају плановима квалитета ваздуха, рокови за њихову реализацију морају бити кратки и временски ограничени.</p>	<p>У члану 33. иза става 2 додати нови став који гласи: Краткорочни акциони планови доносе се на период до две године.</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено је са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу која такође не дефинише трајање краткорочног акционог плана.</p>
<p>Потребно је формирати мониторинг тим за праћење реализације краткорочних акционих планова као и и за праћење реализације Плана квалитета ваздуха</p>	<p>Додати нови чл. 34.а који гласи: Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да форира Мониторинг тим који прати реализацију Плана квалитета ваздуха који се састоји најмање од представника: надлежног органа, оператера власника извора загађења, научно – стручних и здравствених организација, организације која спроводи мониторинг квалитета</p>	<p>Не прихвата се. Члан 33. Нацрта закона дефинише и обавезу годишњег извештавања о реализацији мера. Надлежни орган већ има обавезу да прати реализацију мера те формализација тог процеса кроз</p>

	<p>ваздуха и организација цивилног друштва.</p>	<p>мониторинг тим не доноси квалитативну промену у овом погледу.</p>
<p>Поред тачкастих извора емисије оператера постоје и дифузни извори емисије као што су површински копови угља, металних и нематалних минералних сировина, путеви за транспорт у индустријским/рударским круговима, траке и пресипна места материјала, локације претовара, утовара и одлагања материјала, одлагалишта прашкастих сировина и депоније одпада (рударска раскривка, слабо минерализован руда, пепео, котловска шљака, флотацијска јаловишта исл.) и други линијски и површински извори.</p>	<p>У чл. 37., став 1., иза речи тачкастих додати „и дифузних“ даље остаје предложени текст итвора.... У ставу 3. истог члана иза речи тачкасти додати „и дифузних“...</p>	<p>Коментар није предмет Нацрта закона. Наведене емисије се дешавају услед непредузимања мера и активности прописаних другим прописима у зависности од врсте објеката.</p>
<p>Планови оператера за смањење емисије морају да сагледају постојеће стање, дају податке о тачкастим и дифузним изворима емисије, емисијама са сваког извора и укупан биланс емисије, дисперзију загађујућих материја са извора, циљеве и мере и технолошко – техничка решења за смањење емисије, индикаторе који показују ефикасност преузетих мера, рокове за реализацију мера, процену трошкова за реализацију плана, методологију праћења реализације плана, обавезу извештавања и документа и пројекте који чине полазну основу за реализацију плана.</p>	<p>У чл. 37., став 3., иза тачк1., додати тачке: 1.а. податке о тачкастим и дифузним изворима емисије, 1.б. податке о емисијама са сваког тачкастог и дифузног извора емисије и укупан биланс емисије из постројења/активности оператера, 1.в. прорачун дисперзије загађења, 2.а. циљеве мера и технолошко техничких решења, 2.б. индикаторе за праћење ефеката сваке мере и технолошко – техничког решења, 2.в. методологију праћења</p>	<p>Делимично се прихвата. Коментар који се односи на тачку 4) се прихвата и тачка 4) се брише. Остале тачке из коментара се не прихватају јер би дошло до превеликог оптерећење за оператере, а у неким</p>

	<p>реализације циљева, мера и примене технолошко - техничких решења, 7.a. садржај извештаја и периоде и рокове извештавања надлежних органа и јавности, 7.б. обавезе према локалним инспекцијама заштите животне средине Брисати тачку 4.</p>	<p>случајевима и до поновљања обавеза које су већ регилисане.</p> <p>Коментари који се односе на садржај плана оператера у погледу дифузних извора нису предмет Нацрта закона јер се наведене емисије дешавају услед непредузимања мера и активности прописаних другим прописима у зависности од врсте објеката.</p>
<p>Планови оператера морају бити јавни документ а обавеза оператера и надлежног органа који је наложио израду плана да га учине доступним јавности.</p> <p>Полазне основе, Нацрт закона о заштити ваздуха, Начело информисања и учешћа јавности</p>	<p>Додати нови члан 37. а. Иза члана 37. који гласи: Оператер је обавезан да План за смањење емисије објави на свом званичном сајту. Обавеза надлежног органа који је наложио израду Плана да га учини јавним на исти начин као и План квалитета ваздуха и Краткорочни акциони план смањења загађења.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Планови оператера садрже аспекте финансијског пословања те не могу бити јавни документ.</p>

Поред тачкастих извора емисије значајни су и дифузни (линијски и површински) извори емисије загађујућих материја. Ти извори су доминатни за загађење у појединим локаним заједницама. Неопходно је прописати мере за спречавање и смањење загађења са њих.

У чл. 38., у ставу 1., иза тачке 1., додати тачку 1.а. која ће гласити:

„Прописивање обавезе и методологије праћења дифузних емисија и прорачуна дисперзије загађујућих материја.“

У тачки 3. истог става иза речи амонијака (NH₃) ставити зарез и додати **тешких метала** даљи текст остаје исти.

Иза тачке 6. истог става додати нове тачке:

6.а. јачање капацитета локалних заједница за управљање квалтетом ваздуха,

6.б. информисање, едукација јавности и укључивање јавности у процесу доношења одлука и мониторинга примене документа јавне политике.

Не прихвата се.

Коментар на тачку 1) није предмет Нацрта закона. Наведене емисије се дешавају услед непредузимања мера и активности прописаних другим прописима у зависности од врсте објеката.

Коментар на тачку 3) .

Није предмет Директиве 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ (NEC) чије одредбе су транспоноване овим чланом.

Коментар на тачку 6.а и 6.б се не прихвата. По тренутној номенклатури Закона

		<p>субјекти заштите ваздуха нису дефинисани на начин у смислу предложених тачака. Овако дефинисани субјекти већим делом припадају јавности у смислу Закона и њихово учешће регулисано је члановима из те области.</p>
<p>Концентрације арсен и тешких метали су изузетно високе у појединим агломерацијама. Република Србија је ратификовала Протокол о тешким металима уз Конвенцију о прекограничном загађењу на великим удаљеностима и обавезала се да ће предузети мере за њихово смањивање</p> <p>Поред тога и Полазне основе, Нацрт закона о заштити ваздуха, Начело усклађивања са међународним и европским нормама</p>	<p>У чл. 46. став 1., иза речи амонијака (NH₃) ставити зарез и додати тешких метала даљи текст остаје исти.</p>	<p>Не прихвата се. Није предмет Директиве 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ (NEC) чије одредбе су транспоноване овим чланом.</p>
<p>У члану 2. О циљевима заштите ваздуха посебно се наглашава заштита здравља:</p>	<p>Поред одељка 6. Праћење утицаја загађења ваздуха на екосистеме, потребно је додати и</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено са</p>

<p>Заштита ваздуха остварује се:</p> <p>1) дефинисањем и утврђивањем захтева квалитета ваздуха како би се спречило или умањило штетно дејство на <u>људско здравље</u> и/или животну средину;</p> <p>3) очувањем и побољшањем квалитета ваздуха кроз утврђивање и остваривање мера како би се спречиле или смањиле штетне последице по <u>здравље људи</u> и/или животну средину;</p>	<p>посебан одељак: Праћење утицаја загађења ваздуха на здравље</p>	<p>Директивом 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ (NEC) чије одредбе су транспоноване овим чланом.</p>
<p>Неопходно је прописати обавезе мере превенције и санације дифузних извора.</p>	<p>У чл. 54., додати нови став 3. иза става 2., који гласи: „Дифузни извори емисије мора да се пројектују, граде, користе, одржавају и рекултивишу применом најбољих расположивих техника тако да не долази подизања прашине или подижу ветрозаштитни појасеви и санитарне зоне у циљу смањења њиховог утицаја на квалитет ваздуха.“</p> <p>У чл. 57. у ставу 1., тачка 1., иза речи тачкастом додат „и дифузном“ даљи текст остаје исти</p>	<p>Не прихвата се. Коментар није предмет Нацрта закона. Наведене емисије се дешавају услед непредузимања мера и активности прописаних другим прописима у зависности од врсте објеката.</p>
<p>Обавеза оператера није само да обавештава надлежне органе већ и јавност.</p> <p>Полазне основе, Нацрт закона о заштити</p>	<p>У чл. 57., став 1., додати тачку 10. која ће гласити: „Оператер ће, на свом званичном сајту, учинити доступним резултате</p>	<p>Размотриће се.</p>

<p>ваздуха, Начело информисања и учешћа јавности</p>	<p>монитоиронга са тачкастих извора, у реалном времену, прорачуне и мониторинг емисије дифузних емисија као и евиденције из тачке 7., овог члана.</p>	
<p>Информисање и едукација јавности је веома значајно за заштиту здравља становника и животну средину као и за њихово учешће у процесима доношења одлука.</p> <p>Република Србија је ратфиковала Архуску конвенцију и донела закон о томе и тако се обавезала о правременом и објективном информисању јавности, едукацији и раном укључивању јавности у процесе доношења одлука.</p> <p>Поред тога и Полазне основе, Нацрт закона о заштити ваздуха, Начело усклађивања са међународним и европским нормама и Начело информисања и учешћа јавности</p>	<p>Наслов испред члана 65- допунити тако да гласи „Информисање, едукација и укључвање јавности у процесе доношења одлука“</p> <p>У чл. 65. став 1. додати тачке:</p> <p>4. Утицају загађеног ваздуха на здравље и животну средину,</p> <p>5. Могућностима учешћа и омогућити им рано учешће у процесима доношења планова квалитета ваздуха,</p> <p>6. Укључити јавност у радна тела за праћење/мониторингу реализације планова квалитета ваздуха,</p> <p>7. Информисати јавност о реализацији планова квалитета ваздуха и на свом званичном сајту објавити годишње извештаје</p> <p>У члану 66., став 1., тачки 2., иза речи никла ставити зарез и додати „живе“, даљи текст остаје исти</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Наведени чланови се односе на информације о квалитету ваздуха.</p> <p>Укључивање јавности је регулисано другим члановима Нацрта закона.</p> <p>Директива 2004/107/ЕК у погледу живе не прописује оцењивање квалитета ваздуха и иста не прописује граничну или циљну вредност за живу.</p>

БЕОГРАДСКА ОТВОРЕНА ШКОЛА

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>Због чега у члану Нацрта закона не постоји термин „заинтересована јавност“ и на који начин ће се то одразити на правни статус ОЦД које имају интерес да учествују у процесима који се тичу заштите ваздуха?</p>	<p>У Нацрт закона уврстити и појам „заинтересоване јавности“</p>	<p>Јавност је шири термин од заинтересоване јавности те свакако обухвата исту. Закон ни раније није правио разлику између та два појма већ је њихово наизменично појављивање у тексту било последица преузимања норми из различитих текстова. Статус ОЦД на тај начин неће бити промењен.</p>

Генерални коментар на члан 15 је да одредбе о успостављању локалне мреже морају да „поправе“ стање на терену где у великом броју локалних самоуправа нема довољно информација о квалитету ваздуха доступних грађанима, подаци су непотпуни, не објављују се благовремено и самим тим су практично бескорисни јавности, а имали смо и случај да мерне странице не покривају територију локалне самоуправе на којој живи већи део становништва те самоуправе. Да би информисање о квалитету ваздуха остварило своју сврху оно мора бити и „ближе“ грађанима тј. да приказује стање њихове непосредне животне средине што се може постићи успостављањем и побољшањем постојећих локалних мрежа.

У складу са претходним коментаром, потребно је ревидирати део текста који наводи да надлежни органи АП и ЈЛС постављају допунска мерна места у складу са потребама и могућностима, како би били обавезни да спроведу мониторинг свих релевантних загађујућих материја.

Не прихвата се.

Локална мрежа представља супсидијарни вид мерења и није намењена да буде основни извор информација о квалитету ваздуха. Ова функција припада државној мрежи. Државна мрежа се састоји од мерних места која покривају целу територију РС те је тако могуће добити и информације од локалног значаја из државне мреже чиме се омогућава приступ овим информацијама како јавности тако и заинтересованим организацијама. Јединствена свеобухватна регулатива за све локалне самоуправе, која би инсистирала на истим стандардима као у случају државне мреже, била би ресурсно неспроводива и довела би у пракси до смањења квалитета података и умањења ефикасности спровођења Закона. Овакво решење би диспропорционално погодило оне слабије развијене локалне самоуправе, које немају потребу за повећаним степеном

		<p>мониторинга, а које су посебно осетљиве на повећање буџетских издатака.</p>
--	--	--

<p>У члану 16 потребно је избрисати термин „основана сумња“. Пре свега сматрамо да је термин „основана сумња“ неадекватан за овај закон јер проистиче из кривичног законодавства и имплицира да је пре доношења одлуке о мерењима потребно спровести посебан поступак утврђивања чињеница које би ту сумњу оправдале, за шта у таквим ситуацијама нема времена.</p> <p>Поред тога, сматрамо рок од 5 дана за доношење одлуке о мерењима посебне намене неадекватно дугим, будући да је реч о ситуацијама у којима је потребно хитно реаговати и пре свега благовремено обавестити јавност о стању квалитета ваздуха.</p> <p>Сматрамо да је примереније било да нпр. инспектор упуту обавештење надлежном органу јер је такав начин комуникације у хитним стварима већ предвиђен и Законом о општем управном поступку (чл. 66) и Законом о инспекцијском надзору. Надлежном органу би требало оставити веома кратак рок (нпр. 24 сата) да одлуку о наменским мерењима донесе имајући у виду хитност ситуације.</p>	<p>У случајевима када постоји сумња да је дошло до загађења ваздуха које може озбиљно нарушити здравље људи и/или животну средину надлежни инспекцијски орган за заштиту животне средине упућује захтев Министарству, односно надлежном органу аутономне покрајине и надлежном органу јединице локалне самоуправе за обављање мерења посебне намене.</p> <p>Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе одмах након пријема захтева из става 1. овог члана доноси одлуку о мерењима посебне намене која садржи начин и рокове мерења, као и врсту загађујућих материја које је потребно мерити.</p>	<p>Термин „основана сумња“ није преузет из кривичног права те су овакве интерпретације методолошки непримерене.</p> <p>Наведени коментари се делимично прихватају и члан 16. мења се и гласи:</p> <p>„Мерења посебне намене обављају се у случајевима када постоји основана сумња да је дошло до загађења ваздуха које може нарушити здравље људи и животну средину.</p> <p>На основу извештаја инспектора, надлежни орган јединице локалне самоуправе утврђује оправданост основане сумње из става 1. овог члана и у року од пет радних дана доноси одлуку о мерењима посебне намене, која садржи начин и рокове мерења, као и врсту загађујућих материја које је потребно мерити.</p> <p>Мерења посебне намене надлежни орган јединице локалне самоуправе спроводи у складу са донетим актом и</p>
---	---	--

обавља преко овлашћеног правног лица.

Трошкове поступка сноси надлежни орган јединице локалне самоуправе који је донео одлуку из става 2. овог члана, а када се докаже одговорност загађивача за загађење, трошкове настале мерењем посебне намене загађивач дужан је да уплати на рачун буџета јединице локалне самоуправе.“

Скрећемо пажњу да се у случајевима пожара, акцидената примењују активности дефинисане другим законима.

<p>Чланови који се односе на Програм заштите ваздуха и пратећи Акциони план (чланови 26-29) не дефинишу период за који се Програм и Акциони план доносе. Према важећем Закону о планском систему, програми као документи јавних политика доносе се на период од три године. Са друге стране, важећи Програм заштите ваздуха у Србији донет је за период од осам година. И у неким другим секторима, попут управљања отпадом, донети су програми дужег трајања. Поред тога, не постоји ни дефинисан рок у ком периоду се доноси извештај којим се оцењује успешност спровођења Програма.</p>	<p>Потребно је разјаснити колико важи Програм заштите ваздуха и акциони план, али узевши у обзир комплексност материје, Програм не би требало да покрива период краћи од седам година. Рок за достављање извештаја о спровођењу Програма и Акционог плана не би смео да буде дужи од 6 месеци.</p>	<p>Не прихвата се. Наведена питања су регулисана Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>
---	--	--

Члан 31. став 4. Нацрта садржи непрецизну формулацију из које се не може закључити када надлежни орган није у обавези да донесе ПКВ. У првом случају то је загађење из природних извора (чл. 23), у другом случају то је прекорачење због посипања путева песком и сољу (чл. 24) а онда се наводи и “у случају да се прекорачења могу приписати и другим изворима суспендованих честица ПМ10”. Није јасно на које се “друге изворе” мисли и због чега у тим случајевима не треба доносити ПКВ.

Наведени члан је коригован у складу са коментаром члана радне групе за израду Нацрта закона о заштити ваздуха

Став 4. мења се и гласи:

„Изузетно од става 1. овог члана, надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, није у обавези да донесе План квалитета ваздуха у случајевима прекорачења из члана 23. став 2. овог закона као и члана 24. став 2. овог закона.

Не доводећи у питање став 3. овог члана у случају да се прекорачења могу приписати другим изворима суспендованих честица PM_{10} који нису последица посипања путева песком и сољу у зимском периоду, морају се донети планови квалитета ваздуха.“

<p>Апропо члана 31 став 7, сматрамо да је рок од 18 месеци за достављање Нацрта Плана квалитета ваздуха на сагласност Министарству неоправдано дуг рок. Додатно, овде је реч тек о првом року, за достављање Нацрта на сагласност, што значи да се моменат усвајања и почетка спровођења Плана додатно пролонгира.</p>	<p>У циљу правовременог реаговања и конципирања мера усмерених ка смањењу загађења ваздуха и очувању здравља становништва, неопходно да се овај рок скрати на период од 6 од 12 месеци.</p>	<p>Не прихвата се. Узимајући у обзир да је за израду плана потребно обезбедити средства у буџету, спровести поступак јавне набавке и спровести учешће јавности у складу са Уредбом, као и да су рокови везани за завршетак календарске године, а не за датум утврђивања категорија квалитета ваздуха, потребно је да се пропише реалан рок.</p> <p>Такође Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ), даје рок од две године.</p>
--	---	--

<p>Везано за члан 31 став 9 (доступност информација), у циљу усклађивања са одредбама које регулишу доступност ПКВ и КАП треба искористити исту формулацију као и у чл. 35 Нацрта која се односи на доступност Краткорочних акционих планова.</p>	<p>Алтернативно, у делу који регулише Планове квалитета ваздуха треба додати нови став који би могао да гласи исто као и чл. 35 Нацрта „Планови квалитета ваздуха, њихов садржај и информације о њиховом спровођењу, морају бити доступни јавности и заинтересованим организацијама, као што су организације које се баве заштитом животне средине, организације које заступају интересе осетљивих група становништва, здравственим организацијама и удружењима привредника путем објављивања на званичној интернет страници надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе.“</p>	<p>Наведени члан је коригован у складу са коментаром члана радне групе за израду Нацрта закона о заштити ваздуха.</p> <p>У члану 31. додат је нов став који гласи:</p> <p>„Планови квалитета ваздуха, њихов садржај и информације о њиховом спровођењу у форми годишњег извештаја јавни су и објављују се на званичној интернет страници надлежног органа аутономне покрајине и надлежног органа јединице локалне самоуправе.“</p>
---	--	--

<p>Члан 33: Не постоји предвиђен рок за усвајање Краткорочног акционог плана. Предлог Београдске отворене школе је да се овај рок дефинише као рок од 6 месеци од тренутка када је испуњен један од услова за доношење Краткорочног акционог плана, односно најкасније 6 месеци од утврђивања опасности дефинисаних ставовима 1 И 2 у овом члану.</p>	<p>Предлог Београдске отворене школе је да се овај рок дефинише као рок од 6 месеци од тренутка када је испуњен један од услова за доношење Краткорочног акционог плана, односно најкасније 6 месеци од утврђивања опасности дефинисаних ставовима 1 и 2 у овом члану.</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено је са Директивом 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу која такође не дефинише рок за доношење краткорочног акционог плана.</p>
---	--	---

<p>Везано за члан 34, сматрамо да предвиђање делотворних мера, а поготово мера који се тичу осетљивих група становништва не сме бити остављено вољи доносиоца краткорочних планова и мора се стриктније прописати.</p>	<p>Предлог текста гласи: Краткорочним акционим планом квалитета ваздуха из става 1. овог члана морају се, у зависности од сваког појединачног случаја, предвидети делотворне мере за контролу активности које доприносе настанку опасности од прекорачења одговарајућих концентрација опасних по здравље људи или граничних и/или циљних вредности и, по потреби, привремено зауставити наведене активности.</p> <p>Краткорочним акционим плановима морају се предвидети мере у вези са саобраћајем моторних возила, у складу са посебним законом, радовима на изградњи, , радом индустријских постројења, употребом производа који садрже загађујуће материје и грејањем домаћинства, као и специфичне активности намењене заштити осетљивих група становништва, нарочито деце.</p>	<p>Не прихвата се. Усклађено је са чланом 23. Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ).</p>
--	--	--

HBIS GROUP SERBIA IRON & STEEL D.O.O.

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>Члан 16 - последњи став – како се доказује одговорност загађивача?</p> <p>Додати још један став у коме би требало прописати конкретне, децидне, критеријуме на основу којих се утврђује одговорност.</p>	<p>- Одговорност загађивача се доказује увидом у извештаје овлашћених лабораторија које мере емисије загађујућих материја на локацији оператера као и увидом у извештаје о извршеном континуалном мерењу у датом тренутку, које оператер врши.</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Нацртом закона прописане су и обавезе оператера, као и овлашћења инспектора.</p>

НИС АД НОВИ САД

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>У члану 29. Предлога Нацрта закона потребно је предложити динамику подношења извештаја.</p>		<p>Не прихвата се. Регулисано је Законом о планском систему ("Службени гласник РС", број 30/2018.)</p>
<p>Члан 40. став 1. Предлога Нацрта закона којим је прописано да Влада прописује граничне вредности емисије загађујућих материја за постројења за сагоревање, имајући у виду врсту, капацитет, старост, планирани радни век и гориво које се у њему користи...</p>	<p>У Предлогу Нацрта закона о заштити ваздуха као и у подзаконским акатима новог закона, потребно је јасније дефинисати питања везана за мала и средња постројења за сагоревање. Сматрамо да је потребно јасно дефинисати да мале котларнице које се користе за грејање мањих пословних простора, а које имају топлотну снагу далеко мању од 1MW th, и које у већини случајева користе гасовита горива, треба да спадају у мала постројења за сагоревање. У важећој Уредби о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање наведено није јасно дефинисано, јер се горња топлотна снага од 1MW th односи на постројења која користе течно или гасовито гориво за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, а не само топлотне. Ако је граница топлотна снага, нејасно је због чега би котлови са снагом испод наведене вредности спадали у средња постројења за сагоревање.</p>	<p>Наведена питања ће бити регулисана подзаконским актима.</p>

<p>Члан 40 став 2. Предлога Нацрта закона у којем је наведено да Влада прописује и начин и поступак уписа у регистар средњих постројења за сагоревање и гасних турбина као део Националног регистра извора загађивања који води Агенција.</p>	<p>У складу са претходним коментаром, потребно ускладити/донети нова подзаконска акта и прецизно дефинисати која постројења спадају у средња постројења за сагоревање, а након тога дефинисати поступак уписа у регистар НРИЗ.</p>	<p>Наведена питања ће бити регулисана подзаконским актима.</p>
--	--	--

OFFICE| RES SERBIA

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>Предлаже се допуна члана:</p> <p>Члан 65.</p> <p>Надлежни орган дужан је да информише јавност, друге органе, као и релевантне организације бесплатно путем званичне интернет странице, <u>медијских сервиса са националном фреквенцијом, као и јавних медијских сервиса који су у обавези да редовно извештавају о:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) квалитету ваздуха; 2) годишњем извештају о стању квалитета ваздуха; 3) плановима квалитета ваздуха донетим у складу са чланом 31. Закона 	<p>- Информација о квалитету ваздуха је потребно да буде доступна свим грађанима/кама Србије. Старије популације и слабије образовни грађани/ке нису склони читању и разумевању стручних извештаја. Део популације Републике Србије нема приступ интернету и компјутерима. Самим информисањем грађана/ки на ТВ и радију повећава информисаност свих.</p>	<p>Не прихвата се. У случајевима када је информисаност грађана од непосредног значаја за њихово здравље (концентрације опасне по здравље људи), Закон препознаје информисање преко шире доступних медијума као што су радио и телевизија.</p>

СТАЛНА КОНФЕРЕНЦИЈА ГРАДОВА И ОПШТИНА (СКГО)

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>1. Члан 31. Предлогом нацрта Закона о заштити ваздуха прописано је када су ЈЛС дужне да израде План квалитета ваздуха.</p> <p>2. Предлог Закона не препознаје индивидуална ложишта физичких лица.</p> <p>3. Правилници о методологији за израду и садржају планова квалитета ваздуха и Краткорочних акционих планова су застарели и нису усаглашени са Законом о планском систему, нити су прилагођени реалном стању у локалним самоуправама.</p>	<p>1. Додати : Такође, све локалне самоуправе у којима постоји опасност да нивои загађујућих материја у ваздуху прекораче граничне вредности за једну или више концентрација загађујућих материја, дужне су да израде краткорочне планове квалитета ваздуха.</p> <p>2. Закон је углавном усмерен на индустријске изворе емисије и не препознаје индивидуална ложишта физичких лица као значајне изворе загађења, иако је пракса показала да они представљају један од главних узрока загађења ваздуха у Републици Србији. С тим у вези, потребно је ревидирати Нацрт закона о заштити ваздуха како би се адекватно обухватили и регулисали утицаји индивидуалних ложишта.</p> <p>3. Потребно је ревидирати и ускладити Правилнике о методологији за израду и садржају планова квалитета ваздуха и краткорочних акционих планова, како би били усклађени са Законом о заштити ваздуха, као и са Законом о планском систему, након усвајања Закона о заштити ваздуха.</p>	<p>1. Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2008/50 Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ)</p> <p>2. Предмет Нацрта закона су правна лица и предузетници, индивидуална ложишта и физичка лица нису предмет овог закона.</p> <p>3. Не прихвата се. Примедба није релевантна за Нацрт закона, већ се односи на подзконска акта која регулишу ову област.</p>

--	--	--

UNICEF Србија

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>I Основне одредбе – Циљеви (Члан 2)</p> <p>Поставка циљева новог Закона о заштити ваздуха је свеобухватна и садржи кључне аспекте заштите ваздуха, укључујући превенцију штетних утицаја на људско здравље и животну средину, као и имплементацију механизма који омогућавају одрживо управљање квалитетом ваздуха.</p> <p>Циљеви су добро постављени јер покривају различите димензије проблема, укључујући смањење штетних емисија, праћење квалитета ваздуха, међународну сарадњу, као и обавезе према међународним уговорима.</p> <p>Поставка циљева би могла бити додатно унапређена уколико би се у оквиру циља 3 – <i>„Заштита ваздуха остварује се: очувањем и побољшањем квалитета ваздуха кроз утврђивање и остваривање мера како би се спречиле или смањиле штетне последице по здравље људи и/или животну средину“</i> – додатно нагласила рањивост деце и других осетљивих категорија становништва, с обзиром на њихову већу, специфичну и научно потврђену осетљивост на утицаје загађења ваздуха.</p>		<p>Не прихвата се. Циљ Нацрта закона је заштита здравља људи и/или животне средине. Мере које се односе на заштиту посебно осетљивих група и деце су посебно издвојена у члану 34. став 3. који се односи на мере које се краткорочно предузимају у циљу смањења ризика или трајања таквог прекорачења.</p> <p>Остале мере и циљеви релевантни су за укупну популацију јер Закон тежи</p>

<p>Тако формулисани циљ омогућио би прецизније планирање и спровођење мера које узимају у обзир специфичне потребе ових група, чиме би се унапредило остваривање њихових најбољих интереса.</p> <p>Такође, у оквиру циљева, могло би се упутити на потребу за интегрисаним приступом који укључује све релевантне секторе и актере, од јавних институција до приватног сектора и локалних заједница, како би се осигурао системски одговор на изазове загађења ваздуха.</p> <p><i>Препоручујемо да се у формулацији циља 7 – „Заштита ваздуха остварује се: обезбеђивањем доступности информација о квалитету ваздуха“ – дода израз „без накнаде“, како би се јасно нагласило да је приступ информацијама о квалитету ваздуха бесплатан. Ова измена би била у складу са принципима Архуске конвенције, која гарантује право грађана на слободан и бесплатан приступ информацијама о животној средини, чиме се обезбеђује већа транспарентност и подстиче активно укључивање јавности у заштиту животне средине.</i></p> <p>I Основне одредбе – Значење израза (Члан 3)</p> <p>Препоручујемо да се приликом формулације значења израза (у члановима 6, 7, 12, 17 и 35), који се односе на границе и концентрације за загађујуће материје у ваздуху са утицајем на јавно здравље, узме у обзир да су деца, због својих физиолошких карактеристика и понашања, далеко осетљивија на загађење ваздуха од опште популације.</p> <p>Сходно томе, граничне вредности, граничне вредности емисије, концентрације опасне по здравље и циљне вредности треба поставити у односу на најосетљивије чланове друштва, укључујући децу, како би се заштитиле њихове специфичне потребе и здравље. То значи да би ове вредности требало да буду засноване на научним сазнањима која узимају у обзир ниже прагове за осетљиве групе, посебно децу, и краће периоде изложености, са циљем да се превентивно делује на смањење ризика од штетних последица по здравље.</p> <p>Такође, треба уважити да се ове границе постављају с намером да се заштите најрањивији, чиме би се омогућила њихова боља заштита у оквиру општих мера заштите ваздуха.</p>		<p>остваривању највиших општих критеријума.</p> <p>Не прихвата се. Да ли информација има накнаду или не регулисано је другим прописима.</p> <p>I Основне одредбе – Значење израза (Члан 3)</p> <p>Не прихвата се. Наведене дефиниције су усклађене са прописима ЕУ.</p>
--	--	--

I Основне одредбе – Овлашћења и дужности у заштити и унапређењу квалитета ваздуха (Члан 4)

Препоручујемо да се у формулацији обавеза привредних друштава, других правних лица и предузетника који утичу на квалитет ваздуха прошири одговорност у погледу транспарентности и доступности информација јавности. Наиме, осим техничких и оперативних мера усмерених на спречавање или смањење емисија у ваздух, као и праћења утицаја на квалитет ваздуха, било би корисно да се обавезно обезбеди јавни приступ информацијама о мерама заштите ваздуха, резултатима мониторинга и износима трошкова заштите ваздуха. Овај корак би омогућио већу одговорност према заједници, олакшао праћење и вредновање учинка предузетника на заштиту животне средине, као и омогућио грађанима и организацијама учешће у процесима доношења одлука које утичу на квалитет ваздуха.

II Контрола квалитета ваздуха - Одређивање и класификација зона и агломерација (Члан 5)

Препоручујемо да се у ставу четири овог члана јасније дефинише рок за преиспитивање класификације зона и агломерација у ситуацијама када дође до промена у активностима значајним за повећање концентрација загађујућих материја. Тренутна формулација оставља рок неодређеним, што може отежати правовремено и ефикасно реаговање на промене које утичу на квалитет ваздуха.

II Контрола квалитета ваздуха - Загађујуће материје у погледу којих се врши оцењивање квалитета ваздуха (Члан 6)

Постојеће одредбе нацрта Закона, које дефинишу обавезно оцењивање квалитета ваздуха за кључне загађујуће материје, представљају темељну меру за заштиту здравља људи и животне средине. Ипак, сматрамо да је потребно проширити листу загађујућих материја које се прате како би се укључиле и оне са највећим утицајем на здравље, попут ПМ1 честица, које због своје ситне фракције продиру дубље у организам.

Такође, предлажемо да Закон предвиди обавезно мерење **диоксида и фурана** у случајевима отворених депонијских пожара, као и оних који настају унутар масе отпада,

I Основне одредбе – Овлашћења и дужности у заштити и унапређењу квалитета ваздуха (Члан 4)

Не прихвата се. Кроз Нацрт закона су регулисане и наведе теме.

II Контрола квалитета ваздуха - Одређивање и класификација зона и агломерација (Члан 5)

Не прихвата се. Усклађено са Директивама ЕУ. Члан 5. став 3. и 4. дефинишу рок.

II Контрола квалитета ваздуха - Загађујуће материје у погледу којих се врши оцењивање квалитета ваздуха (Члан 6)

Не прихвата се. Члан 6. Нацрта закона даје могућност да се мере и друге загађујуће материје.

с обзиром на њихову изузетну токсичност. Ове супстанце представљају озбиљну претњу по јавно здравље и животну средину, те је њихово праћење од кључног значаја у угроженим зонама.

II Контрола квалитета ваздуха - Критеријуми за оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама (Члан 7)

Предлажемо да се прецизира одредба из става 1. овог члана како би се избегле нејасноће у формулацији. Потребно је јасно дефинисати начин на који се иницијално утврђује да су нивои загађујућих материја премашили горњу границу оцењивања у одсуству фиксних мерења. Ове иницијалне процене могу се заснивати на индикативним мерењима или техникама моделовања које спроводе локалне власти, уз обавезно одобрење и верификацију од стране надлежних органа. Оваква измена би осигурала доследну примену прописа и уједначеност методологије процене квалитета ваздуха.

Предлажемо да се у *ставу 2* овог члана додатно прецизира које технике су дозвољене за процену квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама у којима је ниво загађујућих материја испод горње границе оцењивања из *става 1*. Потребно је јасно дефинисати да ли су индикативне методе еквивалентне савезним референтним методама и да ли се у моделовању користе урбани модели ваздушних сливова попут *BENmap*, *AiRQ+* или неки други. Такво појашњење би омогућило јаснију примену методологије и обезбедило доследност у оцени квалитета ваздуха у различитим регионима.

II Контрола квалитета ваздуха - Критеријуми за оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама (Члан 8)

Предлажемо да се формулација члана прошири и прецизира како би се мерење квалитета ваздуха вршило у складу са релевантним националним и/или међународним стандардима, чиме би се обезбедила тачност и доследност мерења.

Предлог нове формулације члана: „Системом мониторинга квалитета ваздуха успоставља се државна и локална мрежа мерних места за фиксна и индикативна

Скрећемо пажњу да се у случајевима пожара, акцидентата примењују активности дефинисане другим законима.

II Контрола квалитета ваздуха - Критеријуми за оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама (Члан 7)

Не прихвата се. Наведена област се ближе уређује подзаконским актима који уређују област мониторинга квалитета ваздуха.

Не прихвата се коментар на став 2. Наведена област се ближе уређује подзаконским актима.

II Контрола квалитета ваздуха - Критеријуми за оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама (Члан 8)

Не прихвата се. Наведена област се ближе уређује

мерења, која се морају вршити у складу са релевантним националним и/или међународним стандардима ради заштите јавног здравља и животне средине.“

Такође препоручујемо да у оквиру овог члана би требало додати одредбу о редовној евалуацији и унапређењу система мониторинга квалитета ваздуха, јер то осигурава да систем остане ефикасан и прилагођен новим изазовима у заштити животне средине. Редовно праћење и унапређивање система омогућавају идентификацију потенцијалних слабости и побољшање методологије мерења, што доприноси прецизнијим и поузданијим подацима о квалитету ваздуха.

Предлог формулације додатне одредбе: *„Систем мониторинга подлеже редовној евалуацији и унапређењу ради осигуравања његове ефикасности.“*

II Контрола квалитета ваздуха - Критеријуми за оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама (Члан 12)

Препоручујемо да се прецизирају ставови овог члана у вези са праћењем квалитета ваздуха, како би се јасно дефинисали извори загађења који утичу на квалитет ваздуха, као и сврха праћења алергенског полена. Ове измене ће допринети бољој заштити здравља и животне средине, као и побољшаној информисаности јавности о ризицима који се односе на загађење и алергијске реакције.

Препоручене формулације ставова 2 и 3:

- 2. Праћење квалитета ваздуха у подручјима под утицајем специфичних извора загађења, укључујући индустријске изворе, енергетске објекте, као и покретне изворе попут друмског, железничког, рејчног и ваздушног саобраћаја.*
- 3. Праћење алергенског полена, у циљу информисања јавности и спровођења превентивних мера заштите здравља осетљивих група становништва.*

подзаконским актима који уређују област мониторинга квалитета ваздуха и није предмет Нацрта закона.

II Контрола квалитета ваздуха - Критеријуми за оцењивање квалитета ваздуха у зонама и агломерацијама (Члан 12)

Не прихвата се, наведени предлог сужава изворе загађивања.

II Контрола квалитета ваздуха - Надлежност над државном мрежом (Члан 13)

Не прихвата се. Наведена област се ближе уређује подзаконским актима који уређују област мониторинга квалитета ваздуха.

II Контрола квалитета ваздуха - Надлежност над државном мрежом (Члан 13)

Препоручује се да се у оквиру члана 13 дода формулација која се односи на поштовање стандардизованих метода и процедура за извештавање и објављивање података:

Министарство обавља координацију активности државне мреже и сарађује са другим органима државне управе који на основу посебних прописа учествују у праћењу квалитета ваздуха, посебно са органима надлежним за заштиту здравља људи, заштиту природе, праћење метеоролошких услова и друго, као и са органима аутономне покрајине и јединицама локалне самоуправе *уз поштовање стандардизованих метода и процедура за извештавање и објављивање података.*“

Ова измена би омогућила већи ниво стандардизације и транспарентности у начину на који се подаци о квалитету ваздуха извештавају и објављују. Стандардизоване методе осигуравају доследност и квалитет у прикупљању, обради и презентацији података, што је од кључног значаја за правилно тумачење и употребу података. Такође, поштовање међународних стандарда и процедура доприноси поузданости и употребљивости података, што је посебно важно за истраживаче, доносиоце одлука и широку јавност. На овај начин, подаци постају доступни на начин који омогућава њихову употребу у различитим контекстима и гарантује њихову валидност.

Препорука за додатну измену:

Препоручује се да се у оквиру истог члана упуту на могућност омогућавања приступа *сировим подацима* научницима и истраживачима, како би се осигурала транспарентност и подржала даља истраживања у области заштите животне средине и здравља. Омогућавање приступа сировим подацима, под условом да се поштују стандарди заштите приватности и поверљивости података, доприноси унапређењу научних истраживања и развоју нових решења за смањење загађења и његовог утицаја на здравље и животну средину.

II Контрола квалитета ваздуха - Локална мрежа (Члан 15)

Препоруке за измене: Препоручује се да се у оквиру овог члана Агенцији за заштиту животне средине додели улога у давању сагласности или одобрења за локалне програме контроле квалитета ваздуха, како би се обезбедило да су сви аспекти система мониторинга усаглашени са важећим законодавством и методологијама. Такође, Агенција треба да буде

Не прихвата се препорука у вези са сировим подацима. У складу са стандардом SRPS ISO17025 у извештају се налазе валидирани подаци.

II Контрола квалитета ваздуха - Локална мрежа (Члан 15)

Не прихвата се. Закон о министарствима („Службени

одговорна за верификацију мерења која се користе за израду локалних програма и процене стања квалитета ваздуха.

1. Улога Агенције за заштиту животне средине: Препоручује се да Агенција даје сагласност на локалне програме контроле квалитета ваздуха и верификује мерења.

Предлог формулације: „Министарство даје сагласност на програм контроле квалитета ваздуха у сарадњи са Агенцијом која врши верификацију података.“

2. Верификација мерних места: Агенција треба да верификује предложена мерна места какоби осигурала тачност података.

Предлог формулације: „Надлежни органи морају да прибаве сагласност Агенције за предложена мерна места пре постављања станица.“

3. Јавна објава и приступ подацима: Прецизирати рок за објаву извештаја и начин презентације података.

Предлог формулације: „Извештаји о мониторингу квалитета ваздуха морају бити објављени на интернет страницама локалних органа у року од 30 дана од краја квартала.“

Мониторинг квалитета ваздуха - Мерења посебне намене (Члан 16)

Препоручујемо да се у оквиру овог члана размотри

1.Препорука: У члану се треба јасно дефинисати шта подразумева „основана сумња” и како се утврђује „оправданост сумње”. Ово би омогућило већу транспарентност и доследност у одлукама о мерењима посебне намене. Такође, треба прецизирати који фактори треба да се узму у обзир при утврђивању оправданости сумње (нпр. историјски подаци о квалитету ваздуха, извори загађења, метеоролошки услови).

Предлог формулације: „На основу извештаја инспектора, надлежни орган јединице локалне самоуправе утврђује оправданост основане сумње, која се заснива на анализи квалитета ваздуха, подацима о могућим изворима загађења, као и метеоролошким

гласник РС“, бр. 128/2020, 116/2022 и 92/2023 – др. закон) дефинише послове Агенције за заштиту животне средине, као органа у саставу Министарства.

Такође, у складу са чланом 15. став 7. Нацрта закона надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе обавља послове праћења квалитета ваздуха из става 1. овог члана преко овлашћеног правног лица.

Не прихвата се. Дато у члановима који регулишу област информисања.

Мониторинг квалитета ваздуха - Мерења посебне намене (Члан 16)

1. Не прихвата се.

Нацртом закона прописане су и обавезе оператера, као и овлашћења инспектора.

<p>условима који могу утицати на концентрацију загађујућих материја. Утврђивање оправданости смањивања нивоа загађења спроводи се у складу са утврђеним критеријумима који су одобрени од стране надлежног органа.”</p> <p>2. Препорука: Да би се осигурала већа транспарентност и одговорност, одлука о мерињењима посебне намене треба бити јавна или доступна заинтересованим странама на захтев, како би се омогућио увид у разлоге и методологију доношења одлука.</p> <p>Предлог формулације: „Одлука о мерењима посебне намене и њеним детаљима, укључујући рокове, методе и врсту загађујућих материја која ће бити мерена, јавља се јавности путем званичних интернет страница надлежног органа.”</p> <p>3.Препорука: Треба прецизирати који су критеријуми за избор овлашћеног правног лица које врши мерења, како би се обезбедила стручност и квалификованост изабраних лица, као и обавезе надлежних органа у вези са надзором и верификацијом тачности мерења.</p> <p>Предлог формулације: „Мерења посебне намене спроводи се од стране овлашћеног правног лица које је одабрано у складу са прописаним критеријумима за квалификованост и стручност, а надлежни орган је одговоран за надзор и верификацију резултата мерења.”</p> <p>4.Препорука: Треба јасније дефинисати процедуру за наплату трошкова од загађивача, као и услове под којима загађивач сноси те трошкове, укључујући евентуалне пенале или камате у случају кашњења.</p> <p>Предлог формулације: „Трошкове поступка мерења посебне намене сноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, али у случају када се доказује одговорност загађивача, он је обавезан да покрије све трошкове, укључујући камате уколико плаћање није извршено у законском року.”</p> <p>5.Препорука: Треба додати одредбе о сарадњи са другим релевантним институцијама, као што су инспекција животне средине или министарства, како би се осигурало да мерења посебне намене буду усаглашена са ширим стратегијама и законодавством у области заштите животне средине. Унапређење сарадње са институцијама омогућава координацију и синергију у заштити животне средине и бољу примену законских прописа.</p>		<p>2.Не прихвата се. Регулисано је другим прописима.</p> <p>3.Не прихвата се. Нацрт закона јасно дефинише ко може да врши послове мерење квалитета ваздуха.</p> <p>4.Не прихвата се. став 4. прописује ко сноси трошкове и у којим случајевима.</p> <p>5.Потребно је појаснити коментар. Нацртом закона је дефинисано да се одлука доноси на основу извештаја инспектора.</p>
---	--	---

Предлог формулације: „Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да сарађује са Министарством животне средине, инспекцијама и другим релевантним органима при спровођењу мерења посебне намене, како би се обезбедила усаглашеност са националним стандардима и стручним смерницама.”

Подаци о квалитету ваздуха (Члан 17)

Препоручујемо да се у оквиру овог члана размотри

1. Препорука: Јасније дефинисање временских рокова за достављање података: Иако је чланом предвиђено да се подаци достављају до 15. у месецу за претходни месец, препоручује се додатно појашњење у вези са изузетним околностима које могу одложити доставу података (нпр. технички проблеми са опремом или временски услови који ометају мерења).

Предлог формулације: „Подаци из става 1. овог члана достављају се Агенцији до 15. у месецу за претходни месец, осим у случајевима када се догађају ванредне околности које оправдавају одлагање доставе, као што су технички проблеми или неповољни временски услови, у којима случају надлежни орган обавештава Агенцију и јавност о одлагању.“

2. Препорука: Обавеза верификације података пре објаве: Препоручује се увођење обавезе верификације свих прикупљених података пре него што буду објављени. Верификација од стране стручних тела обезбеђује тачност и веродостојност података, што повећава поверење у информације о квалитету ваздуха.

Предлог формулације: „Пре него што подаци из става 1. овог члана буду објављени, надлежни органи, као и Агенција, дужни су да изврше верификацију свих података о квалитету ваздуха, како би се осигурала њихова тачност и поузданост.“

3. Препорука: Обавезно укључивање инфографика и тумачења за широку јавност: Да би подаци били разумљивији за јавност, препоручује се укључивање инфографика, тумачења и визуелних приказа резултата који ће помоћи нстручним корисницима да боље разумеју податке о квалитету ваздуха. Предлог формулације: „Подаци о квалитету ваздуха који се објављују на званичним интернет страницама и у средствима јавног информисања морају бити праћени јасним

Подаци о квалитету ваздуха (Члан 17)

1.Коментари на члан 17. се не прихватају. Нацрт закона не може утврдити све потенцијалне изузетне околности које могу одложити доставу података.

2.Овлашћена правна лица која врше мерења су стручно и технички оспособљена према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025.

3.Не прихвата се. Члан 17. се односи на податке о квалитету ваздуха, а исти се у складу са ставом 3. користе за оцењивање квалитета ваздуха, као и за израду извештаја о стању квалитета ваздуха и саставни су део информационог система о квалитету ваздуха.

4.Нацрт закона у члану 22. Нацрта закона дефинише извештавање у случају прекорачења концентрација поједине загађујуће материје опасне по здравље људи или

<p>визуелним приказима, као што су инфографике и тумачења, како би јавност имала лакши приступ и разумевање резултата.“</p> <p>4. Препорука: Постављање јасних процедура за извештавање о изузетним ситуацијама: Препоручује се додавање обавезе да се у случају значајних одступања од уобичајених вредности квалитета ваздуха (нпр. током загађења које траје неколико дана) одмах обавести јавност и надлежни органи, уз детаљан извештај о узроцима и предложеним мерама.</p> <p>Предлог формулације: „У случају када се утврде значајна одступања у квалитету ваздуха која могу утицати на здравље људи или животну средину, надлежни органи и Агенција дужни су да одмах обавесте јавност и доставе детаљан извештај са предлогом мера за реаговање и превенцију.“</p> <p>5. Препорука: Постављање јасне одговорности за тачност и благовременост података: Препоручује се увођење одредбе која јасно дефинише одговорност надлежних органа и овлашћених правних лица за благовремено и тачно достављање података, укључујући могуће санкције у случају непоштовања рокова или нетачних података.</p> <p>Предлог формулације: „Надлежни органи и овлашћена правна лица дужна су да обезбеде благовремено и тачно достављање података у складу са овим законом. У случају непоштовања рокова или достављања нетачних података, надлежни органи биће подложни санкцијама које прописује Министарство.“</p> <p>6. Препорука: Омогућавање приступа истраживачима сировим подацима: С обзиром на важност транспарентности и коришћења података за научна истраживања, препоручује се омогућавање истраживачима слободан приступ сировим подацима прикупљеним путем система мониторинга квалитета ваздуха. Овај приступ биће користан за све врсте анализа и истраживања која могу допринети бољој заштити здравља људи и животне средине.</p> <p>Предлог формулације: „Агенција и надлежни органи обавезни су да омогуће истраживачима приступ сировим подацима о квалитету ваздуха који су прикупљени преко државне и локалне мреже мониторинга. Подаци ће бити доступни на званичним интернет страницама, уз поштовање прописа о заштити личних података и других релевантних стандарда.“</p>	<p>концентрације о којој се извештава јавност.</p> <p>5. Није предмет дела Нацрта закона који је био на раном јавном увиду. Предмет каснијих одредби.</p> <p>6. Нацрт закона прописује доступност података. Појаснити на који начин би сирови подаци допринели раду истраживача на бољи начин у односу на валидиране податке.</p>
--	---

III ЗАХТЕВИ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Одређивање захтева квалитета ваздуха (Члан 18)

У циљу јасног дефинисања и примене стандарда за квалитет ваздуха, неопходно је да се у члану 18. детаљније прецизирају методе и параметри на основу којих ће се утврђивати граничне вредности и остали захтеви квалитета ваздуха.

Предлози за побољшање:

1. Препоручује се да се у члану дода одредба која прецизира да ли ће захтеви за квалитет ваздуха бити засновани на годишњим просечним вредностима, краткорочним или дневним просецима, или неким другим статистичким метрикама. Ово је важно како би се осигурало да се мерења и стандарди примењују на прави начин и у складу са најбољим међународним праксама.

Предлог формулације: „Захтеви квалитета ваздуха који се прописују у складу са овим чланом укључују јасно дефинисана статистичка мерила, као што су годишњи просеци, краткорочне или дневне концентрације, на основу којих се одређују граничне вредности и циљеви.“

2. Ако су захтеви квалитета ваздуха засновани на здравственим ризицима, важно је одредити које ће тело или институција бити задужена за процену и утврђивање ових вредности. Препоручује се да се дефинише који научни или здравствени органи ће имати овлашћење да одреде ниво загађивача који представљају опасност по људско здравље, као и који ће механизми бити примењени за редовну ревизију ових вредности.

Предлог формулације: „Уколико се захтеви квалитета ваздуха заснивају на здравственим критеријумима, одређивање граничних вредности вршиће надлежни здравствени орган или научне институције уз саветовање са стручњацима из области јавног здравља и животне средине. Вредности ће бити редовно ревидиране у складу са новим научним сазнањима и здравственим препорукама.“

III ЗАХТЕВИ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Предлози за побољшање 1, 2, 3, се не прихватају. Наведена област се ближе уређује подзаконским актом који уређује област захтева квалитета ваздуха и који транспонује одредбе прописа ЕУ (Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу и Директива 2004/107/ЕЗ о арсену, кадмијуму, живи, никлу и полицикличним ароматичним угљоводоницима у амбијенталном ваздуху).

3. С обзиром на процес приступања Србије Европској унији, било би корисно да се захтеви за квалитет ваздуха усагласе са стандардима ЕУ, који су већ усклађени са међународним стандардима Светске здравствене организације (СЗО). Препоручује се да члан 18. додатно прописује обавезу усаглашавања са ЕУ стандардима, што ће омогућити бољу интеграцију у европски систем и обезбедити усаглашене стандарде који су доказано ефикасни у заштити јавног здравља.

Предлог формулације: „Захтеви квалитета ваздуха морају бити усаглашени са стандардима Европске уније који се односе на концентрације загађујућих материја у ваздуху, у складу са најновијим смерницама Светске здравствене организације и Европске агенције за животну средину.“

Ове препоруке имају за циљ да осигурају да захтеви квалитета ваздуха буду свеобухватни, засновани на доказима и усаглашени са највишим стандардима у области заштите животне средине и здравља људи.

Извештавање у случају прекорачења концентрација (Члан 22)

Препоруке за унапређење

1. Текст овог члана садржи изразе као што су „у најкраћем року“ и „на други погодан начин,“ што је превише неодређено и може довести до одлагања у обавештавању. Без јасно дефинисаног рока, обавештавање јавности или надлежних органа може каснити, чиме се угрожава правовременост и ефикасност мера. С тога прдлажемо да се уместо „у најкраћем року,“ дефинише конкретан временски оквир, на пример:„... у року од 24 сата од утврђивања прекорачења.“

2. Члан наводи неколико различитих субјеката који су укључени у извештавање: Агенција, овлашћена правна лица, Министарство, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Међутим, није јасно ко има крајњу одговорност за предузимање хитних мера или ко координише поступак. У случају да различити органи реагују са закашњењем или без координације, мере могу бити неефикасне. Зато прпручујемо да Закон јасно дефинише ко је крајње одговоран за координацију и обавештавање.

3. Обавештавање јавности је прописано, али није наведено шта конкретно треба да садржи информација, нити је наведена обавеза да се пружи препорука заштитног

Извештавање у случају прекорачења концентрација (Члан 22)

1. Не прихвата се. Усклађено са захтевима Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу.

2. Члан 22. став 1. Нацрта закона прописује да: „Кад се прекорачи концентрација поједине загађујуће материје опасне по здравље људи утврђена прописом из члана 18. овог закона, Агенција или овлашћено правно лице који су утврдили прекорачење дужни су да у најкраћем року обавесте надлежни орган аутономне

<p>понашања. Ако јавност добије само податке о концентрацији загађења без савета (нпр. „избегавајте излазак напоље“), обавештавање може бити неефикасно. С тога указујемо да би било важно да се у оквиру Закона надлежни органи обавезу да објаве детаљне информације које укључују:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Природу и ниво загађења. • Потенцијалне ризике по здравље. • Препоруке за грађане (нпр. избегавање активности на отвореном, ношење заштитних маски, вентилација просторија). • Препоруке за осетљиве групе, посебно децу и труднице <p>4. Члан не спомиње потребу за посебним мерама за осетљиве групе као што су деца, старији људи или хронично болесни односно најугроженијих у случају прекорачења загађења, па је њихова заштита приоритет. Зато указујемо да би било неопходно додати обавезу за органе да у комуникацији нагласе ризике по осетљиве групе и препоручене мере заштите за њих.</p> <p>5. Недовољно регулисан обим медијског обавештавања: „Путем радија, телевизије, новина, интернета и/или на други погодан начин“ је сувише широк појам и не гарантује да ће информација бити благовремено и адекватно дистрибуирана. У малим местима можда нема довољно медијског покривања, што значи да грађани могу остати необавештени. Стога препоручујемо да би било важно да Закон пропише минималне захтеве за обавештавање, као што су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обавезно објављивање на званичним интернет страницама. • Користити локалне радио и телевизијске станице за хитна обавештења. • Користити друштвене мреже ради ефикаснијег обавештавања младих • Информисање преко СМС система у хитним случајевима. <p>6. Члан не предвиђа механизам за праћење испуњености обавеза извештавања или евентуалне санкције у случају пропуста. Ако одговоран субјект не обавести јавност или не предузме мере, последице могу бити озбиљне по здравље. С тога препоручујемо да се дода обавеза Министарства да редовно прати поштовање процедура и примењује санкције за непоштовање рокова и обавеза.</p>		<p>покрајине или надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој територији је дошло до прекорачења у циљу предузимања мера из краткорочних акционих планова донетих у складу са ставом 1. члана 34. овог закона.“</p> <p>3. Наведено је ближе дефинисано у члану 66. став 2. Нацрта закона.</p> <p>4. Наведено је дефинисано у члану 34. став 3. Нацрта закона.</p> <p>5. Става смо да је боље да се област не сужава.</p> <p>6. Предмет казних одредаба.</p>
--	--	--

Посебне врсте загађења - Загађења из природних извора (Члан 23)

Препоруке за унапређење

- 1. Изузимање прекорачења из природних извора** Одредба да се прекорачења из природних извора неће сматрати прекорачењима у смислу закона може довести до тога да се занемари здравствени утицај ових загађењ. Природна загађења (нпр. прашина из пустиња или полен) могу имати значајне последице по здравље, посебно код осетљивих група. С тога препоручујемо да иако се природна прекорачења не сматрају прекорачењима у смислу казних одредби, потребно је прописати да се јавност и даље обавештава о њима и да се предузимају мере заштите (нпр. препоруке за грађане, као што су избегавање боравка на отвореном или употреба маски).
- 2. Одговорност за поступање у случају природних загађења** Закон не предвиђа ко је одговоран за информисање јавности и предузимање мера у случају загађења из природних извора. Ако се идентификује висока концентрација прашине из природних извора, ко треба да изда упозорење грађаним с тога би било корисно да се уведе додатна обавеза надлежних органа (нпр. Министарства или Агенције) да у таквим случајевима обавештавају јавност и дају препоруке заштитног понашања.

2. НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ ЗАГАЂЕЊА ВАЗДУХА (Члан 30)

Препоручује се да се у оквиру одредбе која се односи на консултације са јавности и надлежним органима, јасно препозна улога и укључивање савета експерата, локалних власти и надлежних органа за осетљиве групе. Консултације са овим релевантним актерима, како је предвиђено одредбом, требало би да обухвате све фазе припреме и измене Националног програма контроле загађења ваздуха. Овај приступ би омогућио да се специфични интереси и потребе рањивих група,² као и локалних заједница адекватно узму у обзир, чиме се побољшава транспарентност, тачност и ефикасност у изради стратегија које ће имати директан утицај на здравље и животну средину.

Посебне врсте загађења - Загађења из природних извора (Члан 23)

1, 2 Не прихвата се. Наведени члан је усклађен са прописима ЕУ (Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу).

2. НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ ЗАГАЂЕЊА ВАЗДУХА (Члан 30)

1. Не прихвата се. Усклађено са Директивом 2016/2284/ЕУ из децембра 2016. године о смањењу националних емисија одређених загађујућих материја у ваздух, којом се ставља ван снаге Директива 2001/81/ЕЗ (NEC).

Планови квалитета ваздуха Доношење планова квалитета ваздуха (Члан 31)

Препоручује се скраћење рока за достављање Предлога плана квалитета ваздуха надлежним органима, јер тренутно постављени рок од 18 месеци по истеку године у којој је утврђено прекорачење може значајно одложити правовремену реакцију и имплементацију потребних мера за побољшање квалитета ваздуха. Скраћивање овог рока омогућило би бржу идентификацију и примену превентивних и корективних акција, чиме би се брже одговорило на прекорачења граница загађења и смањио негативни утицај на јавно здравље и животну средину.

Садржај планова квалитета ваздуха (Члан 32)

У овом члану препознаје се важност заштите деце као осетљиве групе, што је кључан корак у правцу ефикасне заштите од негативних утицаја загађења ваздуха. С обзиром на то да категоризација ваздуха као лошег (2. категорија) указује на озбиљну изложеност ових група, препоручује се да закон обавезно прописује да планови квалитета ваздуха садрже специфичне мере заштите за децу и друге рањиве групе. Планови морају обавезно укључити хитне и ефикасне мере за смањење здравствених ризика и обезбеђивање сигурности и добробити деце и других осетљивих група.

Тиме се предлаже да се одредба овог члана преформулише у: *"Планови квалитета ваздуха морају да утврде специфичне мере намењене заштити осетљивих група становништва, посебно деце."*

Планови квалитета ваздуха Доношење планова квалитета ваздуха (Члан 31)

Не прихвата се. Узимајући у обзир да је за израду плана потребно обезбедити средства у буџету, спровести поступак јавне набавке и спровести учешће јавности у складу са Уредбом, као и да су рокови везани за завршетак календарске године, потребно је да се пропише реалан рок.

Такође Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу (Директива САФЕ), даје рок од две године.

Садржај планова квалитета ваздуха (Члан 32)

Не прихвата се. Члан 32. став 3. Транспонује одредбе Директиве 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу .

Садржај краткорочних акционих планова квалитета ваздуха (Члан 34)

Препоручује се да закон буде прецизнији и обавезујући у погледу специфичних мера заштите деце у краткорочним акционим плановима. С обзиром на то да је разлог за доношење краткорочних планова често већ постојање лошег квалитета ваздуха и прекорачење граница загађења, деца као најранијивија група, у тим условима, морају бити посебно заштићена. Потребно је да закон прописује обавезност имплементације специфичних заштитних мера за децу, без остављања простора за неодређене или факултативне приступе.

Предлог формулације: "*Краткорочни акциони планови квалитета ваздуха морају садржати обавезне мере намењене заштити осетљивих група становништва, посебно деце, у случајевима прекорачења граничних концентрација загађујућих материја.*"

Доступност јавности краткорочних акционих планова квалитета ваздуха (Члан 35)

Препоручује се да се чланом осигура да све информације о краткорочним акционим плановима, укључујући њихов садржај и спровођење, буду доступне организацијама које се баве интересима осетљивих група, као што су дечије и здравствене организације, али и оне које се баве заштитом животне средине. Ово је од посебног значаја јер деца и млади представљају најосетљивије групе које су највише угрожене утицајем загађења ваздуха на здравље и развој.

Предлог формулације: "Краткорочни акциони планови, њихов садржај и информације о њиховом спровођењу, морају бити доступни јавности и заинтересованим организацијама, као што су организације за заштиту животне средине, организације које заступају интересе осетљивих група становништва, посебно деце и младих, здравственим организацијама и удружењима привредника. Информације треба објавити на званичним интернет страницама надлежних органа аутономних покрајина и локалних самоуправа."

Садржај краткорочних акционих планова квалитета ваздуха (Члан 34)

Не прихвата се. Ближе дефинисано подзаконским актом који уређује наведену област.

Доступност јавности краткорочних акционих планова квалитета ваздуха (Члан 35)

Не прихвата се. Регулисано чл. 33. и 35. Нацрта закона.

V МЕРЕ ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА - Мере за спречавање и смањење загађивања ваздуха (Члан 38)

Препоручује се да се овим чланом посебно истакну мере за смањење загађења у зонама са високом концентрацијом деце, као што су школе, вртићи, игралишта и здравствене установе, с обзиром на њихову повећану рањивост на штетне утицаје загађеног ваздуха. Такође, успешна примена политика смањења загађења у великој мери зависи од подршке и свести јавности. Зато препоручујемо да овај члан експлицитно укључи и мере за подизање свести и активно укључивање јавности у напоре за смањење загађења. Ово укључује јавне кампање и едукативне програме који ће подстицати грађане, укључујући младе и децу, на одговорније поступање и активно учешће у смањењу загађења ваздуха.

VII ИНФОРМИСАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ – Информисање (Члан 66)

Овај члан даје значајан допринос транспарентности и информисању јавности о стању ваздуха, што је од кључне важности за заштиту здравља становништва. Међутим, ради даљег унапређења његове ефикасности, било би потребно побољшати приступачност информација, и осигурати прилагођене смернице за осетљиве групе. Увођење додатних платформи, као што су мобилне апликације или SMS обавештења, могло би значајно олакшати приступ грађанима актуелним подацима о квалитету ваздуха, нарочито у случајевима прекорачења концентрација загађујућих материја.

Такође, у овом члану треба посебно нагласити потребу за пружањем прилагођених информација за осетљиве групе, као што су деца и млади, труднице, старије особе и особе са респираторним обољењима, који су највише угрожени последицама загађења ваздуха. Поред тога, обавештења о мерама смањења изложености загађењу требало би бити јаснија и конкретнија, са препорукама за поступање у ситуацијама када је квалитет ваздуха значајно погоршан пори ограничење физичке активности на отвореном.

V МЕРЕ ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА - Мере за спречавање и смањење загађивања ваздуха (Члан 38)

Не прихвата се. Мере дефинисане чланом 38. се односе на регулисање емисија загађујућих материја у ваздух које се примењују на оператере.

Наведено поглавље је потребно разликовати од поглавља Програми и планови у коме су дефинисани Инструменти политике и планирања.

VII ИНФОРМИСАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ – Информисање (Члан 66)

Не прихвата се. Регулисано ставом 2. члана 66.

<p>IX ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ И ПОБОЉШАЊА КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА – Коришћење средстава - (Члан 72)</p> <p>Члан обухвата кључне аспекте контроле загађења ваздуха, али потребно је допунити га мерама за едукацију и подизање свести јавности, као и заштиту рањивих група, попут деце, старијих и болесних. Финансирање едукативних програма и кампања може побољшати разумевање значаја квалитета ваздуха и подстаћи активно учешће грађана. Такође, треба увести посебне мере заштите за децу, младе и друге рањиве групе, како би се смањио ризик по њихово здравље.</p>		<p>IX ФИНАНСИРАЊЕ ЗАШТИТЕ И ПОБОЉШАЊА КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА – Коришћење средстава - (Члан 72)</p> <p>Не прихвата се. Регулисано тач. 9. и 12. члана 72.</p>
---	--	--

**Град Суботица - Градска управа - Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине,
Жика Рех, Шеф Службе за заштиту животне средине и одрживи развој**

Примедба-коментар	Предлаже се концепт	Одговор
<p>Члан 20 став 3 -</p> <p>Како би доношење листе категорија за протеклу календарску годину имало смисла, потребно је обезбедити благовременост увођењем рока у коме Влада мора да донесе листу категорија.</p> <p>Узимајући у обзир рокове за израду извештаја до 31.3, примерен рок би био 120 дана</p>	<p>Променити тако да гласи:</p> <p>Листу категорија квалитета ваздуха по зонама и агломерацијама на територији Републике Србије доноси Влада на предлог Министарства, најкасније у року од 120 дана од истека календарске године за коју се утврђују категорије.</p>	<p>Не прихвата се. Листа категорија квалитета ваздуха се доноси према нивоу загађености, а на основу резултата оцењивања квалитета ваздуха. Оцена квалитета ваздуха у Републици Србији врши се на основу мерења концентрација загађујућих материја у Државној мрежи и локалним мрежама за локални мониторинг квалитета ваздуха и припрема се од стране Агенције за заштиту животне средине, за који су предвиђени рокови, и у складу са наведеним Листа категорија квалитета ваздуха може бити донета тек након објављеног годишњег извештаја.</p>

<p>Члан 31 став 7 –</p> <p>рок од 18 месеци по истеку године у којој је утврђено прекорачење је сувише кратак, узимајући у обзир да је за израду плана потребно обезбедити средства у буџету, спровести поступак јавне набавке, применити методологију израде у складу са Законом пласком систему и спровести учешће јавности у складу са Уредбом. Притом, рокови су везани за завршетак календарске године, а не за датум утврђивања категорија квалитета ваздуха, за који, према нацрту, у члану 20 није прописан рок.</p> <p>Механизам за благовремену реакцију надлежних органа се може обезбедити прописивањем обавезе доношења одлуке о изради плана квалитета ваздуха у року од 6 месеци од истека године у којој је утврђено прекорачење (под условом да се у члану 20 пропише краћи рок за утврђивање категорија)</p>	<p>Члан 31 став 7:</p> <p>Предлог Плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе доставља на сагласност Министарству, најкасније у року од две године по истеку године у којој је утврђено прекорачење.</p> <p>Додати нови став:</p> <p>Одлуку о изради Плана квалитета ваздуха надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе доноси најкасније / у року од 6 месеци по истеку године у којој је утврђено прекорачење. /</p> <p>Алтернативно: у року од 6 месеци од доношења листе категорија квалитета ваздуха по зонама и алгомерацијама (уколико се у члану 20 не пропише рок за доношење листе категорија)</p>	<p>Не прихвата се. Чланом 31. прописано је најкасније у року од 18 месеци по истеку године у којој је утврђено прекорачење“. Такође, скрећемо пажњу да се рок односи на достављање предлога плана квалитета ваздуха на сагласност Министарству, а не на усвајање. Директива 2008/50/ЕЗ Европског парламента и Савета од 21. маја 2008. године о квалитету амбијенталног ваздуха и чистијег ваздуха за Европу прописује рок од 24 месеца за достављање Комисији већ усвојеног документа.</p>
<p>Члан 33.</p> <p>Изузети од обавезе доношења краткорочних акционих планова случајеве када је дошло до прекорачења концентрације РМ честица током сезоне грејања, из следећих разлога:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Прекорачење ПМ честица је хронично присутно током зимског периода у свим местима у Србији у којима се обављају релевантна мерења • Не постоје одговарајуће краткорочне мере којима се може утицати на концентрацију РМ честица у 	<p>Члан 33. став 1. тачка 1</p> <p>Изменити у:</p> <p>1) постоји опасност да нивои загађујућих материја у ваздуху прекораче једну или више концентрација опасних по здравље људи утврђених прописом из члана 18. став 2. овог закона, осим у случају прекорачења концентрације суспендованих честица у ваздуху у року грејне сезоне</p>	<p>Не прихвата се. Није тема Нацрта закона. Загађујуће материје за које су прописане концентрације опасне по здравље људи и концентрације опасне по здравље људи су ближе дефинисане подзаконским актом.</p>

<p>грејној сезони, јер би морале да трају више месеци у години, па самим тим не би биле краткорочне</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обавеза спровођења средњорочних и дугорочних мера је свакако обухваћена обавезом доношења планова квалитета ваздуха • Обавеза извештавања у случају прекорачења је свакако прописана другим одредбама овог закона (члан 36), као и Закона о заштити животне средине • Институција изузимања у сезонским случајевима свакако већ постоји у овом закону, изузимањем од обавезе израде планова квалитета ваздуха када је прекорачење узроковано посипањем улица у зимском периоду <p>На овај начин, стекао би се правно-институционални оквир за доношење краткорочних акционих планова у случајевима када је то заиста потребно и када краткорочне мере заиста могу да доведу до резултата и заштите здравља људи и животне средине, док би се проблем емисија у грејној сезони решавао дугорочним мерама.</p>		
<p>Члан 37 –</p> <p>„На подручју у ком је утврђена друга категорија квалитета ваздуха орган надлежан за послове заштите животне средине, налаже оператеру да изради план за смањење емисија из стационарних тачкастих извора загађивања ваздуха и одређује рок за израду тог плана, уколико резултати мерења емисија загађујућих материја у ваздух покажу да је дошло до прекорачења граничних вредности емисије. „</p> <p>Није јасно који је смисао ове одредбе, када постоје граничне вредности емисије које оператери свакако морају</p>	<p>Или предвидети могућност да се оператерима, у случају да је квалитет ваздуха друге категорије, планом смањења емисије пропишу (и то детаљније разрадити додатним одредбама), или потпуно брисати овај члан.</p>	<p>Не прихвата се.Ово су обавезујуће одредбе, а сваки оператер може да припреми и усвоји План оператера за смањење емисија као друштвено одговорна компанија.</p> <p>Дифузни извори нису предмет Нацрта закона. Наведене емисије се дешавају услед непредузимања мера и</p>

<p>да поштују, сходно члану 38. став 1. тачка 1, а случају прекорачења поступа инспектор у складу са својим овлашћењима. Зашто та обавеза важи само уколико је утврђена друга категорија квалитета ваздуха? Да ли то значи да на подручју на коме је ваздух прве категорије оператери могу слободно да прекорачују граничне вредности?</p> <p>Такође се поставља питање зашто ова обавеза важи за тачкасте изворе, чија је емисија свакако детаљно регулисана подзаконским актом, а не и за дифузне изворе, који су често доминантни у градским срединама?</p> <p>Доношење оваквих планова на подручјима друге категорије би имало смисла уколико би се увела могућност прописивања строжих вредности у односу на граничне, како би се смањило кумулативни утицај.</p> <p>Међутим, поставља се питање праведности оваквих одредби у случајевима када до прекорачења долази услед различитих дифузних извора загађивања, док би терет достизања строжих вредности сносили оператери тачкастих извора.</p>		<p>активности прописаних другим прописима у зависности од врсте објеката.</p>
<p>Члан 40 –</p> <p>Помињу се мала, средња и велика постројења за сагоревање, а нигде нису дефинисани ови појмови.</p> <p>Потребно је у дефиницији ставити шта се сматра пом малим, средњим и великим постројењима, нарочито ако ће се емисије регулисати посебним подзаконским актима.</p>	<p>У члан 3. додати дефиниције малих, средњих и великих постројења за сагоревање</p> <p>Детаљније регулисати емисије из малих постројења, увођењем стандарда, обавеза и одредби које ће важити и за физичка лица.</p> <p>Дефинисати казнене одредбе за физичка лица.</p>	<p>Не прихвата се. Наведено питање је предмет подзаконских прописа.</p> <p>Предмет Нацрта закона су правна лица и предузетници, индивидуална ложишта и</p>

<p>Узимајући у обзир удео загађења који потиче од индивидуалних домаћинстава (који према важећем Програму заштите ваздуха у Републици Србији износи више од 60%), неопходно је да се Законом о заштити ваздуха омогуће правни механизми контроле</p>	<p>Дефинисати правно-институционални оквир за оперативни мониторинг постројења за сагоревање у домаћинствима.</p>	<p>физичка лица нису предмет овог закона.</p>
<p>Члан 52</p> <p>Увести јасну забрану коришћења отпада као горива у свим постројењима за сагоревање, осим у постројењима намењеним за коинсинерацију или инсинерацију отпада</p>	<p>11) коришћење отпада као горива у постројењима за сагоревање, осим у постројењима намењеним за коинсинерацију или инсинерацију отпада</p>	<p>Не прихвата се. Регулисано подзаконским прописима који утврђују граничне вредности емисије из постројења за сагоревање. Такође у члану 3. тачка 4) гориво је дефинисано као: „ гориво је чврсти, течни или гасовити материјал који се користи за сагоревање, искључујући отпад, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;“</p>

“РЕГУЛАТОРНИ ИНСТИТУТ ЗА ОБНОВЉИВУ ЕНЕРГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ”

<p>1.</p>	<p>Предлагач је 31. јула 2024. године, учинио доступним јавности полазне основе које је сачинио у оквиру израде Нацрта закона о заштити ваздуха. Међутим, Подносилац указује на то да садржина полазних основа није у складу са важећим законима и подзаконским актима. Наиме, Закон о планском систему Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 30/18), у члану 41. став 5 предвиђа да „када је у складу са законом којим се уређује државна управа орган државне управе у обавези да изради полазне основе за припрему нацрта закона, <u>полазне основе садрже анализу ефеката закона</u>, у смислу овог закона.“ Овај закон предвиђа спровођење <i>ex-ante</i> анализе ефеката (члан 31), као и <i>ex-post</i> анализу (члан 40). Поред Закона о планском систему, и Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика ("Сл. гласник РС", бр. 8/19)("Уредба") јасно прописује кораке и начин израде анализе ефеката. За потребе <i>ex-ante</i> анализе ефеката неопходно је детаљно описати идентификоване проблеме, те израдити анализу остварених резултата спровођења претходног прописа, односно претходног Закона о заштити ваздуха. Приликом спровођења детаљне <i>ex-ante</i> анализе ефеката, предлагач користи технике анализе представљене у Глави III Уредбе. Посебна пажња се у том смислу придаје анализи постојећег стања - Идентификација проблема обухвата детаљан и прецизан опис проблема, а анализа проблема подразумева анализу узрока и последица проблема, његове природе и обима. За потребе <i>ex-ante</i> анализе ефеката неопходно је детаљно описати идентификоване проблеме, те израдити анализу остварених резултата спровођења претходног Закона о заштити ваздуха будући да идентификовани проблеми у великој мери јесу последица неуспешног спровођења претходног закона. Такође, неопходно је да <i>ex-ante</i> анализа буде заснована на улазним подацима и документима који су јасно наведени и описани, те релевантним и ажурним подацима, као и</p>	<p>Закон о планском систему Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 30/18), у члану 41. став 5 предвиђа да „када је у складу са законом којим се уређује државна управа орган државне управе у обавези да изради полазне основе за припрему нацрта закона, полазне основе садрже анализу ефеката закона, у смислу овог закона.“</p> <p>Супротно од навода које подносилац заступа у даљем тексту <i>ex-ante</i> анализа ефеката систематским тумачењем овог закона не може бити обухваћена одредбом из члана 41 става 5. Наиме у складу са дефиницијом анализе ефеката из члана 2. став 1. тачка 7) „Анализа ефеката јесте аналитички процес који се спроводи током</p>
-----------	--	---

			<p>процеса планирања, формулисања и усвајања јавних политика и прописа“ те тај процес не може бити завршен а самим тим ни презентован јавности у моменту објављивања полазних основа.</p> <p>Члан 33. став 2. обавезује надлежног предлагача да налазе спроведене анализе ефеката, заједно са предлогом документа јавне политике, објави на својој интернет страници у интегралном облику најкасније на дан отпочињања јавне расправе.</p> <p>Исто је регулисано и наведеном Уредбом у Члану 35. став 2.</p>
--	--	--	--

<p>образложењем о тешкоћама са којима се израђивач сусрео због недостатка података. У том случају анализа проблема ће имати своје утемељење у чињеницама и даће основу за утврђивање жељене промене, циљева прописа, расположивих опција и показатеља учинка на основу којих ће се мерити остваривање циљева. Било које прописивање мера и активности без претходне анализе ефеката представља пуко нагађање и преписивање минималних захтева постављених прописима Европске уније.</p>		
---	--	--

<p>2.</p>	<p>Предлагач је ставио на рани јавни увид и представио само део нацрта Закона без образложења, а што није у складу са јединственим методолошким правилима за израду прописа ("Сл. гласник РС", бр. 21/10) које је усвојила Народна скупштина Републике Србије. Наведеним правилима је прописана (члан 3) обавезујућа структура прописа: назив, уводни део, главни део и завршни део. Како је у овом случају јавности представљен само део закона, из приложеног се јасно закључује да свакако оно што недостаје су одредбе о подзаконским прописима које треба донети ради спровођења прописа (прописано чланом 10), казнене одредбе (члан 11), као и завршни део који се састоји из прелазних и завршних одредаба (чланови 12-14). Није јасно који су разлози за организовање консултација само о делу Закона, имајући у виду да носилац израде овог закона у потпуности пропушта да образложи излагање прописа у деловима. Да ли ће консултације бити одржане и за друге делове документа или носилац израде закона сматра да ће консултацијама само о делу прописа избећи обавезу спровођења консултација и о осталим деловима, те одмах прећи на организовање јавне расправе? Уколико ће, пак, бити организоване јавне консултације и за друге делове закона, да ли ће тада поново бити излагани и делови који су тренутно предмет јавних консултација или ће бити могуће доставити коментаре само на следећи блок одредби које носилац израде закона паушално и без нарочите логичке повезаности одабере као релевантне?</p> <p>Уколико се закон не изложи у интегралном облику, није могуће доставити смислене коментаре нити сагледати у целости предложене измене и законска решења уколико недостају одредбе о надзору над применом закона, одредбе о санкцијама у случају пропуштања примене закона или поштовања законских одредби, те прелазне и завршне одредбе. Дакле, није могуће</p>	<p>У циљу повећања транспарентности целокупног процеса, а који је започет прописивањем дискриминаторних одредби за учешће цивилних организација у овом процесу, Подносилац предлаже да се на веб презентацији објављују списи, коментари, улазни подаци, анализе, записници са састанака радне групе, дописи других релевантних заинтересованих лица и сл. (нешто слично је покушано приликом израде Интегрисаног Националног енергетског и климатског плана (видети https://www.mre.gov.rs/tekst/1115/-integrisani-nacionalni-energetski-i-klimatski-plan-republike-srbije-za-period-do-2030-sa-vizijom-do-2050-godine.php). Такође, било би корисно и посматрано као добра пракса уколико би се омогућило достављање коментара у току целокупног процеса израде овог важног закона.</p> <p>Важно је напоменути да, у складу са Правилником о</p>	<p>Рани јавни увид као форма консултација није предвиђен прописима који су применљиви на процес доношења Закона о заштити ваздуха. Он представља жељу министарства да омогући већу транспарентност у процесу припреме Нацрта закона и одвија се паралелно са радом радне групе и другим формама консултација у складу са законом. Узимајући у обзир ове чињенице, цитирани пропис који уређује методолошка правила за израду прописа, а чија је применљивост у консултативном процесу упитна и при законом обухваћеним формама консултација, свакако није применљив на материјал представљен јавности на јавном раном увиду. Консултације, у опсегу прописаном законом, одржане су за све</p>
-----------	--	---	---

			<p>делове Закона и нису биле ограничене раним јавним увидом, који не представља форму консултације по важећим прописима. Предлози подносиоца о обиму консултација вишеструко превазилазе прописане форме консултација регулисане у реферисаним прописима и њихова обавезна примена нема основа у тренутном правном систему.</p>
--	--	--	---

исправно проценити ефикасност мера надзора и санкција, као и проценити адекватност рокова за нпр. доношење важних подзаконских аката.

смерницама добре праксе за остваривање учешћа јавности у припреми нацрта закона и других прописа и аката („Сл. Гласник РС“, бр. 51/19), надлежно Министарство има пред собом **широк дијапазон мера које може искористити како би обезбедило делотворно учешће јавности у припреми закона.** Тако, надлежни орган може да прикупља коментаре и анкете, објави основне информације о планираним решењима, може користити Веб апликацију еКонсултације креирану за те намене, организовати округле столове, фокус групе, полуструктуриране интервјуе, панеле и сл. **Уколико се ради о пропису који је од посебног интереса за јавност, а што свакако овај закон јесте, неопходно је да постоји виши степен транспарентности и инклузивности који се захтева од органа надлежног за израду прописа.** Такав приступ би омогућио делотворно учешће јавности, размену мишљења и аргумената и извесно би резултирао квалитетнијим

		<p>законом који одговара потребама грађана Републике Србије који су годинама уназад изложени загађењу.</p> <p>Подносилац предлаже да носилац израде закона организује ране јавне консултације када заврши нацрт целокупног закона, и да га таквог стави на јавне консултације, уместо овог фрагментарног “представљања досадашњих резултата Радне групе”. Смисао и сврха оваквог јавног увида је, као што је Подносилац већ оценио, нејасан, нелогичан и није у складу са методолошким правилима за израду прописа.</p>	
--	--	--	--

<p>3.</p>	<p>У полазним основама се између осталог, наводи усклађивање са Директивом 2015/2193/ЕУ која се односи на ограничење емисија одређених загађујућих материја у ваздух из средњих постројења за сагоревање. Међутим, полазне основе не садрже образложење из ког разлога рок за усаглашавање законодавног оквира са правним тековинама Европске уније на које се Република Србија обавезала у преговарачкој позицији за Поглавље 27 није испоштован. Наиме, у делу 6.2.1 преговарачке позиције се наводи да ће законодавне активности за потпуно усаглашавање захтева из Директиве о средњим постројењима за сагоревање (2015/2193/ЕУ) бити довршене до краја 2020. године на начин што ће, између осталог, бити усвојене измене Закона о заштити ваздуха. У вези са наведеном директивом, члан 40 предложеног нацрта само предвиђа да Влада прописује граничне вредности емисије загађујућих материја из малих, средњих и великих постројења за сагоревање, односно додаје речи “малих, средњих и великих”. Додатно, у ставу 2 прописује се да Агенција за заштиту животне средине води регистар средњих постројења као део националног регистра извора загађивања, а Влада прописује начин и поступак уписа у регистар. Међутим, проблематично је што део нацрта (јер се ради о делу нацрта) не предвиђа када ће наведено бити и спроведено. Бесмислено је коментарисати предочене измене ако није познато који је рок за усвајање подзаконског акта.</p>		<p>Примедба и предложене мере не обрађују исту тематику. Динамика доношења прописа у претходном периоду и остваривост раније задатих рокова није тема консултација о Нацрту закона. Сугестије подносиоца које се односе на казнену политику и надзор биће узете у обзир при раду на предметном делу Закона.</p>
-----------	---	--	---

4.		<p>Подносилац сматра да је приликом даље израде закона неопходно у казним одредбама коначне верзије нацрта закона прописати санкције за активности за које до сада нису прописане, нпр. за непоштовање националног плана за смањење емисија, како би се избегло да не постоје санкције за кршење плана и емисија бх више од законом дозвољеног. Такође, неопходно је прописати строже казне, јер су оне предвиђене законом који је тренутно на снази исувише благе и чак стимулативне за загађиваче и прекршиоце. Подносилац сматра да би, између осталих мера, и поштрење казнене политике допринело смањењу нивоа загађења ваздуха. Такође, потребно је прописати строже казне за службена и друга лица која спроводе надзор над применом закона, имајући у виду досадашња кршења</p>	
----	--	--	--

		<p>прописа од стране истих, односно одбијања да спроводе надзор над оператерима. Чак и када утврде незаконитости, инспектори најчешће пропуштају да наложе адекватне мере за отклањање незаконитости као и поднесу адекватне кривичне пријаве и пријаве за привредни преступ против оператера.</p> <p>Најзад, Подносилац сматра да је неопходно да носилац израде закона приликом израде закона има у виду да је Директива о квалитету ваздуха измењена 2024. године, а да се кључне измене односе на поштравање стандарда квалитета ваздуха са циљем да се у коначници исти ускладе са смерницама Светске здравствене организације, а све у циљу заштите здравља људи. Наведени пример би требало Србија да следи, као земља кандидат за чланство у Европској унији која тежи</p>	
--	--	--	--

		<p>усклађивању са прописима, стандардима и циљевима постављеним на нивоу ЕУ. Такође, ревидирана директива предвиђа ефикасније механизме за приступ правди, а које би носилац израде закона требало да следи имајући у виду обавезе преузете Архуском конвенцијом. С тим у вези, а имајући у виду проблеме са којима се заступници ширих интереса јавности сусрећу у пракси у погледу доказивања активне легитимације и могућности да као странка учествују у поступцима који су у вези са заштитом животне средине и здравља људи. Подносилац сматра да је неопходно на јасан и недвосмислен начин прописати да заступници колективних и ширих интереса јавности имају права да, као странка учествују у поступцима који су у вези са заштитом здравља људи и загађењем животне средине, а</p>	
--	--	--	--

		нарочито уколико се ради о питањима која су регулисана предметним прописом и у вези су са квалитетом ваздуха и правом на чист ваздух, као део корпуса права на здраву животну средину.	
--	--	--	--

Коментари и сугестије који нису достављени у предложеној форми и који нису узети у разматрање:

1.	Урош Ракић	Подносиоци су обавештени путем електронске поште да коментари и сугестије нису достављени у форми табеле постављеној на званичној интернет страници Министарства и да је потребно да доставе у наведеној форми, што није учињено.
2.	Бора Ђорђевић	

Коментари и сугестије који нису достављени у предложеној форми и у датом року и који нису узети у разматрање:

Миленко Јовановић члан стручног савета Национална еколошка асоцијација

КОМЕНТАРИ ЧЛАНОВА РАДНЕ ГРУПЕ на трећи сегмент Нацрта закона о заштити ваздуха достављени до 22. новембра 2024.г.

X. НАДЗОР

Надзор над радом

Члан 73.

Министарство врши надзор над радом Агенције, надлежног органа аутономне покрајине, надлежног органа јединице локалне самоуправе, као и овлашћених правних лица у вршењу поверених послова.

КОМЕНТАР	ОДГОВОР
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Зашто су изостављене одредбе које се односе на примену овог закона и однос са другим законима? Непосредна примена одредаба посебних закона не може искључити или ограничити непосредну примену одредаба закона којим се уређују питања инспекцијског надзора и службене контроле која нису уређена посебним законима. (шири коментар је дат уз члан 76 овог Нацрта закона).</p> <p>Поглавље X Надзор-наслов</p>	<p>Прихвата се.</p> <p>У члану 74. додат је став 6 који гласи:</p> <p>„На садржину, врсту, облик, поступак и спровођење инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона и других прописа којим се уређује инспекцијски надзор.”</p>

Права и дужности инспектора

Члан 75.

У вршењу послова инспекцијског надзора инспектор има право и дужност да утврђује:

- 1) да ли је извор загађивања ваздуха пројектован, изграђен, опремљен, коришћен и одржаван тако да емисија загађујућих материја у ваздух буде у прописаним границама;
- 2) да ли су у случају прекорачења граничних вредности емисије и/или нивоа загађујућих материја у ваздуху предузете прописане, односно наложене мере;
- 3) да ли је оператер прибавио дозволу за рад стационарног тачкастог извора загађивања пре почетка рада;
- 4) да ли је средње постројење за сагоревање уписано у регистар средњих постројења за сагоревање и гасних турбина;
- 5) да ли се рад стационарног тачкастог извора загађивања или друга активност обавља противно прописаној забрани;
- 6) да ли је оператер обезбедио прописана мерења емисије и/или нивоа загађујућих материја у ваздуху и да ли води евиденцију о извршеним мерењима;
- 7) да ли оператер води евиденцију о врсти и квалитету сировина и горива;
- 8) да ли оператер води евиденцију о раду уређаја за спречавање или смањивање емисије загађујућих материја и мерних уређаја за мерење емисије и да ли су ти уређаји постављени и одржавани у складу са овим законом;
- 9) да ли се послови мерења емисије и праћења квалитета ваздуха обављају на прописани начин;
- 10) да ли се примењују прописане техничке мере и захтеви за смањење емисија испарљивих органских једињења које настају из процеса складиштења и транспорта бензина;
- 11) да ли се примењују прописани захтеви и технички стандарди за смањење емисија испарљивих органских једињења које настају приликом пуњења резервоара моторних возила бензином на бензинским станицама;

- 12) да ли оператер који се бави процесом складиштења и транспорта бензина и/или пуњења резервоара моторних возила бензином на бензинским станицама доставља податке Агенцији за заштиту животне средине;
- 13) да ли оператер који у свом производном процесу користи органске раствараче примењује захтеве, мере и поступке који се односе на смањење и спречавање емисија испарљивих органских једињења;
- 14) да ли оператер који у свом производном процесу користи органске раствараче доставља податке Агенцији за заштиту животне средине;
- 15) да ли се са супстанцама које оштећују озонски омотач и флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, као и производима који садрже те супстанце поступа у складу са овим законом;
- 16) да ли послове инсталирања, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач или флуороване гасове са ефектом стаклене баште, односно сакупљања, обнављања и обраде ових супстанци обављају правна лица и/или предузетници који имају дозволу, као и да ли та правна лица и/или предузетници испуњавају прописане услове;
- 17) да ли су предузете прописане мере за производњу, испуштање у ваздух, продају, увоз, извоз и употребу супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште, као и производа који садрже те супстанце односно да ли су прекорачене дозвољене годишње количине ових супстанци које могу бити увезене и да ли се супстанце користе у дозвољене сврхе;
- 18) да ли се увоз и извоз супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште врши на основу дозволе и да ли се о томе воде евиденције;
- 19) да ли је поступљено у складу са налогом инспектора;
- 20) да ли се примењују и друге прописане мере за спречавање и смањивање загађивања ваздуха.

КОМЕНТАР	ОДГОВОР
<p data-bbox="203 284 781 389">Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</p> <p data-bbox="203 432 300 459">Став 1</p> <p data-bbox="203 507 741 576">Предлажемо да инспектор има право и дужност да утврђује и:</p> <ul data-bbox="253 619 759 1054" style="list-style-type: none"> • спровођење акционих планова из члана...овог Закона • спровођење краткорочних акционих планова из члана...овог Закона • спровођење мера заштите квалитета ваздуха утврђених у решењу о процени утицаја на животну средину и решењу о обједињеним условима заштите животне средине по посебном пропису 	<p data-bbox="801 284 1137 311">Делимично се прихвата.</p> <p data-bbox="801 359 1368 427">Прва два предлога се прихватају и додају тачке 21) и 22) које гласе:</p> <p data-bbox="801 475 1339 576">„21) да ли се спроводе мере из планова квалитета ваздуха које спроводе оператери;</p> <p data-bbox="801 624 1379 724">22) да ли се спроводе мере из краткорочних акционих планова које спроводе оператери;“</p> <p data-bbox="801 804 1323 873">Трећи предлог се не прихвата јер је из области других прописа.</p>

<p>Привредна комора Србије</p> <p>Став 1. тачка 4.</p> <p>Сматрамо да је потребно донети подзаконска акта и прецизно дефинисати која постројења спадају у средња постројења за сагоревање.</p> <p>Подсећамо да је исти коментар достављен и за други сегмент Нацрта закона о заштити ваздуха.</p>	<p>Наведена питања ће бити регулисана подзаконским актом.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 1. тачка 6.</p> <p>Предлажемо да се ово види кроз документ “План вршења мониторинга емисија“ који ће инспектор оверавати.</p>	<p>Не прихвата се. Како је чланом 16. Уредбе о мерењима емисије ("Службени гласник РС", бр. 5/2016, 10/2024.) дефинисан План мерења емисије, док члан 15. ове уредбе дефинише да периодична мерења емисије загађујућих материја обухватају и израду плана мерења емисије/узимања узорака отпадних гасова, није потребно да се посебно уводи.</p>

<p>Агенција за заштиту животне средине</p> <p>Додати нови став да ли је оператер доставио податке Агенцији</p> <p>Став1, тачка 9.</p>	<p>Делимично се прихвата. Тачка б) је допуњена и гласи:</p> <p>«б)да ли је оператер обезбедио прописана мерења емисије и/или нивоа загађујућих материја у ваздуху и да ли води евиденцију о извршеним мерењима и доставља податке у форми електронског документа, уносом података у информациони систем Националног и локалног регистра извора загађивања, у складу са прописима којима се уређује електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању Агенцији, надлежном органу аутономне покрајине, односно надлежном органу јединице локалне самоуправе“</p> <p>Размотриће се као решење у прелазним и завршним одредбама.</p>
<p>Агенција за заштиту животне средине</p> <p>Став 1, тачка 18.</p> <p>Податке из евиденције о увозу и извозу доставља Агенцији (одложити до 2026 док се направи Информациони систем)</p>	<p>Размотриће се као решење у прелазним и завршним одредбама.</p>

Овлашћења инспектора

Члан 76.

У вршењу послова из члана 75. овог закона инспектор је овлашћен да:

- 1) нареди извршавање прописаних обавеза у одређеном року;
- 2) да привремено забрани рад ако се налог у остављеном року не изврши;
- 3) привремено забрани рад стационарног тачкастог извора загађивања или наложи предузимање других одговарајућих мера заштите док се емисија и нивои загађујућих материја у ваздуху не сведу на прописане граничне вредности;
- 4) нареди прибављање резултата мерења емисије и/или нивоа загађујућих материја у ваздуху преко овлашћеног правног лица и привремено забрани рад ако се резултати мерења не доставе на увид у остављеном року;
- 5) нареди контролна мерења емисије и/или нивоа загађујућих материја у ваздуху преко другог овлашћеног правног лица, кад оператер самостално или преко одређеног овлашћеног правног лица врши мерења, а резултати извршених мерења пружају основ за то;
- 6) предложи одузимање овлашћења за обављање послова мерења емисије и/или праћење квалитета ваздуха уколико се ти послови не обављају у складу са законом;
- 7) нареди оператеру средњих постројења за сагоревање упис у регистар средњих постројења за сагоревање и гасних турбина;
- 8) привремено забрани рад оператеру који у свом производном процесу користи органске раствараче или наложи предузимање мера у циљу смањења емисије испарљивих органских једињења испод прописаних вредности;
- 9) нареди оператеру који у свом производном процесу користи органске раствараче достављање података Агенцији за заштиту животне средине у складу са овим законом;
- 10) забрани рад стационарног тачкастог извора загађивања или другу активност која се обавља противно овом закону;
- 11) забрани поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач и флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште као и производима и/или опремом који садрже ове супстанце противно овом закону;

12) забрани обављање делатности инсталирања, одржавања или сервисирања и провере испуштања расхладне и климатизационе опреме и топлотних пумпи и сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач или флуорованих гасова са ефектом стаклене баште или других алтернативних супстанци из те опреме уколико не поседују дозволу;

13) предложи одузимање сертификата ако лице престане да испуњава прописане услове;

14) забрани увоз и/или извоз супстанци које оштећују озонски омотач или флуорованих гасова са ефектом стаклене баште за које није издата дозвола;

15) нареди отклањање других утврђених неправилности или извршење других прописаних обавеза у остављеном року.

Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да пропис није примењен или је неправилно примењен, доноси решење којим се налаже отклањање утврђене неправилности и одређује рок за отклањање утврђене неправилности.

У вршењу надзора над применом мера заштите ваздуха од загађивања инспектор има и овлашћења утврђена другим прописима.

У случају предузимања изузетно хитних мера ради отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, инспектор може решење из става 1. овог члана донети и усмено и наредити његово извршење без одлагања.

Усмено решење ће се на захтев странке издати и у писаном облику најкасније у року од осам дана од дана подношења захтева.

У вршењу послова из члана 75. овог закона инспектор је овлашћен да:

1) нареди извршавање прописаних обавеза у одређеном року;

2) да привремено забрани рад ако се налог у остављеном року не изврши;

3) привремено забрани рад стационарног тачкастог извора загађивања или наложи предузимање других одговарајућих мера заштите док се емисија и нивои загађујућих материја у ваздуху не сведу на прописане граничне вредности;

4) нареди прибављање резултата мерења емисије и/или нивоа загађујућих материја у ваздуху преко овлашћеног правног лица и привремено забрани рад ако се резултати мерења не доставе на увид у остављеном року;

- 5) нареди контролна мерења емисије и/или нивоа загађујућих материја у ваздуху преко другог овлашћеног правног лица, кад оператер самостално или преко одређеног овлашћеног правног лица врши мерења, а резултати извршених мерења пружају основ за то;
 - 6) предложи одузимање овлашћења за обављање послова мерења емисије и/или праћење квалитета ваздуха уколико се ти послови не обављају у складу са законом;
 - 7) нареди оператеру средњих постројења за сагоревање упис у регистар средњих постројења за сагоревање и гасних турбина;
 - 8) привремено забрани рад оператеру који у свом производном процесу користи органске раствараче или наложи предузимање мера у циљу смањења емисије испарљивих органских једињења испод прописаних вредности;
 - 9) нареди оператеру који у свом производном процесу користи органске раствараче достављање података Агенцији за заштиту животне средине у складу са овим законом;
 - 10) забрани рад стационарног тачкастог извора загађивања или другу активност која се обавља противно овом закону;
 - 11) забрани поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач и флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште као и производима и/или опремом који садрже ове супстанце противно овом закону;
 - 12) забрани обављање делатности инсталирања, одржавања или сервисирања и провере испуштања расхладне и климатизационе опреме и топлотних пумпи и сакупљања супстанци које оштећују озонски омотач или флуорованих гасова са ефектом стаклене баште или других алтернативних супстанци из те опреме уколико не поседују дозволу;
 - 13) предложи одузимање сертификата ако лице престане да испуњава прописане услове;
 - 14) забрани увоз и/или извоз супстанци које оштећују озонски омотач или флуорованих гасова са ефектом стаклене баште за које није издата дозвола;
 - 15) нареди отклањање других утврђених неправилности или извршење других прописаних обавеза у остављеном року.
- Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да пропис није примењен или је неправилно примењен, доноси решење којим се налаже отклањање утврђене неправилности и одређује рок за отклањање утврђене неправилности.
- У вршењу надзора над применом мера заштите ваздуха од загађивања инспектор има и овлашћења утврђена другим прописима.

У случају предузимања изузетно хитних мера ради отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, инспектор може решење из става 1. овог члана донети и усмено и наредити његово извршење без одлагања.

Усмено решење ће се на захтев странке издати и у писаном облику најкасније у року од осам дана од дана подношења захтева.

КОМЕНТАР	ОДГОВОР
<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</p> <p>став 1.</p> <p>Предлажемо да се додатно инспектор овласти да:</p> <ul style="list-style-type: none">• нареди спровођење мера заштите ваздуха из акционих планова које су издали надлежни органи ЈЛС• нареди спровођење мера из краткорочних акционих планова које су издали надлежни органи ЈЛС <p>нареди спровођење мера заштите квалитета ваздуха утврђених у решењу о процени утицаја на животну средину и решењу о обједињеним условима заштите животне средине по посебном пропису</p>	<p>Делимично се прихвата.</p> <p>Прва два предлога се прихватају и додају тачке 21) и 22) које гласе:</p> <p>„21) да ли се спроводе мере из планова квалитета ваздуха које спроводе оператери;</p> <p>22) да ли се спроводе мере из краткорочних акционих планова које спроводе оператери;“</p> <p>Трећи предлог се не прихвата јер је из области других прописа.</p>

Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини

Став 1. тачка 3.

Додати „или наложи прилагођавање рада до отклањања поремећаја технолошког процеса“

Правни основ за ову допуну је у члану 54. Нацрта Закона о заштити ваздуха.

Образложење за ову допуну је да поједина постројења и технолошки процеси захтевају скупа заустављања и покретања у случају прекорачења ГВЕ, а смањење емисија испод ГВЕ се може постићи и редуковањем капацитета рада постројења и/или предузимањем других техничко-технолошких мера

Прихвата се. Тачка 3) мења се и гласи:

3) привремено забрани рад стационарног тачкастог извора загађивања, или наложи предузимање других одговарајућих мера заштите или наложи прилагођавање рада до отклањања поремећаја технолошког процеса, док се емисија и нивои загађујућих материја у ваздуху не сведу на прописане граничне вредности;

<p>Агенција за заштиту животне средине</p> <p>И нареди достављање података Агенцији Став 1. тачка 5.</p>	<p>Делимично се прихвата. Тачка 6) мења се и гласи:</p> <p>„6) наложи вођење евиденције о извршеним мерењима емисије и достављање података у форми електронског документа, уносом података у информациони систем Националног и локалног регистра извора загађивања, у складу са прописима којима се уређује електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању Агенцији, надлежном органу аутономне покрајине, односно надлежном органу јединице локалне самоуправе;“</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини</p> <p>Став 1. тачка 5. да буде допуна 5а) и 5б)</p> <p>Правни основ за ову допуну је у члану 57. Нацрта Закона о заштити ваздуха</p>	<p>Прихвата се. додају се две нове тачке:</p> <p>„7) Налози вођење евиденције о раду уређаја за спречавање или смањивање емисије загађујућих материја, као и мерних уређаја за мерење емисије;</p> <p>8) забрани рад стационарног тачкастог извора загађивања, или другу активност која се обавља противно овом закону;“</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини</p> <p>Став 1. тачка 10</p>	<p>Прихвата се. Наведена техничка корекција биће извршена након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>

<p>Променити редослед овлашћења, тако да ова тачка буде под бројем 6)</p>	
<p>Минитарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини</p> <p>Став 1. тачка 11. Додати тачку која гласи „7) наложи прибављање дозволе за рад за стационарни тачкасти извор загађивања из члана 55. овог закона;“</p> <p>Правни основ за ову допуну је у члану 55. Нацрта Закона о заштити ваздуха. Ова тачка треба да стоји након предложене тачке 6)</p>	<p>Не прихвата се. Оператер не може да ради без дозволе за рад.</p>
<p>Електо привреда Србије Став 1. Изостављањем тачке 10)“ у поступку принудног извршења решења изврши печатење стационарног извора загађивања или одреди други начин принудног извршења, у складу са законом“, према важећем Закону о заштити ваздуха, није постигнута сврха обзиром да у овом члану нису описане <u>Посебне мере наредбе забране и заплене, члан 28 Закона о инспекцијском надзору.</u></p>	<p>Прихвата се. Додаје се тачка која гласи: „18) у поступку принудног извршења решења изврши печатење стационарног тачкастог извора загађивања или одреди други начин принудног извршења, у складу са законом.“ .</p>

<p>Електо привреда Србије Члан 76. став 3. Реферисати на пропис којим се уређује инспекцијски надзор, члан 27. Неопходно је усагласити одредбе овог нацрта као посебног закона којим се у области заштите ваздуха уређује инспекцијски надзор са оредбама Закона о инспекцијском надзору имајући у виду да непосредна примена одредаба посебних закона не може искључити или ограничити непосредну примену одредаба закона којим се уређују питања инспекцијског надзора и службене контроле која нису уређена посебним законима. (члан 4. у вези са чланом 69. Закона о инспекцијском надзору)</p>	<p>Прихвата се.</p> <p>У члану 74. додат је став 6 који гласи:</p> <p>„На садржину, врсту, облик, поступак и спровођење инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор која нису уређена овим законом, примењују се одредбе закона и других прописа којим се уређује инспекцијски надзор.”</p>
<p>Електо привреда Србије Члан 76. став 4. Сходно члану 37 став 3 и став 4 Закона о инспекцијском надзору, усмено решење је <u>изузетак</u> који се односи на случај предузимања изузетно хитних мера ради отклањања непосредне опасности по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни</p>	<p>Прихваћен је предлог Сектора за надзор и предострожност у животној средини.</p> <p>Став 5. је замењен новим ставом који гласи:</p> <p>„У случају налагања хитних мера усменим решењем, инспектор је дужан да без одлагања сачини службену белешку о наложеној мери, као и да у</p>

<p>и животињски свет када је инспектор дужан да без одлагања сачини службену белешку о наложеној мери као и да у року од три дана од дана изрицања усменог решења, донесе писано решење. Дакле, нису описани сви случајеви када се предузимају изузетно хитне мере, није предвиђено сачињавање службене белешке о наложеној мери, не одговара рок и није потребан захтев странке!</p>	<p>року од три дана од дана изрицања усменог решења, донесе писано решење.“</p>
<p>Електо привреда Србије Члан 76. став 4.</p> <p>У ставу 1. овог члана не помиње се решење! Ради правне сигурности сматрам да се не подразумева да инспектор своју одлуку доноси у форми решења.</p>	<p>Размотриће се. тренутни предлог усклађен је са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43 /2011 - УС, 14/2016,76/82018, 95/2018 - др. закон, 94/2024 - др. Закон), Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон, 35/2023).</p>
<p>Минитарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини Члан 76. став 5.</p> <p>Треба брисати овај став, одосно заменити га ставом који се налази испод њега, ради</p>	<p>Прихвата се.</p> <p>Став 5. је замењен новим ставом који гласи:</p> <p>„У случају налагања хитних мера усменим решењем, инспектор је дужан</p>

<p>усаглашавања са одредбама Закона о инспекцијском надзору.</p>	<p>да без одлагања сачини службену белешку о наложеној мери, као и да у року од три дана од дана изрицања усменог решења, донесе писано решење.</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини Став 6 овог члана</p> <p>Правни основ: Чланом 37. став 4. Закона о инспекцијском надзору, који представља процесни закон којим се уређује поступак инспекцијског надзора, прописано је да инспектор након изрицања усменог решења, којим се налажу хитне мере, обавезно доноси писано решење у року од 3 дана, од дана изрицања усменог решења. С тим у вези, ради усаглашавања Нацрта Закона о заштити ваздуха са Законом о инспекцијском надзору, неопходно је извршити предложену измену.</p>	<p>“</p>

Обавезе оператера, другог правног лица и предузетника у поступку инспекцијског надзора

Члан 77.

Оператер, друго правно лице и предузетник дужан је да инспектору при вршењу инспекцијског надзора омогући:

- 1) приступ и преглед локације, пословних и других просторија у којима се обавља делатност или врши активност, као и преглед објеката, постројења, уређаја, опреме, предмета и др;
- 2) увид у пословну документацију, евиденције, извештаје, уговоре, приватне исправе и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их поседује и чува;
- 3) присуство најмање једног запосленог лица овлашћеног за пружање потребних информација, обавештења, као и давање података, аката, евиденција и друге документације од значаја за инспекцијски надзор;
- 4) увид у примењене мере заштите ваздуха.

Оператер, друго правно лице и предузетник дужан је да поступи по налогу инспектора.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Електро привреда Србије Став 1</p> <p>Размотрити имајући у виду овлашћења инспектора ради утврђивања чињеница, члан 21 Закона о инспекцијском надзору! Чини се да надзирани субјекти имају веће обавезе (члан 20 Закона о инспекцијском надзору).</p>	<p>Прихваћен је предлог Сектора за надзор и предострожност у животној средини.</p> <p>Члан 77. Нацрта закона мења се и гласи:</p> <p>„Оператер, друго правно лице и предузетник дужан је да инспектору при вршењу инспекцијског надзора омогући:</p> <p>1) приступ и преглед локације, пословних и других просторија у којима се обавља делатност или врши активност,</p>

	<p>као и преглед објеката, постројења, уређаја, опреме, предмета и др;</p> <p>2) увид у пословну документацију, евиденције, извештаје, уговоре, приватне исправе и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их поседује и чува;</p> <p>3) присуство најмање једног запосленог лица овлашћеног за пружање потребних информација, обавештења, као и давање података, аката, евиденција и друге документације од значаја за инспекцијски надзор;</p> <p>4) увид у примењене мере заштите ваздуха.</p> <p>Оператер, друго правно лице и предузетник дужан је да поступи по налогу инспектора.</p> <p>Оператер, друго правно лице и предузетник дужан је да поступи по налогу инспектора.“</p>
--	--

Минитарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини

став 1. тачка 2

Ради усаглашавања са Законом о инспекцијском надзору потребно је извршити допуну са овом тачком, која је у директној вези са одредбама члана 20. Закона о инспекцијском надзору, којима се уређују права и дужности надзираних субјеката у поступку инспекцијског надзора. Такође, ова тачка има и правни основ у члану 21. Закона о инспекцијском надзору, у коме су прописана општа овлашћења инспектора, ради утврђивања чињеница у поступку вршења инспекцијског надзора.

Прихвата се. Члан 77 мења се и гласи:

„Оператер, друго правно лице и предузетник дужан је да инспектору при вршењу инспекцијског надзора омогући:

- 1) приступ и преглед локације, пословних и других просторија у којима се обавља делатност или врши активност, као и преглед објеката, постројења, уређаја, опреме, предмета и др;
- 2) увид у пословну документацију, евиденције, извештаје, уговоре, приватне исправе и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их поседује и чува;
- 3) присуство најмање једног запосленог лица овлашћеног за пружање потребних информација, обавештења, као и давање података, аката, евиденција и друге документације од значаја за инспекцијски надзор;
- 4) увид у примењене мере заштите ваздуха.

Оператер, друго правно лице и
предузетник дужан је да поступи по
налогу инспектора.

Оператер, друго правно лице и
предузетник дужан је да поступи по
налогу инспектора.“

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 1, тачка 3.</p> <p>Сматрамо да ово треба проширити са:</p> <p>најмање 6.2 степена стручне спреме, струке инж. заштите животне средине или инж. технологије или инж. машинства.</p>	<p>Не прихвата се. Закон о инспекцијском надзору ("Службени гласник РС", бр. 36/2015, 44/2018 - др. закон, 95/2018.) такође не прописује услове у погледу запосленог лица овлашћеног за пружање потребних информација.</p>
<p>Електро привреда Србије Став 1 тачка 4</p> <p>На који начин се може извршити овакав „увид“? Увид је могућ у пословне књиге, опште и појединачне акте, евиденције, уговоре и другу документацију од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их надзирани субјект чува. Обавеза је надзираног субјекта да у одређеном року (8 дана) од дана истека рока за предузимање мера изречених решењем инспектора, обавести инспекцију о извршењу изречених мера осим у случају усменог решења. Дакле,</p>	<p>Не прихвата се. Наведена тачка се односи на мере које оператер већ спроводи.</p>

инспектор Решењем одлучује о мерама управљеним према надзираном субјекту а изузетно усменим решењем <u>и прати извршење мера које је донео!</u> Видети члан 41 Извршење решења, Закона о инспекцијском надзору!	
--	--

XI. НАДЛЕЖНОСТ ЗА РЕШАВАЊЕ О ЖАЛБИ

Члан 78.

На решење инспектора из члана 76. став 1. овог закона може се изјавити жалба Министру у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба на решење инспектора не одлаже његово извршење.

О жалби на првостепено решење надлежног органа општине, односно града, односно града Београда, које је донето у вршењу поверених послова, решава Министар.

О жалби на првостепено решење надлежног органа општине, односно града са територије аутономне покрајине, решава надлежни орган аутономне покрајине.

О жалби на првостепено решење надлежног органа аутономне покрајине решава Министар.

О жалби на првостепено решење решава Министар, односно надлежни орган аутономне покрајине, у року од 30 дана од дана пријема жалбе.

О жалби на првостепено решење Министарства, решава Влада.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Електро привреда Србије Став 1.</p> <p>Већ дат коментар уз претходни члан, у ставу 1.члана 76 не помиње се решење! Преформулисати став!</p>	<p>Размотриће се. Погледати одговор у претходном коментару.</p>
<p>Електро привреда Србије Став 2</p> <p>Према члану 39 став 2. Закона о инспекцијском надзору жалба <u>одлаже</u> извршење решења а изузетно <u>не одлаже</u> када је неопходно предузимање хитних мера ради спречавања или отклањања опасности по живот или здравље људи....</p>	<p>Не прихвата се. Непожељно је да се чека цели жалбени процес, циљ је да имамо виши стандард од општег закона.</p>
<p>Електро привреда Србије Став 7.</p> <p>Чини се да недостаје да је одлука другостепеног органа по жалби коначна и против ње се може покренути управни спор</p>	<p>Не прихвата се. Наведена одредба није део ни важећег Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 10/2013, 26 /2021 - др. закон, а процес остаје исти, тј није у складу са описаним.</p>

XII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 79.

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако:

- 1) не примењује мере, захтеве и/или стандарде у циљу смањења емисија испарљивих органских једињења (члан 42. став 1. или члан 43. став 1);
- 2) обавља делатност сакупљања, обнављања и обраде флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и стављања у промет обновљених и обрађених супстанци које оштећују озонски омотач без дозволе Министарства (члан 49. став 4);
- 3) обавља делатност сакупљања, обнављања и обраде флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и стављања у промет обновљених и обрађених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште без дозволе Министарства (члан 50. став 5);
- 4) производи супстанце које оштећују озонски омотач (члан 52. став 1. тачка 1));
- 5) увози и/или извози супстанце које оштећују озонски омотач, односно производе и опрему која садржи ове супстанце, а које су утврђене ратификованим међународним уговором из земаља, односно у земље које нису стране уговорнице тог уговора (члан 52. став 1. тачка 2));
- 6) увози и/или извози и ставља у промет супстанце које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште без дозволе (члан 52. став 1. тачка 3));
- 7) користи и одржава стационарни тачкасти извор загађивања који испушта загађујуће материје у ваздух у количини већој од граничних вредности емисије (члан 54. став 1);
- 8) не отклони квар или поремећај, односно не прилагоди рад насталој ситуацији или не обустави технолошки процес, како би се емисија свела на дозвољене границе у најкраћем року у складу са чланом 54. став 2. овог закона;
- 9) не предузме техничко-технолошке мере или не обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле на прописане граничне вредности нивоа у складу са чланом 54. став 3. овог закона;

- 10) не примењује мере које могу да доведу до редукције мириса иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије у складу са чланом 54. став 4. овог закона;
- 11) новоизграђени или реконструисани стационарни тачкасти извор загађивања ваздуха отпочне са радом без дозволе за рад из члана 55. став 1. овог закона;
- 12) не обезбеди редовни мониторинг емисије (члан 57. став 1. тачка 2));
- 13) не обезбеди континуална мерења емисије када је то прописано за одређене загађујуће материје и/или изворе загађивања самостално, путем аутоматских уређаја за континуално мерење (члан 57. став 1. тачка 3));
- 14) не обезбеди контролна мерења емисије преко овлашћеног правног лица, ако мерења емисије обавља самостално (члан 57. став 1. тачка 4));
- 15) не обезбеди прописана повремена мерења емисије, преко овлашћеног правног лица, уколико не врши континуално мерење емисије (члан 57. став 1. тачка 5));
- 16) не обезбеди праћење квалитета ваздуха по налогу надлежног инспекцијског органа, самостално или преко овлашћеног правног лица (члан 57. став 1. тачка 6)).

За привредни преступ из става 1. овог члана може се изрећи новчана казна у сразмери са висином учињене штете, неизвршене обавезе или вредности робе или друге ствари која је предмет привредног преступа, а највише до двадесетоструког износа учињене штете, неизвршене обавезе или вредности робе или друге ствари која је предмет привредног преступа.

За привредни преступ из става 1, овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

<p>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине XII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ</p> <p>Предлажемо значајније повећање износа новчаних казни за све преступе, у складу са инфлаторним кретањима од 2009 до данас.</p>	<p>Не прихвата се. И у другим прописима као што су Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43 /2011 - УС, 14/2016,76/82018, 95/2018 - др. закон, 94/2024 - др. Закон), Закон о управљању отпадом(„Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 - др. закон, 35/2023), Закон о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 145/2014, 95/2018 - др. закон, 40/2021, 35/2023 - др. закон, 62/2023, 94/2024.) су дати приближно исти износи новчаних казни.</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини Став 1. тачка 1.</p> <p>Уместо „или“ ставити „и“ члан 42. став 1. и члан 43. став 1</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Различите су делатности у питању. Ако је потребно да буде јасније одвојићемо у две тачке, термин “и” не може да стоји..</p>

<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини Став 1. тачка 2</p> <p>Члан 49. Нацрта Закона о заштити ваздуха прописује <u>поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и са опремом и уређајима који их садрже, па је потребно извршити предложену измену.</u></p> <p>„обавља делатност сакупљања, обнављања и обраде супстанци које оштећују озонски омотач и стављања у промет обновљених и обрађених супстанци које оштећују озонски омотач без дозволе Министарства (члан 49. став 4);“</p>	<p>Прихвата се. Тачка 2) мења се и гласи:</p> <p>„2)обавља делатност сакупљања, обнављања и обраде супстанци које оштећују озонски омотач и стављања у промет обновљених и обрађених супстанци које оштећују озонски омотач без дозволе Министарства (члан 49. став 4);“</p>
<p>Електро привреда Србије Реферисани члан Нацрта има само три става! Претпостављам да је само преузето из важећег закона! Став 1. тачка 2</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>
<p>Електро привреда Србије Став 1.тачка 3.</p>	

<p>Реферисани члан Нацрта има само два става! Претпостављам да је само преузето из важећег закона!</p>	
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини Став 1. тачка 3.</p> <p><u>У члану 50 став 4. Нацрта Закона о заштити ваздуха (а не у ставу 5)</u> прописана је обавеза прибављања дозволе Министарства за поступање са одређеним флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, као и опремом и уређајима који садрже ове гасове.</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи:</p> <p>„3)обавља делатност сакупљања, обнављања и обраде флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и стављања у промет обновљених и обрађених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште без дозволе Министарства (члан 50. став 4);“</p>
<p>Електро привреда Србије став 1, тачка 3.</p> <p>Реферисани члан Нацрта има само два става! Претпостављам да је само преузето из важећег закона!</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>

<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Став 1, тачка 12.</p> <p>Сматрамо да треба проширити са:</p> <p>И не изрази План вршења мониторинг емисија</p>	<p>Не прихвата се. Како је чланом 16. Уредбе о мерењима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања ("Службени гласник РС", бр. 5/2016, 10/2024.) дефинисан План мерења емисије, док члан 15 ове уредбе дефинише да периодична мерења емисије загађујућих материја обухватају и израду плана мерења емисије/узимања узорака отпадних гасова, није потребно да се посебно уводи.</p>
<p><i>Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине</i></p> <p>Став 3.</p> <p>Предлажемо да се предвиди казнена одредба за привредни преступ и за предузетнике</p>	<p>Не прихвата се.</p> <p>Привредни преступ је само за правна лица, а не и за предузетника (физичко лице).</p>

Прекршаји

Члан 81.

Новчаном казном од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не изради План оператера за смањење емисија из стационарних тачкастих извора из члана 37. ст. 1. и 2. овог закона;
- 2) обавља делатност производње, инсталирања, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач без дозволе Министарства (члан 49. став 4);
- 3) обавља делатност производње, инсталирања, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште без дозволе Министарства (члан 50. став 4);
- 4) увози и/или извози и ставља у промет нове производе и опрему који садрже супстанце које оштећују озонски омотач изузев у случајевима дефинисаним прописом из члана 49. овог закона (члан 52. став 1. тачка 4));
- 5) испушта супстанце које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште (члан 53. став 1. тачка 5));
- 6) пуни производе и опрему који су предвиђени да садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште супстанцама које оштећују озонски омотач, као и производе и опрему који су предвиђени да садрже супстанце које оштећују озонски омотач флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште (члан 52. став 1. тачка 6));
- 7) испира производе и/или опрему супстанцама које оштећују озонски омотач (члан 52. став 1. тачка 7));
- 8) увози и извози одређене флуороване гасове са ефектом стаклене баште и супстанце које оштећују озонски омотач у неповратним боцама под притиском, изузев за есенцијалну лабораторијску и аналитичку примену (члан 52. став 1. тачка 11));
- 9) увози и/или извози и ставља у промет коришћене производе и опрему који садрже супстанце које оштећују озонски омотач (члан 52. став 1. тачка 9));
- 10) ставља у промет супстанце које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште физичким лицима (члан 52. став 1. тачка 8));

- 11) податке о стационарном тачкастом извору загађивања ваздуха и свакој његовој промени (реконструкцији) не достави Агенцији, надлежном органу аутономне покрајине и надлежном органу јединице локалне самоуправе (члан 57 . став 1. тачка 1));
- 12) не води евиденцију о обављеним мерењима с подацима о мерним местима, резултатима и учесталости мерења и не доставља податке (члан 57. став 1. тачка 7));
- 13) не води евиденцију о врсти и квалитету сировина и горива (члан 57. став 1. тачка 8));
- 14) не води евиденцију о раду уређаја за спречавање или смањивање емисије загађујућих материја, као и мерних уређаја за мерење емисије (члан 57. став 1. тачка 9));
- 15) не доставља податке Агенцији за заштиту животне средине у складу са чланом 42. или чланом 43;
- 16) мерење квалитета ваздуха и/или емисије не обавља у складу чланом 59. овог закона;
- 17) отпочне вршење мерења пре добијања дозволе Министарства (члан 60. став 1);
- 18) мерење квалитета ваздуха и/или емисије не обавља у складу чланом 61. став 1. овог закона;
- 19) отпочне вршење мерења без сагласности Министарства (члан 61. став 2);
- 20) не поступи по решењу инспектора (члан 76.).

За прекршај из става 1. овог члана може се изрећи новчана казна у сразмери са висином причињене штете или неизвршене обавезе, вредности робе или друге ствари која је предмет прекршаја, а највише до двадесетоструког износа тих вредности.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана правном лицу може се изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању до три године, а одговорном лицу да врши одређене послове у трајању до једне године.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Електро привреда Србије Реферисање на чланове, ставове и тачке у овом поглављу је потребно ажурирати. Референце су остале из важег Закона о заштити ваздуха. Примера ради коментарисала сам почетне тачке у овом члану!</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>
<p>Електро привреда Србије Став 1 тачка 2.</p> <p>Реферисани члан Нацрта има само три става! Претпостављам да је само преузето из важећег закона!</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>
<p>Електро привреда Србије</p> <p>Став 1. тачка 3. Реферисани члан Нацрта има само два става! Претпостављам да је само преузето из важећег закона!</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>
<p>Електро привреда Србије Став 1. тачка 4.</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>

<p>Реферисани члан Нацрта не садржи тачке да ! Претпостављам да се мислило на став 4!</p>	
<p>Електро привреда Србије Став 1. тачка 5.</p> <p>Члан 53 има само један став и не садржи тачке!</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи: „(члан 52. став 1. тачка 5);</p>
<p>Електро привреда Србије Реферисани члан Нацрта не садржи тачке! Односи се на став 1, а тачке 6,7,8,9,10</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>
<p>Електро привреда Србије Реферисати на став 6. тачку 1).</p> <p>Став 1. тачка 11</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Означени део заменити са: “у скалду са Планом вршења мониторинга”</p>	<p>Не прихвата се. Како је чланом 16. Уредбе о мерењима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања ("Службени гласник РС", бр. 5/2016, 10/2024. је дефинисан План мерења емисије, док члан 15 ове уредбе дефинише да периодична мерења емисије загађујућих материја обухватају и израду плана мерења емисије/узимања узорака</p>

	<p>отпадних гасова, није потребно да се посебно уводи.</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини Став 1. тачка 15</p> <p>Ова тачка би требала да буде под бројем 2) како би постојала следљивост од најнижег члана, ка највећем 15) не доставља податке Агенцији за заштиту животне средине у складу са чланом 42., и чланом 43;</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p> <p>Не прихвата се замена „или“ са „и“.</p> <p>Различите су делатности у питању. Ако је потребно да буде јасније одвојићемо у две тачке, термин “и” не може да стоји.</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини Став 1, тачка 17</p> <p>отпочне врши мерења пре добијања без дозволе Министарства</p>	<p>Прихвата се. Тачка се мења се и гласи: „врши мерења без дозволе Министарства (члан 60. ст. 1 и 2.);“</p>

Члан 82.

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако:

- 1) не изради План оператера за смањење емисија из стационарних тачкастих извора загађивања из члана 37. ст. 1. и 2. овог закона;
- 2) не примењује мере у циљу смањења емисија испарљивих органских једињења (члан 42., члан 43.);
- 3) производи супстанце које оштећују озонски омотач (члан 52. став 1. тачка 1));
- 4) увози и/или извози супстанце које оштећују озонски омотач, односно производе и опрему која садржи ове супстанце, а које су утврђене ратификованим међународним уговором из земаља, односно у земље које нису стране уговорнице тог уговора (члан 52. став 1. тачка 2));
- 5) увози и/или извози и ставља у промет супстанце које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште без дозволе (члан 52. став 1. тачка 3));
- 6) обавља делатност производње, инсталирања, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач без дозволе Министарства(члан 49. став 4);
- 7) обавља делатност сакупљања, обнављања и обраде флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и стављања у промет обновљених и обрађених супстанци које оштећују озонски омотач без дозволе Министарства (члан 49. став 4);
- 8) обавља делатност производње, инсталирања, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште без дозволе Министарства(члан 50. став 4);
- 9) обавља делатност сакупљања, обнављања и обраде флуорованих гасова са ефектом стаклене баште и стављања у промет обновљених и обрађених флуорованих гасова са ефектом стаклене баште без дозволе Министарства (члан 50. став 5);
- 10) увози и/или извози и ставља у промет нове производе и опрему који садрже супстанце које оштећују озонски омотач изузев у случајевима дефинисаним прописом из члана 49. овог закона (члан 52. став 1. тачка 4));
- 11) испушта супстанце које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште (члан 53. став 1. тачка 5));

- 12) пуни производе и опрему који су предвиђени да садрже флуороване гасове са ефектом стаклене баште супстанцама које оштећују озонски омотач, као и производе и опрему који су предвиђени да садрже супстанце које оштећују озонски омотач флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште; (члан 52. став 1. тачка 6));
- 13) испира производе и/или опрему супстанцама које оштећују озонски омотач (члан 52. став 1. тачка 7));
- 14) увози и извози одређене флуороване гасове са ефектом стаклене баште и супстанце које оштећују озонски омотач у неповратним боцама под притиском, изузев за есенцијалну лабораторијску и аналитичку примену (члан 52. став 1. тачка 11));
- 15) увози и/или извози и ставља у промет коришћене производе и опрему који садрже супстанце које оштећују озонски омотач (члан 52. став 1. тачка 9));
- 16) ставља у промет на мало супстанци које оштећују озонски омотач и флуорованих гасова са ефектом стаклене баште (члан 52 .став 1. тачка 8));
- 17) користи и одржава стационарни тачкасти извор загађивања који испушта загађујуће материје у ваздух у количини већој од граничних вредности емисије (члан 54. став 1);
- 18) не отклони квар или поремећај, односно не прилагоди рад насталој ситуацији или не обустави технолошки процес, како би се емисија свела на дозвољене границе у најкраћем року сагласно члану 54. став 2. овог закона;
- 19) не предузме техничко-технолошке мере или обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле на прописане граничне вредности нивоа у складу са чланом 54. став 3. овог закона;
- 20) не примењује мере које могу да доведу до редукције мириса иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије у складу са чланом 54. став 4. овог закона;
- 21) новоизграђени или реконструисани стационарни тачкасти извор загађивања ваздуха отпочне са радом без дозволе за рад из члана 55. став 1. овог закона;
- 22) податке о стационарном извору загађивања ваздуха и свакој његовој промени (реконструкцији) не достави Агенцији, надлежном органу аутономне покрајине и надлежном органу јединице локалне самоуправе (члан 57 . став 1. тачка 1));
- 23) не обезбеди редовни мониторинг емисије (члан 57. став 1. тачка 2));

- 24) не обезбеди континуална мерења емисије када је то прописано за одређене загађујуће материје и/или изворе загађивања самостално, путем аутоматских уређаја за континуално мерење (члан 57. став 1. тачка 3));
- 25) не обезбеди контролна мерења емисије преко овлашћеног правног лица, ако мерења емисије обавља самостално (члан 57. став 1. тачка 4));
- 26) не обезбеди прописана повремена мерења емисије, преко овлашћеног правног лица, уколико не врши континуално мерење емисије (члан 57. став 1. тачка 5));
- 27) не обезбеди праћење квалитета ваздуха по налогу надлежног инспекцијског органа, самостално или преко овлашћеног правног лица (члан 57. став 1. тачка 6));
- 28) не води евиденцију о обављеним мерењима са подацима о мерним местима, резултатима и учесталости мерења и не доставља податке (члан 57. став 1. тачка 7));
- 29) не води евиденцију о врсти и квалитету сировина и горива (члан 57. став 1. тачка 8));
- 30) не доставља податке Агенцији за заштиту животне средине у складу са чланом 42. или чланом 43;
- 31) не води евиденцију о раду уређаја за спречавање или смањивање емисије загађујућих материја, као и мерних уређаја за мерење емисије (члан 57. став 1. тачка 9));
- 32) мерење квалитета ваздуха и/или емисије не обавља у складу чланом 61. став 1. овог закона;
- 33) отпочне вршење мерења без сагласности Министарства (члан 61. став 2);
- 34) не поступи по решењу инспектора (члан 76.).

За прекршај из става 1. овог члана може се изрећи новчана казна у сразмери са висином причињене штете или неизвршене обавезе, вредности робе или друге ствари која је предмет прекршаја, а највише до двадесетоструког износа тих вредности.

За прекршај из става 1. овог члана предузетнику се може изрећи и заштитна мера забране вршења одређене делатности у трајању до три године.

КОМЕНТАРИ	ОДГОВОРИ
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини став 1, тачка 2</p> <p>члан 42. и члан 43.);</p>	<p>Не прихвата се замена „или“ са „и“.</p> <p>Различите су делатности у питању. Ако је потребно да буде јасније одвојићемо у две тачке, термин “и” не може да стоји.</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини</p> <p>Став 1, тачка 7</p> <p>Члан 49. Нацрта Закона о заштити ваздуха прописује <u>поступање са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и са опремом и уређајима који их садрже, па је потребно извршити предложену измену.</u></p>	<p>Прихвата се. Тачка се мења и гласи:</p> <p>„обавља делатност сакупљања, обнављања и обраде супстанци које оштећују озонски омотач и стављања у промет обновљених и обрађених супстанци које оштећују озонски омотач без дозволе Министарства (члан 49. став 4);“</p>
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини</p> <p>Став 1, тачка 9</p>	<p>Прихвата се. Тачка се мења и гласи:</p> <p>„обавља делатност производње, инсталирања, одржавања и/или сервисирања и искључивања из употребе производа и/или опреме који садрже флуороване гасове са ефектом стаклене</p>

<p><u>У члану 50 став 4. Нацрта Закона о заштити ваздуха</u> (а не у ставу 5) прописана је обавеза прибављања дозволе Министарства за поступање са одређеним флуорованим гасовима са ефектом стаклене баште, као и опремом и уређајима који садрже ове гасов</p>	<p>баште без дозволе Министарства(члан 50. став 4);“</p>
<p>Минитарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини</p> <p>Став 1, тачка 11</p> <p>Претпоставка да је у питању грешка у куцању, потребно је да стоји члан 52. став 1. тачка 5 (а не члан 53. став 1. тачка 5)</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи:</p> <p>„испушта супстанце које оштећују озонски омотач и флуороване гасове са ефектом стаклене баште (члан 52. став 1. тачка 5);“</p>
<p>Минитарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини</p> <p>не предузме техничко-технолошке мере или обустави технолошки процес, како би се нивои концентрација загађујућих</p>	<p>Прихвата се. Мења се и гласи:</p> <p>„не предузме техничко-технолошке мере или обустави технолошки процес, како би се нивои концентрација загађујућих</p>

<p>материја у ваздуху свели на прописане граничне вредности у складу са (члан 54. став 3); став 1, тачка 19.</p>	<p>материја у ваздуху свели на прописане граничне вредности (члан 54. став 3)“</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Означени део заменити са:</p> <p>“у складу са Планом вршења мониторинга” Став 1, тачка 23</p>	<p>Не прихвата се. Како је чланом 16. Уредбе о мерењима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања ("Службени гласник РС", бр. 5/2016, 10/2024.) дефинисан План мерења емисије, док члан 15 ове уредбе дефинише да периодична мерења емисије загађујућих материја обухватају и израду плана мерења емисије/узимања узорака отпадних гасова, није потребно да се посебно уводи.</p>
<p>Универзитет у Новом Саду, Факултет техничких наука</p> <p>Означени део заменити са:</p> <p>“у складу са Планом вршења мониторинга”Став 1, тачка 28</p>	
<p>Министарство заштите животне средине, Сектор за превентивно деловање у животној средини Ова тачка би требала да буде под бројем 3), како би постојала следљивост од најнижег члана, ка највећем</p> <p>Став 1, тачка 30.</p>	<p>Све техничке корекције биће извршене након усаглашавања текста Нацрта закона.</p>

